

yeni ipek yolu

KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ

YIL: 24

SAYI: 279

MAYIS 2011

› Orta Asya'dan
yola çıkan lâle
Anadolu topraklarında
yeniden doğdu

- › Yeni Ticaret Kanunu'nun
getirdiği yenilikler
- › 9. Tarım Fuarı'nın ardından
- › 2010'da rekor büyüme
- › Karayolu trafik güvenliği
haftasında halk bilgilendirilecek

Temiz bir çevre için yüksek teknoloji
High technology for a clean environment

www.wentgas.com

WENTGAS[®]
LPG & CNG EQUIPMENTS

Başlarken

Değerli Üyelerimiz;

Konya'nın dış ticaretine katkı sağlamak amacıyla Konya Ticaret Odası tarafından şehre kazandırılan Uluslararası Fuar Alanı birbirinden değerli fuarlara ev sahipliği yapmaya devam ediyor. Nisan ayında gerçekleştirilen Konya Kent 2011 ve Konya Yapı 2011 Fuarları yurt içi ve yurt dışından ziyaretçileriyle sektörlerin tanıtımına büyük katkı sağladı. Uluslararası Fuar Alanı'yla birlikte Konya'nın uluslararası tanıtımını gerçekleştiren KTO Karatay Üniversitesi de Mayıs ayı içerisinde bir başka etkinliğe imza atmaya hazırlanıyor. I. Uluslararası Bilim, Kültür ve Sanat Günleri Workshop ve Karma Sergisi çerçevesinde dünyaca ünlü sanatçılar Konya'da bir araya gelecek. Konya'yı Avrupa Kültür Başkenti yapmak amacıyla gerçekleştirilen bu etkinlikler Türkiye'nin tanıtımına da büyük katkı sağlayacak.

Üyelerimize daha iyi hizmet verebilmek için "Yenilenen Tanıtım Vizyonu ile KTO" projesini hayata geçiriyoruz. Basın ve halkla ilişkiler hizmetlerimizin daha iyi seviyeye geleceği proje ile yaygın ve faaliyetlerimize daha fazla sayıda üyemiz ulaşacak, ayrıca teknik altyapısı güçlenecek web sitemizle on-line hizmet verebileceğiz.

Değerli Okuyucularımız;

Mayıs ayı Türk tarihinde önemli olaylar yaşanmıştır. Dünya tarihinde de dönüm noktasını oluşturan İstanbul'un Fethi, Türk tarihi açısından büyük öneme sahip özel bir gündür. Fatih Sultan Mehmet ve kahraman askerlerinin İstanbul'u Türklere hediye ettiği 1453 yılından sonra yine bir mayıs ayında Mustafa Kemal önderliğinde milli mücadeleye başlamıştır. 5. asır Türklere başkentlik yapan İstanbul 1918 yılında tüm Anadolu ile birlikte işgale uğrayınca 19 Mayıs günü dünya tarihinde ender görülen bir bağımsızlık savaşı başladı. Bu vesile ile İstanbul'un Fethi'ni ve Atatürk'ün Samsun'a çıkışını bir kez daha kutluyoruz.

Bu duygular içerisinde mayıs ayının tüm üyelerimize hayırlar getirmesini dilerken bol kazançlı bereketli günler diliyoruz.

04 > HABER

> Konya fuarları devam ediyor

07 > HABER

> KTO'nun tanıtım vizyonu değişiyor

08 > HABER

> MTTB üyeleri 30 yıl sonra buluştu

10 > KAPAK KONUSU

> Orta Asya'ya yola çıkan Adanolu topraklarından yeniden dö...

14 > DOSYA

> Yeni Ticaret Kanunu'nun getirdiği yenilikler

22 > RAPOR

> Gayrimenkul ve varlık değerlerime Önemli bir meslek olmaya doğru

28 > ARAŞTIRMA

> 2010'da
rekor büyüme

30 > ÖZEL

> Karayolu
trafik
güvenliği

34 > KÜLTÜR

> Konya'da müzeleşik

58 > SANAT

> Topkapı
Sarayı

KONYA TİCARET ODASI

Yeni
ipek yolu
dergisi

İMTİVAZ SAHİBİ
Konya Ticaret Odası Başkanlığı

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Osman BAŞEĞMEZ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Özhan SAY

YAYIN KURULU
Nurettin OK
Mesut İNCE
Servet KAHVECI
Mehmet SOYLU
Osman ÖZTÜRK

BİLİM KURULU
Prof. Dr. Hacım KARPUZ
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
Prof. Dr. Orhan ÇEKER
Prof. Dr. Sami KARAHAN
Prof. Dr. Adem ÖGÜT
Prof. Dr. Çağatay UNÜSAN
Prof. Dr. Sabiha AKINCI
Prof. Dr. Ali OKATAN
Doç. Dr. İbrahim DÜLGER
Yrd. Doç. Dr. Nazım KOÇU
Yrd. Doç. Dr. Caner ARABACI
Yrd. Doç. Dr. Bahiyyar EROĞLU
Yrd. Doç. Dr. Osman KUNDURACI
Yrd. Doç. Dr. Yaşar ERDEMİR
Yrd. Doç. Dr. Bilge AŞFAK
Yrd. Doç. Dr. Oktay ALTUN
Yrd. Doç. Dr. Taha İMECİ
Dr. Hasan ÖZÖNDER

SANAT YÖNETMENİ
M. Fatih ÖZSOY

GRAFİK-TASARIM
Muhammet ÜNÜVAR

YAPIM
Ölçü Ofset

Kasaplarçılı Matbaa San. Tic. Ltd. Şti
Tel: 0332 345 15 17
Faks: 0332 345 27 94
www.olcuofset.com | grafik@olcuofset.com

BASKI-CİLT
Ölçü Ofset

Kasaplarçılı Matbaa San. Tic. Ltd. Şti
Tel: 0332 345 15 17
Faks: 0332 345 27 94
www.olcuofset.com | bilgi@olcuofset.com

MAYIS 2011 KONYA
10.000 Adet

DAĞITIM
Ekin Dağıtım Kurye ve Aracılık Hizmetleri
Tel: 0332 236 36 12
Faks: 0332 237 78 08
ekinkurye@hotmail.com

- * Ayda bir yayınlanır.
- * Dergimizdeki yazılar kaynak gösterilerek alınabilir
- * Dergimizde yayımlanan yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.
- * Dergimize yayınlanmak üzere gönderilen yazılar yayımlanması veya yayımlanmaması hakkında sorulara cevap verilmeyecektir.

Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü:
Telefon: +90 332 221 52 94
+90 332 221 52 95
Faks: +90 332 221 52 96

İnternet :
www.kto.org.tr

E-posta :
basin@kto.org.tr

Yıllık abone bedeli:
30 TL

dan
lâle
praktik
ğüdü

Konya fuarları devam ediyor

Konya Ticaret Odası tarafından Konya'ya kazandırılan Uluslararası Fuar Alanı'nın Konya Kent 2011 7. Yerel Yönetim İhtiyaçları Fuarı ile 8. Yapı Malzemeleri ve İstisna Soğutma Ekipmanları Fuarı ziyarete açıldı.

İsmail Haydaroğlu

“Türk ekonomisi için istihdamda ve ihracatta büyük payı olan sektörde hedefimiz 2023 yılında 100 milyar dolar ihracatı gerçekleştirmektir. Hedefe ulaşabilmesi için sektörde teknolojinin kullanılması, AR-GE ve inovasyona önem verilmesi gerekmektedir”

Konya Ticaret Odası Uluslararası Fuar Merkezi'nde düzenlenen fuarın açılış törenine Konya Valisi Aydın Nezih Doğan, Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, KTO Yönetim Kurulu Başkanvekili İsmail Haydaroğlu, AK Parti Konya İl Başkanı Ahmet Sorgun, Konya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı Bekir Duvarcı, Belediyeler Birliği üyesi il, ilçe ve belde belediye başkanları, oda ve borsa başkan vekilleri ile çok sayıda davetli katıldı.

KTO Yönetim Kurulu Başkan Vekili İsmail Haydaroğlu, inşaat ve yapı malzemeleri sektörünün ülke ekonomisinde yüzde 35 paya sahip olduğunu belirterek, “Türk ekonomisi için istihdamda ve ihracatta büyük payı olan sektörde hedefimiz 2023 yılında 100 milyar dolar ihracatı gerçekleştirmektir. Hedefe ulaşabilmesi için sektörde teknolojinin kullanılması, AR-GE ve inovasyona önem verilmesi gerekmektedir” şeklinde konuştu.

Konya Valisi Aydın Nezih Doğan da bazı ülkelerde kamu yatırımlarının yerel yönetim yatırımlarını ezerek büyüklükte olduğunu belirterek, “Ancak ülkemizde son yıllarda bu ezici fazlalık giderek yerel yönetimlere doğru kaymaya başladı. Bunun nedeni hukuksal ve

devlet yönetimindeki değişme ve gelişmeler. Kamusal yetkiler artık yerel yönetimlere kaydırılıyor. Yetkiler kaydırıldıkça yerel yönetimlere aktarılan kaynak miktarları da artıyor. Bu artışla birlikte de yeni iş alanları oluşuyor. Bu fuar, bu gelişen yeni iş alanların görülmesi ve yerel yönetimlerle birleşebilmesi için çok iyi bir fırsat sunuyor” dedi.

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek ise, belediyelerle firmaların bu organizasyonlarla bir araya gelmesinin yönetim için olumlu bir adım olduğunu belirterek, “Konya, belediyeçilik konusunda Türkiye'nin örnek şehirlerinden birisidir. bağlamda bu fuarın Konya'da düzenlenmesi daha çok anlam kazanıyor” şeklinde konuştu. Konuşmaların ardından fuar, protokol üyelerinin kurdele kesmesiyle ziyarete açıldı. Bir fuardaki stantları gezen protokol üyelerine sergilenen ürünler hakkında yetkililerden bilgi alındı.

Fuarlarda yerel yönetim ihtiyaçları, mobilyaları, park ve bahçe ekipmanları ile malzemeleri, ısıtma ve soğutma ekipmanları sergileniyor. Dört gün açık kalan fuara 100'den fazla firma ve temsilcisi katıldı.

Ünyeli işadamları Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti

Ünyeli sanayici ve iş adamları Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Seyit Karaca, ziyaretin ikili ilişkilerin gelişmesi için faydalı olacağını söyledi.

Ünyeli sanayici ve iş adamları Konya Ticaret Odası'nı ziyaret etti. Konya Ticaret Odası Meclis Salonu'nda gerçekleştirilen toplantıda KTO Meclis Başkanı Seyit Karaca ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, yapılan ziyaretlerin işadamlar arasındaki ilişkileri artırdığını söyledi. Karaca, ekonomik ve ticari alanda büyük gelişmeler kaydeden Konya'nın Türkiye'nin tüm bölgelerinden yatırımcılara açık olduğunu belirterek Ünyeli işadamlarını Konya'ya yatırıma davet etti.

Ünye Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Şimşek, gerçekleştirilen ziyaretlerin iş adamlarının tecrübelerini paylaşmaları yanında birbirleri ile tanışmalarına da vesile olduğunu ifade ederek, "Konya Ticaret Odası, Türkiye'nin en köklü kurumlarının başında gel-

mekteyiz. Şehir ekonomisine katkılarını yakından takip ettiğimiz Konya Ticaret Odası'nın tecrübelerinden yararlanmak istiyoruz. Konya ticari ve sanayi alanında gelişmiş bir şehir. Burada yapacağımız görüşmelerin bize büyük bir fayda sağlayacağına inanıyorum" diye konuştu.

Konuşmaların ardından Konya Ticaret Odası Meclis Başkanı Seyit Karaca ve Ünye Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Şimşek günün anısına karşılıklı hediye takdim etti.

Lastik sektörü KTO'da buluştu

LASED Başkanı Mustafa Karataş da derneğin tanıtımını yaptığı konuşmasında şunları kaydetti:

"LASED ülkemizde lastik sektörünün tek derneğidir. 2003 yılı kasım ayında kurduğumuz LASED'in amacı yıllardır bu sektöre emek verip birbirlerini tanımayanları tanıştırmak, kaynaştırmak, mesleğimizin önemini fark ettirip işletmelerimizi ve ticari zihniyetimizi geliştirmek, iyi bir mesleki eğitimin ne kadar büyük bir sermaye olduğu bilinci ile sektör mensuplarının mesleki eğitimlerine yardımcı olmak ve tüketicileri lastik kullanımı konusunda bilinçlendirmektir. Derneğimizi kurduktan sonra derneğimizin ne olduğunu, neler yapılması gerektiğini öğrenmeye başladık. Çünkü biz kurucular bu konuda çok fazla bilgisi değildik. Yol haritamızı belirledik geçen yedi yıl içerisinde sektörtümüz için yapılması gereken her şeyi yapmaya çalıştık ve çalışıyoruz. Yönetim olarak en büyük hayalimizse, Türkiye'nin en az 10 bölgesinde LASED gibi dernekler kurulmalı ve bu dernekler

birleşerek ülke çapında büyük bir sosyal güç oluşturmaktır. Bu konuda tüm Türkiye'de temas ve çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Konya Ticaret Odası yönetimine de bize ev sahipliği yaparak verdikleri destekten dolayı teşekkür ediyoruz."

Otomotiv Lastik Satıcıları ve Servisçileri Derneği (LASED) Konya Ticaret Odası'nda sektör temsilcileriyle bir araya geldi. KTO Meclis Salonu'nda düzenlenen toplantının açılışında konuşan KTO Yönetim Kurulu Başkanvekili İsmail Haydaroglu LASED yönetimine Konya hakkında kısa bilgi vererek sivil toplum kuruluşlarının işbirliği içerisinde çalışmasının önemine değindi.

AK Parti'nin 12 Haziran seçimlerine birlikte gideceği adaylar netleşti. Konya'dan 4 eski milletvekilinin aday sıralamasında yer aldığı listede Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Eski Başkanı Hüseyin Üzülmöz 6. sırada yer aldı.

Üzülmöz Meclis yolunda

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı'ndan istifa eden AK Parti'den aday adayı olan Hüseyin Üzülmöz Konya'dan 6. listeye girdi. Üzülmöz, "Konya'ya hizmetimizi bundan sonra platformunda gerçekleştireceğiz" dedi.

Üzülmöz: "Hizmete Meclis'te devam edeceğiz"

12 Nisan'da Yüksek Seçim Kuruluna verilen milletvekili aday listesini değerlendiren Üzülmöz, "AK Parti çatısında altında diğer adaylarımızla birlikte çalışacağız. Ortak inanç bu dönem Konya'ya en iyi hizmeti gerçekleştirmektir" dedi.

Üzülmöz, "16 yıl Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanlığı görevimde edindiğim tecrübelerle Konya'yı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde temsil etmekten mutluluk duyacağım. Bugüne kadar üyelerimizin isteği ve ihtiyaçları doğrultusunda oda meclisimizle ve yönetim kurulumuzla birlik ve beraberlik içerisinde çalıştık. Bu sayede Konya'nın sesini sadece Türkiye çapında değil dünyanın önemli şehirlerinde de duyurduk. Konya'mızı daha büyük hedeflerle daha ileri götürmek için her türlü göreve hazırız. Bugün ülkemiz, 9 yıllık AK Parti iktidarı döneminde ekonomik, siyasi ve sosyal bir atılım içerisinde. Türkiye 2023 yılına büyük hedeflerle hazırlanmaktadır. Şehrimizin de bu yolda geri kalmaması için, Konya'yı Ankara'da daha iyi temsil edebilmek için; bu güne kadar yerine getirdiğimiz görevlerden edindiğimiz tecrübeyi referans alarak AK Parti'den milletvekilliğine adayım. Aynı azim ve kararlılıkla Konyamıza milletvekili olarak hizmet etmek istiyorum. Yanımda gücünü hissettiğim tüm Konya halkına bir kez daha teşekkür ediyor 12 Haziran seçimlerinin şehrimize ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum" şeklinde konuştu.

>KTO'nun tanıtım vizyonu yenileniyor

"Yenilenen Tanıtım Vizyonu ile KTO Projesi" başlangıç toplantısı gerçekleştirildi.

Konya Ticaret Odası ve Mevlana Kalkınma Ajansı işbirliğiyle hazırlanan "Yenilenen Tanıtım Vizyonu ile KTO projesi" başlangıç toplantısı KTO Yönetim Kurulu Başkanvekili İsmail Haydaroglu başkanlığında gerçekleştirildi. MEVKA Sosyal Kalkınma Mali Destek Programı çerçevesinde hazırlanan projenin Nisan 2012'de tamamlanması hedefleniyor. Konya Ticaret Odası'nun dışı dönük faaliyetlerinin güçlendirilerek tanınırlığının artırılmasının hedeflendiği projede KTO'nun teknik altyapısının güçlendirilerek kurumsal hizmet kapasitesinin geliştirilmesi amaçlanıyor.

KTO'nun üyelerine daha kapsamlı basın ve halkla ilişkiler hizmeti sunacağı projeye KTO'nun yayın ve faaliyetleri daha fazla kişiye ulaştırılacak. KTO web sitesinin teknik altyapısı güçlendirilerek üyelere online hizmet sunulacak.

Nisan 2012'de tamamlanması hedeflenen proje sonunda, Konya Ticaret Odası web sitesi kullanıcısının yıllık 500 bin kişiye ulaşması bekleniliyor.

>Konya Avrupa Kültür Başkenti olma yolunda

KTO Karatay Üniversitesi Konya'yı uluslararası alanda tanıtma hizmetine devam ediyor. Konya'nın tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtılmasına katkı sağlayacak I. Uluslararası Bilim, Kültür ve Sanat Günleri Workshop ve Karma Sergisi 13-28 Mayıs 2011 tarihleri arasında gerçek-

leştirilecek. Rektör Babaoğlu, "13 Mayıs 2011 Cuma günü basın toplantısı ile başlayarak 15 gün sürecek etkinliğimizde, sanatçılar ağırlıklı olarak Konya merkezde olmak üzere Çatalhöyük, Sille Yöresi, Karatay Medresesi, İnce Minare, Mevlana Müzesi, Arkeolojisi ve Etnografya Müzeleri ile Konya'ya ait değerleri gezecek. Akkanat Holding'e ait işletmelerin bulunduğu Beysehir ve Antalya Belek'te de kalarak resim çalışması yapacak ve ürettikleri eserlerini Konya'da bırakacaklardır. Etkinlik süresince atölye ortamında bir arada çalışacak sanatçılar birbirleri ile etkileşime girebilecek ve fikirlerini, yaşam tarzlarını, sanatsal dinamiklerini ve dünya görüşlerini birbirleri ile paylaşabileceklerdir. Sanatçıların atölye çalışmaları kapsamında yaratıcılıklarını sergilerken ortaya koydukları artistik ve düşünsel performans süreci, genel izleyicilere açık olacak. Bu karşılıklı etkileşim ve iletişim sayesinde sanatçı ve izleyicisi arasında 'gönlüden bir birliklilik' sağlanmasını amaçlıyoruz. Bu nedenle halka açık olan etkinlik sırasında ilk, orta öğretim ve üniversite öğrencileri dahil ilgili tüm halk kesimlerinin etkinliği takip etme ve

sanatçılarla görüşmesi imkanı olacaktır. Üniversitemizin Güzel Sanatlar Fakültesi'ne de temel oluşturacak bu etkinliğin Avrupa Kültür Başkenti olmaya layık Konya'nın ulusal ve uluslararası tanıtımına büyük katkı yapacak etkinliği tüm halkımızın davet ediyoruz" dedi.

Küratörlüğünü Ressam Orhan Cebrailoğlu'nun, Genel Koordinatörlüğünü KTO Karatay Üniversitesi Genel Sekreteri Yrd. Doç. Dr. Hasan Fehmi Atasagun ve Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Belgin Akın'ın üstlendiği etkinliğe ABD, Almanya, Avusturya, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Danimarka, Hollanda, Kanada, Karadağ, Kazakistan, KKTC, Kosova, Litvanya, Mısır, Özbekistan, Polonya, Rusya, Slovakya, Tacikistan, Yunanistan ve Türkiye başta olmak üzere 21 ülkeden 20'si yabancı, 12'si Türk dünyaca ünlü 32 profesyonel sanatçı katılacağı açıklandı. Etkinlik çerçevesinde, katılımcı sanatçıların ürettikleri tüm çalışmaların 27 Mayıs 2011 Cuma günü KTO-Karatay Üniversitesinde düzenlenen sergi ve kokteyl ile sanatseverlere sunulacağı bildirildi.

leştirilecek.

Sonsuz Şükran Köyü projesi çerçevesinde geçen yıl, Konya'nın turistik güzelliği olan kerpiç evlerde dünyaca ünlü sanatçıları bir araya getiren KTO Karatay Üniversitesi bu sene de uluslararası bir etkinliği imza atıyor. Akkanat Holding'in katkılarıyla, KTO Karatay Üniversitesi tarafından I. Uluslararası Bilim, Kültür ve Sanat Günleri Workshop ve Karma Sergisi Konya'da gerçekleştirilecek.

Program hakkında bilgi veren KTO Karatay Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Babaoğlu, temel amacı Konya'nın tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtılmasına hizmet etmek olan etkinliğin, ülke tanıtı-

> MTTB üyeleri

30 yıl sonra buluştu

Otuz Yıl Aradan Sonra Milli Türk Talebe Birliği Resim Sergisi, Konya Ticaret Odası Fuaye Salonu'nda açıldı. Serginin açılışına Vali Yardımcısı Mustafa Karabacak, AK Parti İl Başkanı Ahmet Sorgun, AK Parti Konya Milletvekili Hüsnü Tuna, Konya İl Müftüsü Şükrü Özbuğday, KOSKİ Genel Müdürü İsmail Selim Uzbaşı, Hayra Hizmet Vakfı Başkanı Hasan Hüseyin Varol ve çok sayıda davetli katıldı. MTTB Konya Şube Başkanı Orhan Gündüz, sergi ile eski günleri yâd etmek istediklerini, gördükleri ilgiden memnun kaldıklarını kaydetti.

Aidat borçlularının gecikme zamları siliniyor

Konya Ticaret Odası'ndan yapılan açıklamada, TBMM genel Kurulu'nda kabul edilen Torba Yasa kapsamında üyelerin aidat borçlarının gecikme zamlarının alınmıyacağı açıklandı. 25 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan kanuna göre, bu imkandan faydalanmak isteyen borçlu üyelerin bu Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen aydan başlamak üzere altı ay içinde ödemeleri halinde bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçileceği bildirildi.

Oda ve borsa aidatlarında yeniden yapılandırılması ile ilgili Konya Ticaret Odası'ndan yapılan açıklama şöyle:

6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve

Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 25 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

5174 Sayılı TOBB Kanunu hükümlerine göre üyelerin oda ve borsalara olan aidat borçları asıllarının tamamını, bu Kanun yayımlandığı tarihi izleyen aydan başlamak üzere altı ay içinde ödemeleri halinde bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir.

Card Finans, Bonus, Axess, Maximum kredi kartlarına 12 aya kadar taksit imkanı uygulandığı belirtilen açıklamada konu ile ilgili ayrıntılı bilginin www.kto.org.tr adresinden alınabileceği bildirildi.

Kemik sağlığı projesi Konyalı kadınlara anlatıldı

Konyalı kadınları kemik erimesi konusunda bilinçlendirmek amacıyla Konya Ticaret Odası'nda, osteoporozun önemi ve korunma yöntemlerini hakkında Kemik Sağlığı Projesi Semineri düzenlendi.

Konya Ticaret Odası, Konya Özel akademi hastanesi ve MSD firması işbirliğiyle düzenlenen seminerde yaşlı nüfusu osteoporoz hakkında bilinçlendirmek, kadınlara kemik hastalıklarını tanıtmak ve kemik erimesinden korunma yöntemlerini öğretmek amacıyla düzenlenen seminerde Konya Özel Akademi Hastanesi Fizik Tedavi Rehabilitasyon Uzmanı Dr. Mehmet Portakal tarafından sunum gerçekleştirildi.

Dr. Mehmet Portakal sunumunda, halk arasında kemik erimesi olarak bilinen osteoporoz hakkında bilgi vererek, "Osteoporoz kemiklerde yapı değişikliği ve zayıflamaya bağlı olarak kemiklerin çabuk kırılır hale gelmesine neden olan bir hastalıktır. Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi, Türkiye'de de özellikle ileri yaşlarda sıklıkla karşılaşılan bu hastalık, kırıkların oluşması ile kişilerin yaşam kalitesini önemli ölçüde düşürmektedir. Kemik yoğunluğunun azalması sonucu

kalça kırığı yaşayan her beş kadından birinin bir yıl içinde hayatını kaybetmesine neden olan osteoporoz her hangi bir belirti vermemesi nedeniyle "sessiz hırsız" olarak adlandırılır. 50 yaşın üzerindeki her üç kadından birinde görülen osteoporoz özellikle menopoz sonrasında büyük sorunlara neden oluyor. Yapılan araştırmalara göre dünyada her yıl osteoporozla bağlı 1,7 milyon kalça kırığı vakası bildiriliyor. Uzmanlar bu sayının 2050 yılı itibarıyla dünya çapında 6,3 milyona ulaşacağını tahmin ediyor. Bu projeyi sunabildiğimiz için büyük mutluluk duyuyoruz. Kadınlara sinisi bir hastalık olan kemik erimesi hakkında bilgilendirme seminerlerimizi farklı zamanlarda, farklı kurumlarda gerçekleştireceğiz. Katılımcılarımıza seminer sonrasında ücretsiz kemik yoğunluğu ölçümü yapılarak, her kadını kendi kemik sağlığı hakkında bilinçlendirmeyi amaçlıyoruz" şeklinde konuştu.

Dr. Mehmet Portakal'ın sunumunun ardından seminere katılan kadınlara ücretsiz kemik yoğunluğu ölçümü yapıldı.

› Orta Asya'dan yola çıkan lâle

Anadolu topraklarında
yeniden doğdu

*Değişirken devam eden, devam ederken
değişen sonsuzluğa akıp giden zaman
içince Selçuklu'nun, Osmanlı'nın elinde
suya çizilen ebru oldu. Saraylarda,
Camilerde çini oldu. Udu, tamburun
tellerinde şarkı oldu. Kelimelerle ifadesini
bulup şiir oldu. Ustasının elinde hat oldu,
teshib oldu. Padişah kaftanlarına, saray
esyalarna süs oldu, motif oldu.*

› Osman BASEĞMEZ

Türkiye'de sadece Konya'da üretilen Laleler Nisan ayı ortasında açtığında, şehirleri, kent meydanlarını, balkonları, bahçeleri süslüyor. İsmil ve Çumra'daki lale üretim merkezleri, laleler açtığında tarlalar renk cümbüşüne dönüşüyor. Ancak bu cümbüş uzun sürmüyor. Çünkü açan laleler işçiler tarafından kırılıyor. Bu işlemin ardından lale soğanları bir sonraki bahar için daha güçlü hale geliyor.

Geçmişten günümüze lale...

Lale'yi şirlerinde ilk kullanan Hz. Mevlana oldu.

Çiçek, çağlar boyunca dünyanın her yerinde duyguların anlatılmasında en güzel sembol olarak, yaşamın zorluklarını, streslerini törpüleyen, sinirsel gerilimleri azaltan bir araç olarak günlük yaşamımızda yer aldı.

Soğanlı ve otsu bir bitki olan lale çiçeğinin asıl vatanının Orta Asya olduğu ve Türkler tarafından Anadolu'ya getirildiği sanılıyor. Anadolu'da 12. yüzyıldan itibaren el sanatlarında süsleme motifi olarak kullanılmaya başlanan laleyi, şirlerinde kullanan ilk şair de Mevlana Celaleddin-i Rumi oldu. Divan ve rubailerinde lale ile ilgili pek çok mısra bulunuyor.

Lale en parlak dönemini 16-18. yüzyıllar arasında Osmanlı İmparatorluğu'nda yaşadı. Süs bitkisi ve süsleme motifi olarak kullanımı 3. Ahmet (1673-1736) döneminde doruk noktasına çıktı ve 1718-1730 yılları arası, tarihçer tarafından 'Lale Devri' olarak adlandırıldı. Bu dönemde başlan "Lale Mecmuası"nda 50 kadar çeşidinin resimlendiği lalenin çeşitli kaynaklara göre 2000'den fazla değişik türünün olduğu belirtiliyor.

Lale sadece yetiştirilmeyle kalmamış, mimariden edebiyata, çiniden kumaşa kadar birçok türünde lale desenleriyle bezemmiş. Lale bahçeleri anlamına gelen lalezarlar, saray ve konakların en itinalı ve en gözde yerleri olurken, lale için yazılan şiir ve mesirler Lalename denilen risalelerde toplandı. görülüyor.

Yüzyıllar sonra Konya'da ana vatanıyla buluştu.

Lalenin Anadolu'dan ilk yolculuğu Viyana'ya oldu. Oradan Hollanda'ya ve ardından Kanada'nın başkenti Ottawa'ya geçmesiyle lale, tüm dünyada tanınır hale geldi. Bu uzun yolculuğunun son durağı olan Ottawa, Hollanda ve Japonya, Anadolu'nun bu ünlü çiçeğinin adına festivaller düzenliyor. Çok farklı kültürlerin kaynaşmasına katkıda bulunan lale, güzelliği ve zarafeti ile, insanlar ve kültürler arasında bir köprü vazifesi görmeye devam ediyor. Kültürümüzde "Bir çiçeğin ötesinde her şey" olarak yer edinen lale, aynı zamanda aşkın güzelliğinin inceliklerinde imgesini nazik gövdesinde tasamaya devam ediyor.

1681-1726 yılları arasında kayda geçirilen 'Defter-i Lalezar-ı İstanbul' da tam 1108 lale çeşidinden söz ediliyor. Türkiye'deki botanik çevrelerine göre bunlardan bir tane bile kalmadı. 17. yüzyılda Osmanlı'da önce "Ser Şükufeciyan-ı Hassa" diye adlandırılan Çiçekçibaşlık kurumu, sonra da 'Çiçek Ercümen-i Danış' yani Çiçek Akademisi kuruldu. Edirne'den Mardin'e kadar birçok şehirde lale bahçeleri bulunuyordu. Şimdi ise ülkemizde sadece Konya da Asya Lale bu nadide çiçeğin üretimini yapıyor.

Osmanlılarda lale kültürü

Bir toplumun ruh halini anlamak için, o toplumun uğraşlarına bakmak gayet mantıklı olabilir. Lale sevgisinin özellikle Osmanlı Devleti'nin çöküş döneminin, en gösterişli zamanın da bir tutku haline gelmesi sosyolojik açıdan değerlendirilmesi

gerek bir konudur. Halk ve saray çevresinin bu çiçeğe karşı beslediği sevginin kaynağı, o dönemdeki iç ve dış durumlardan kaynaklanabilir. Artık Avrupa'daki topraklarını kaybetmeye başlayan Osmanlı Devleti Pasaro'ya anlaşmasıyla girdiği barış dönemini, Lale Devri adıyla yaşamıştır. Bu dönemde padişah ve saray çevresi büyük bir ısrarla başlamış, halk bu dönemde ağır vergiler altında ezilmiştir. Bu döneme Lale Devri denmesinin sebebi yeni yapılan bahçeler, saraylar, kasırların lalelerle donatılmasıdır. Saray çevresi ve halkın bunaldıkları savaş ortamından bir nebeze de olsa güzel ortamlara uzaklaşma istekleri de bu tutkuya neden olmuş olabilir. Sadrazam İbrahim Paşa bile kendi elleriyle lale yetiştirmektedir. Lale sadece Osmanlı Ceriame devrinde değil, Osmanlı'nın bütün dönemlerinde güzelliğini korumuştur. Anadolu'ya Türklerle birlikte gelen Lale Selçuklu Döneminin itibaren Türkler için bambaşka bir yer tutmuştur. Lalenin diğer çiçeklerden sıyrılıp Türk ruhuna değişik bir şekilde hitap etmesinin sebebi hayli ilginçtir. Gerek şekli, gerek ismi onu farklı kılmıştır

Lalenin fiziksel yapısı ve anatavarı

Lalenin anatavarının Orta Asya olduğu yaygın bir görüştür. Beşir Ayvazoğlu Lalenin Türkistan'ın bozkırlarında yabani bir çiçek olarak uç verip, Bulgar Türkleriyle İdil boyuna, Timuroğulları ile Hint'e, Selçuklularla İran'a ve Anadolu'ya geldiğini savunmaktadır. Laleye yabani olarak Akdeniz'in kuzey kıyılar ve Japonya'da da rastlanmaktadır. Çiçek kültürü Türkler de oldukça gelişmiş olup, lalenin bu kültürde özel bir

yeri vardır. Aynı bir öneme sahip olan lüle motifi, tarihi kaynaklardaki örneklerden de anlaşılacağı üzere ilk olarak Orta Asya'da ortaya çıkmıştır. Sanat tarihçilerinin büyük bir kısmı Orta Asya sanatında veya 16. yüzyıla gelinceye kadar Türk sanatı süslemelerinde lüleden bahsetmezler. Lüle form benzerliğinden dolayı palmet grubu içerisinde değerlendirilir. Hun sanatına ait bilgilerin büyük çoğunluğunda ve kurganlarda çıkarılan buluntularında lüle motifinin yoğun bir şekilde kullanıldığı süs esyalarına ve aksesuarlara rastlanmıştır. MÖ 5. ve 6. yüzyıllarla tarihlendirilen 1. Pazırık Kurganı'nda bulunan at koşum takımına ait ahşap malzemelerin ve eğer için kullanılan derim kesilmiş parçalarına, lüleye ait palmet motifleri olduğu görülmektedir. Uygurlar dönemi ile ilgili bir mezarın çıkarılan ipek kumaş üzerinde de lüle motifleri net bir şekilde görülmektedir.

türmeye çalışmışlardır. Bunun için özel gezinti alanları yapılmış, İstanbul ve diğer büyük şehirleri park ve bahçelerle donatmışlardır. İstanbul bahçelerinin vazgeçilmez çiçeği olarak başta lüle, gül, karanfil ve zerrin gibi çiçekler yetiştirmişlerdir. Lâlelin Osmanlılar tarafından bu kadar kabul görmesinin sebeplerinden biri de Arap harfleri ile (لا لة) şeklinde yazıldığına, Allah (الله) kelimesinde ki bütün harfleri kapsamaktadır. Harflerinin karşılığı sayılar hesabına dayanan "abjad" usulüne göre de "Allah" kelimesi ile "lüle" kelimesinin aynı rakama tekabül etmesi, ediplerde "yaratıcı"nın yaratıklarında tecelli etmesi düşüncesinden hareketle derin bir heyecan uyandırmıştır. Lüle, Arap harfleri ile yazılır ve tersinden okunursa (لا لة) = Hilal = Ay olur; Hilal veya Ay da Osmanlı Devleti'nin amblemidir. Osmanlı Kültürünün klasik ölçülerini bulduğu yüzyıl İstanbul'da bahçe ve çiçek

kullanılmıştır. Bugün Avrupa ülkelerinde lüle için kullanılan Tulip veya Tulipe kelimesinin aslı O. G. Busbecq hatrında, Türklerin bu bitkiye "Tulipan" ismini verdiklerini yazmıştır. S. W. Murray bu ismin Türklerin başlarına sardıkları "Tilbent" ile ilgili olduğunu, O. G. Busbecq ile tercümanı arasında meydana gelen bir yanlışlık sonucu ortaya çıktığını kaydetmektedir. Lâlelin Türkiye'den Avrupa'ya hangi tarihte götürüldüğü kesin olarak bilinememektedir. Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Kanuni Sultan Süleyman zamanı'daki büyükkelisi Ogier Ghislain de Busbecq 1554 yılında geldiği İstanbul'dan Avusturya'da yaşayan dostu Carolus Clusius'a lüle soğanları gönderdiği sanılmaktadır. Daha sonra Hollanda'ya giderek Leiden Üniversitesi'nde görev başlanan Clusius, bu ülkelerde lüleyi ilk yetiştiren ve lüle endüstrisini kuran kişi olarak bilinmektedir. Ancak Avrupa'da lüle merakının daha da önce başladığına dair kayıtlar da vardır. B. Belon adlı bir Fransız hekimisi 1549'da çıktığı Yakındoğu seyahati sırasında İstanbul'da uğramış ve hatıratında kırmızı zambak diye söz ettiği lüle çiçeğinin soğanlarından edindik için bir çok yabancının gemilerle İstanbul'a geldiğinden söz etmiştir. Lüleyi Avrupa'da meşhur ettiği iddia eden Conrad Genser de bu çiçeği ilk defa 1559 yılında, Ausburg'da, ender egzotikler koleksiyonuyla şöhret kazanan Newartın bahçesinde gördüğünü ona da soğanların İstanbul'da ki bir dostu tarafından gönderildiğini söyler. 14. yüzyılın ortalarında Avrupa'ya giden lüle, özellikle Hollanda ve Almanya'da aranan bir meta haline gelmişti. Lüle merakı bir ara kelimenin tam manasıyla çılgınlık haline gelmişti. Charles Mackay'ın "Tuliptomania" adındaki makalesi bu konuda hakkında çarpıcı bilgiler sunmaktadır. Bu dönemde bir lüle soğanına bütün servetini yatıranlar vardı. Schinler 1922'de yazdığı eserinde, "Bir lüle soğanını 9000 altın Marka satıldığı olmuştur" diyor, üstelik lüle devrinden çok önceki yıllarda, "Naibi Kralı" adındaki bir lalenin soğanı için şunları verdiğini söylüyor: "2 araba yulaf, 4 araba arpa, 4 semiz öküz, 12 semiz koyun, 8 semiz domuz, 2 fıçı şarap, 4 fıçı bira, 2 fıçı tereyağ, 50 kilo peynir, 1 karyola, 1 kat elbise, 1 dükümüştü vazo."

Asya Lüle Yönetim Kurulu Başkanı Ali Yetkin, 16 yıldır Konya'da Türkiye'de tek olduklarını belirterek, "Destek verilmesi halinde, Hollanda'ya bile lüle soğanı ihraç edebiliriz. Şu an yılda 20 milyon lüle soğanı üretiyoruz.

Talep olması halinde bu sayıyı 100 milyona kadar çıkarabiliriz" dedi.

Osmanlılarda lüle sevgisi

İran Selçuklularının ve Büyük Selçukluların sanat eserlerinde, 12. Yüzyıldan itibaren, lüle motiflerine rastlanmaktadır. Anadolu Selçuklu devletinin başkenti Konya'da ki eserlerde de lüle motiflerine rastlanır. Lüle ve lüle kültürünün Anadolu'ya Türklerle birlikte geldiği kesindir. İstanbul'un Fethi'nden sonra, şehir imar edilirken, bizzat Fatih'in emri ile yeniden düzenlenen bahçeler (parklar) lülelerle süslenmiştir. Zaten Fatih Sultan Mehmet bir bahçıvandı. Bu meslekte çok önemli bir yeri vardı. Boş vakitlerinin çoğunu bunun için harcar ve bundan büyük bir haz duyardı. Seferler arasındaki boş zamanlarda Topkapı ve diğer sarayların bahçelerinde çalışmaktan da büyük zevk alardı.

Kanuni devrinde de, lüle türleri geliştirip çoğaltılmıştır. Türkler ve özellikle Osmanlılar yaşadıkları çevreyi güzelle-

şmek için bütün halka yayılmıştı. Bu sevgi ve merak dışından yeni türlerin getirilmesine de yol açtı. 2. Selim Devrinden itibaren imparatorluğun çeşitli bölgelerinden lüle ve şümbül soğanları ismarlandığına dair fermanlar bulunmaktadır. 2. Selim, Kırım'ın güneyindeki Keefe'den 300 bin adet lüle soğanı ismarlamıştır.

Lâlelin Avrupa macerası

Anadolu'da 13. yüzyıldan beri lüle yaygın olarak motiflerde kullanılıyordu. Bu dönemde Roma ve Bizans'ın nedense bu çiçeğe hiç ilgilenmemiştir. Avrupalı yazarlar ilk dönemlerde lüleyi tanımadıklarında bu çiçeği, bir çeşit zambak (lilium) olarak kabul etmiş ve bu düşüncese göre isimlendirmeye yapmışlardır. P. Bellon "Lils Rouges" (kırmızı zambak), C. Clusius "lilionarcissus" (nergiz zambak), A. Toderini ise "Lys Sanguinis" (KanKrenkli Zambak) isimlerini

1636 yılında nadir türlerle talep etmiş ve bunların satışlarını gerçekleştirmek üzere Amsterdam, Rotterdam ve Leiden gibi şehirlerdeki borsalarda düzenli pazarlar kurulmuştur. İş zamanına öyle bir noktaya vardı ki, bazı tüccarlar, her türlü yulı başvurarak fiyatlarda dalgalanmalar meydana getirmeye başladılar. Ne var ki çılgınlığın sonuna kadar böyle devam etmeyeceğini anlayan bazı tüccarlar, birden tavırlarını değiştirerek yeni soğanlar almaktan gitillerden de kilerini de yüksek fiyatlarla satmaya başlayınca işin rengi değişti ve başlayan büyük panik sonucunda lüle zengini bir çok büyük tüccar birden yoksullaşverdi; Çılgınlık sona ermişti. Avrupa'ya özellikle de Hollanda'ya giden lüle soğanları mezleme yoluyla, yeni türler elde edilerek Osmanlı İmparatorluğuna rakip bir dünya gemiş, hatta Osmanlı İmparatorluğunda ki

İsmil ve Çumra'da üretilen lale soğanlarının çeşidi bundan 10 yıl önce 20 kadarken, bugün 100'e ulaştı. Rengarenk lalelerin en önemli pazarı belediyeler... Marketler aracılığıyla da lale severler soğana ulaşabiliyor.

laleliği geçmiştir. Artık lale Osmanlı Devletine Hollanda'dan getirilmeye başlamıştır.

Lale devrinde "Lale"

III. Ahmed II. Mustafa'dan boşalan tahta oturmuştur. Savaşın hiç hoşlanmayan bir hükümdardır. Ama şartlar, hükümdarlığının ilk on beş yılında savaşı zorunlu kular. 1718 yılında imzalanan Pasarofça Anlaşmasından sonra, kendini bu anlaşmayı telkin eden damadı Nevşehirli İbrahim Paşa'yı sadrazamlığa getirdi. Pasarofça Anlaşmasıyla başlayan barış devri, Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın gayretleriyle çeşitli imar ve ıslahat faaliyetlerinin başlatıldığı, kapıların Avrupa kültürüne aralandığı devir olur. İlk matbaa bu devirde açılmıştır. Öte yandan, İstanbul'un manzara bakımından en güzel yerlerine, köşklere ve kasırlar inşa ediliyordu. Özellikle Kâğıthane III. Ahmed devrinin gözde mekanlarından biri olmuştur. Evliya çelebi de Kâğıthane'de bir lalezar mesiresinin bulunduğunu ve burada Kâğıthane Lalesi denilen rengarenk bir lale türünün yetiştirildiğini anlatır. Bu önemde inşa edilen ve Patrona Halli Ayaklanmasıyla insanıclar tarafından yıkılacak olan Sâdâbâd Kasrı, Fransız mimarisinin ünlü Versailles Sarayı örnek alınarak yapılan yapıtlardandır. Nevşehirli Damat İbrahim Paşa Tam bir lale tutkunuydu. Hollanda'dan gelen bir läléye Lu'lu-i Ezrak adını vermiş ve bu läléden yetiştiricilere ödüller vermiş. İbrahim Paşa'nın kendi yetiştirdiği bir läléde vardı ve adı Aşâf idi. Nadir lälé soğanı elde etme tutkusu, kısa bir sürede 17. yüzyıl başlarında Hollanda'da ki benzer bir delilik halini aldı. III. Ahmed devrinde lälé merakını anlatmak için lälénin 2 binden fazla formunun elde edildiği söylene bilir. Eskilerin Lälé-i Rûmî dedikleri Osmanlı Lalesi denilen cinsini yaklaşık 2 bin tanesinin adları, özellikleri ve yetiştiricileri çiçek tezkiirelerinde ve lälé mecmualarında kayıtlıdır. Lälé-i Rûmî Avrupa lälélerinde çok farklıdır. Osmanlı Lalesi'nin çiçeği badem biçiminde yaprakları ise hançer şeklinde ve uçları hğ gibi ince ve sivridir. İslah edilmiş ilk lälé çeşidini elde edenin Seyhülislam Ebu Suud Efendi olduğunu belirten T. Baytop, zaman içinde

yüzerce lälé çeşidinin yetiştirildiğini ancak Lälé Devri'nin (1730) sona ermesiyle birlikte İstanbul yarı Osmanlı Lalesi'nin yavaş yavaş ortadan kalktığını belirtmiştir. Lälé Devrinde lälé ticari bir mal haline geldi. Nadide çeşitler yüksek fiyatlarla alınıp satılmaya başlanmıştır. Bazı çiçek meraklıları nadide türleri mutlaka elde etmek istedikleri için, çiçek piyasasında dalgalanmalar, hatta yolsuzluklar yaşanıyor. Damat İbrahim Paşa bu durumu önlemek için, 1725 yılında lälé soğanlarının fiyatlarını belirleyen bir fiyat listesi hazırlamış ve soğanların bu listedeki fiyatların üzerinde satılmasını yasaklamıştı. Bu listenin düzenli uygulanıp uygulanmadığını kontrol edilebilmesi için Şeyh Mehmed Lälézârî, Serşüküfeci, yani çiçekbaşı olarak tayin edilmiştir. Lälé Devri tüm yenilik ve atılımlara rağmen, saray ve çevresinin toplumu rahatsız edecek derecede zevk ve israfa dalması yüzünden kanlı bir ayaklanmayla sona erdi. Lälé zevki Lälé Devri'nden sonra bir süre daha sürdü; ama üst üste yaşanan savaşlar, devletin ve halkın yoksullaşmasına neden olan ekonomik krizler yüzünden, bahçe ve lälé yetiştiricilerinin sırları da unutuldu. Lälé Devri adı Yahya Kemal Beyatlı tarafından Meşruyet'ten sonra verilen addır. Ahmed Refik Altınay, aynı yıllarda bu isimle bir kitap yazınca tarih literatürüne bir terim mahiyetinde iyice yerleşmiş ve batılılarca da kullanılmıştır.

Lälénin Türk edebiyatındaki yeri

Lälé Türk edebiyatında özellikle şürde çok önemli bir yere sahiptir. Lälé klasik Türk şiirine 15. yüzyılda iyiden iyie yerleşmiştir. Renginden dolayı, kan, mum, sarap, yanak, yara gibi unsurlara, şekilden dolayı kadehe benzetilmiştir. Klasik Türk şiirinde 16. yüzyıla kadar sözü edilen lälélerin yabanî türleridir. Yabanîliklerinden dolayı "taşra"lıdır. Bir bakıma lälé utançlağın, çekingenliğin sembolüdür.

El sanatları ve çinide lälé

16. yüzyılın birinci yarısında ilk olarak kullanılmaya başlanan kırmızı renkle beraber, çinilerde lälé motifi görülmeye başlanmıştır ve yaygın olarak kullanılmıştır.

Karatay Medresesi'nde Bursa Şehzade Mustafa Türbesinde, Rüstem Paşa Camii, Ramazan Efendi Camii, Kula Kurşunlu Camii vb. yapılarda lälé motifi örnekleri taşıyan çiniler bulunmaktadır. Seramiğe de lälé, sümblü, karanfil ve gül motif olarak kullanılmıştır. Lälé motifi olarak kumaşlarda da karşımıza çıkmaktadır. II. Süleyman'ın, Yavuz Sultan Selim, III. Murat'ın yalnızca lälé motifi kullanılmış kaftanları vardır. Aynı zamanda lälé motifi sultanların ayakkabılarında ve çizmelerinde de bulunuyordu. Hah ve kilimlerde, cami, mesit, türbe, medrese, sebül ve okul gibi yapıların duvarlarına, her renkten lälé işlenmiştir. Özellikle Süleymaniye Camisinde bulunan Mimar Sinan'ın ters läléleri bir aykırılığın simgesiydi.

Lälénin Türkler için farklı bir değer taşımasının sebebi, göze hitap etmesi dışında, en çok yetiştirildiği dönemde ilgilidir. Saray ve saray çevresi yanında sırdan halkında ilgilendiği bu çiçek kelimenin tam anlamıyla "moda" haline almıştır. Aynı zamanda değeri gittikçe artan ve çeşitleri çoğaltılan bu çiçek ticari bir mal haline gelmiştir. Osmanlı günlük yaşamına da ayna tutan bu çiçek, şirireler, fermanlara, hikâyelere konu olmuştur. Osmanlı'nın neden bu çiçeği bu kadar benimseyerek sevdiğini, özellikle ile anlamı buluyoruz. Yine de bir çiçeğin bir dönme ismini verecek kadar önem kazanması, beklide tarihte nadir rastlanan olaylardan biridir. Bu Osmanlıların "güzelle" ve sanata verdiği önemi de ortaya çıkarmaktadır.

Kaynak: Aşyalale web sitesi

Konya'da 350 dekar alanda ekimi yapılan läléler, yoğun bir işleme tabii tutulduktan sonra pazara sunuluyor. Bir lälé soğanı, bir yıl oradan sonra 5 ile 10 lälé soğanı olarak çoğalıyor. Lälé soğanı toprak altında kendisini uzun yıllar koruyabiliyor. Sökülmediği takdirde, baharla birlikte yeniden açıyor.

Yeni Ticaret Kanunu'nun sigorta ve deniz ticaret hukuku alanında getirdiği yenilikler

Yrd. Doç. Dr. İlknur Uluğ Cıçım
Akdeniz Üniv. Hukuk Fak.
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Ö. Üyesi.

I. SİGORTA HUKUKU İLE İLGİLİ YENİLİKLER

Yeni Ticaret Kanununun Sigorta hukuku kitabı köklü değişikliklere uğramıştır. Yeni Kanun'da genel hükümlere elli madde ayrılarak sigorta sözleşmesi, tüm türleri kapsayacak temel kavramlar sıralanarak düzenlenmiştir. Sözleşmenin kuruluşundan itibaren uygulanacak hükümler belirlenmiş; tarafların borçları ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Sigorta Hukuku ile ilgili olarak getirdiği en önemli düzenleme, sigorta sözleşmelerinin tasnifi konusundadır. Tasnif şu şekildedir: Zarar Sigortaları, Mal Sigortaları ve Sorumluluk Sigortaları olarak iki bölümde incelenmiştir. Can sigortaları ise, Hayat Sigortası, Kaza Sigortası, Hastalık ve Sağlık Sigortası şeklinde ayrıma tutulmuştur. Deniz sigortaları kısmı kaldırılmıştır. Günümüzde giderek artan önemleri göz önüne alınarak sorumluluk sigortaları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. "Ayrıca anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin görevlerini yaparken kusurlarıyla şirkete verebilecekleri zararları için isteğe bağlı sorumluluk sigortası ilk kez hukukumuzda düzenlenmektedir".

Meslekleri gereği bir hata yapıp, tazminat talebiyle karşılaşacağını düşünen kişilerin düzenleyeceği sözleşmelerle ilgili olarak, "Sorumluluk Sigortaları" kavramı Türk hukukuna ilk defa girmiştir. Buna göre, sigortacı, sigortalının sözleşmede öngörülen ve zarar daha sonra doğsa bile, sigorta süresi içinde gerçekleşen bir olaydan kaynaklanan sorumluluğu nedeniyle zarar görene tazminat ödeyecek. Yanlış tedavi uygulayan doktor, yanlış savunma yapan avukat, kötü yönetim sergileyen şirket yetkilisi karşılaştıkları tazminat taleplerini, sorumluluk sigortası kapsamında karşılayabilecek. Ancak, sigortacı, sigortalının sorumluluk konusu olayı kasten gerçekleştirmesinden doğan zararlardan sorumlu olmayacak.

Yeni TTK'da zarar gören, uğradığı zararı doğrudan sigortacıdan isteyebilecektir. Önceden doğrudan zarar görenin sigortacıya başvuru hakkı sadece trafik sigortalarında bulunmaktaydı. Şimdi ise bu durum hem zorunlu hem de isteğe bağlı sorumluluk sigortalarında da mümkündür. Sorumluluk sigortalının yanı sıra, hastalık ve sağlık sigortalılarının da kanunda yeni düzenlenmiştir.

Yeni düzenleme ile birlikte doğum sırasında, anne veya babadan biri için yapılmış bir hastalık veya sağlık sigortasının bulunması halinde, aksi kararlaştırılmamışsa, doğumdan sonra bebek, ek prim olmaksızın sigorta kapsamına girecektir.

Sigorta ettirenlerin tüketici kabul edilip sigorta sözleşmesinin içeriği konusunda aydınlatılması gereği 1423 md. ile aydınlatma yükümlülüğü başlığı altında ele alınmıştır. Sigorta primlerin ödenmemesi durumunda sigortacının ihtar süresi 15 günden 10 güne indirmiştir.

Hayat sigortası konusunda, sigorta yaptırılanlar, sigortacının kendisine cayma hakkını kullanabileceğini bildirmesinden itibaren 15 gün içinde sözleşmeden vazgeçebilecek. Bilgilendirme yapılmamışsa cayma hakkı ilk primin ödenmesinden itibaren 1 aylık bir süreye tabi olacaktır. Grup sigortasına mal ve can sigortaların da imkân tanınmıştır. En az 10 kişiden oluşan grup lehine tek sözleşmeyle sigorta yapılabilecektir. Bir kimsenin hayatı bir veya birkaç sigortacı tarafından çeşitli bedeller üzerine sigorta ettirebilecektir. Sigortalının sözleşmeyi sona erdirmeye süresi, 3 yıldan 1 yıla indirilmiştir. Sigortalı, en az 1 yıldan beri yürürlükte bulunan ve 1 yıllık primi ödenmiş olan sigorta sözleşmelerinde, istediği zaman sözleşmeyi sona erdirebilecek. Yaşama olasılığına karşı yapılan sigortalarda, sigortacıdan ayrılma değerinin istenebilmesi için sigortalı, sağlıklı olduğunu ispat edecek. Sigorta ettiren, sigorta bedelini ödeme borcunun doğmasını sağlamak amacıyla sigortalıyı öldürür veya öldürülmesinde suç ortaklığı ederse, sigortacı bedel ödeme borcundan kurtulacaktır.

II. DENİZ TİCARET HUKUKUNDA GETİRİLEN YENİLİKLER

Türk Ticaret Kanunu'nun Deniz Ticaretine ilişkin kitabında geniş çaplı değişiklikler yer almaktadır. Özellikle mevcut kurum ve hükümler yenileştirilmiş, modern kurumlara ilişkin hükümler yer almış, işlevi kalmamış kurumlar ise kanuna alınmamıştır. Deniz Ticaretine ilişkin düzenlemelerin Uluslararası Sözleşmelerle uyumunun sağlanması amaçlanmıştır. Taşıma Hukuku alanında yaşanan gelişmeler, konunun Yeni Türk Ticaret Kanununda ayrı bir kitap kapsamında düzenleme

yapılmasını gerektirmiştir.

Uygulamada gemilerin hukuki niteliği tereddütlere sebep olduğundan tüm gemilerin taşıyıcı statüsünde olduğu açıkliği kavuşturulmuştur. Gemi mülkiyetinin iktisabına ve kaybına ilişkin TTK'da açık bırakılmış hükümler yeni hükümlerle düzenlenmiştir. Gemi mülkiyetinin intikali için tarafların anlaşması yeterli sayılmayıp, zilyetliğin nakli aranmıştır. Mülkiyetin devrine ilişkin anlaşmanın yazılı şekilde yapılması ve imzaların noterce onaylanması gerekir. Gemi niteliğinin kaybolduğu hallerde, enkazın kaldırılması ve enkazın sebep olabileceği çevre kirliliğinin önlenmesi yükümlü getirilmiştir.

Gemi kira sözleşmeleri, ayrıntılı hükümlerle düzenlenmektedir. TTK'da düzenlenen deniz aşırı satış sözleşmeleri ve deniz ödünce sözleşmeleri Yeni TTK'ya alınmamıştır. Buna karşın Gemi Kira Sözleşmeleri ve Zaman Çarteri Sözleşmeleri özel olarak düzenlenmiştir.

Konşimentonun çeşitli mekanik ve elektronik araçlarla düzenlenmesi yolu açılmış. Konşimento dışında düzenlenmesi mümkün olan başka denizde taşıma senetleri için Hamburg Kuralları'ndan iktibas edilen yeni bir düzenleme yer verilmiştir.

Deniz yoluyla yolcu taşımada Yolcular, gemi kazalarında tazminat alma hakkına kavuşacak. Taşıyan, alabora olma, karaya oturma, çarpma, yangın ve arıza nedeniyle meydana gelen gemi kazası yüzünden yolcunun olması veya yarananmasından doğan zarardan sorumlu olacak. Taşıyanın sorumluluğu, zarar gören yolcu başına her bir gemi kazası için 250 bin özel çekme hakkıyla (yaklaşık 1 milyon TL ile) sınırlı olacak. 12 kişiden fazla yolcu taşımak için ruhsat almış bir gemiyelik yolcu taşıdığı takdirde, taşımanın tamamını veya bir kısmını üstlenen veya gerçekleştiren bütün taşıyanlar, yolcuların ölümlünden veya yarananmasından doğabilecek sorumluluklarına karşı sigorta yaptırmakla yükümlü olacak. Zorunlu sigorta bedelinin tavanı, her kaza için kişi başına 1 milyon TL'den az olamayacak.

Deniz ticareti hukukunun en çok tartışılmasına sebep olan alanlarından birisi de denizde cebri icra konusudur. Yeni TTK'nun beşinci Kitabına "cebrî icraya ilişkin özel hükümler" e ilişkin sekizinci kısım eklenmiştir.

Yeni Türk Borçlar Kanunu'nun genel hükümlere ilişkin getirdiği bazı yenilikler

Doç. Dr. Mehmet Altunkaya
KTO Karata Üniv. Hukuk Fak.
Medeni Hukuk Anabilim Dalı Ö. Üyesi.

818 sayılı Borçlar Kanunu 22 Nisan 1926 tarihinde kabul edilmiş, 8 Mayıs 1926 Resmî Gazete'de yayımlanmış ve 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe girdiği tarihten günümüze 84 yıllık süreçte bazı değişiklikler yapılmış olsa da, köklü ve önemli değişiklikler yapılmamıştır. Ancak zaman içerisinde toplumun değişimi karşısında mevcut kanunlar ihtiyaçlara cevap veremez hale gelmiştir. Bu durum kanun koyucunun yeni bir Borçlar Kanunu yapma gereğini doğurmasına sebep olmuştur. Özellikle 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu ile birlikte bu durum kaçınılmaz olmuştur. Çünkü Borçlar Kanunu, Türk Medeni Kanunu'nun tamamlayıcısı ve beşinci kitabı olarak kabul edilmektedir.

Esasa ilişkin en büyük ve en anlamlı değişiklik, Kanunun adında gerçekleştirilmiştir. Yürürlükteki Kanunun adı "Borçlar Kanunu" iken, yeni Kanun "Türk Borçlar Kanunu" olarak ifade edilmiştir. Böylelikle, "Türk Medeni Kanunu", "Türk Ceza Kanunu", "Türk Ticaret Kanunu" gibi temel kanunlardaki durum burada da benimsenmiştir. Diğer taraftan 818 sayılı Borçlar Kanunu 544 maddeden ibaret iken, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu 649 maddeden oluşmaktadır. Bu Kanun, 11.01.2011 tarihinde TBMM. de kabul edilmiş olup, 04.02.2011 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanmıştır. Yürürlüğe giriş tarihi ise, 1 Temmuz 2012 dir. Yürürlük tarihinin daha ileriki bir zamana ertelenmesinin sebebi olarak, "oluşması muhtemel aksaklıkların giderilmesinin amaçlandığı" belirtilmiştir.

TBK. m. 3 ve devamında "öneri ve kabul" düzenlenmiştir. Öneri, daha önceki kanunda yer alan icap kavramının yerine kullanılmıştır. Öneri (icap), bir sözleşmenin kurulabilmesi için gerekli olan irade beyanlarından zaman itibarı ile önce yapılanıdır. Öneri, sözleşmenin bütün esaslı unsurlarını taşımaktadır. Öneri hazır olanlar arasında yapılabileceği gibi hazır olmayanlar arasında da yapılabilir. Daha önceki Kanunda, telefon ile yapılan sözleşmelerin hazırlar arasında yapıldığı belirtilmiştir. Yeni Türk Borçlar Kanunu ile, telefon dışında bilgisayar gibi iletişim sağlayabilen araçlarla doğrudan iletişim sırasında yapılan önerinin de hazırlar arasında olduğu kabul edilmiştir (TBK. m. 4/II).

TBK. m. 7 de "ısmarlanmayan bir şeyin gönderilmesi" kenar başlığı ile, daha önce Borçlar Kanununda yer almayan bir maddeye yer verilmiştir. Böylelikle ısmarlanmayan bir şeyin gönderilmesi öneri olarak kabul edilme-

miştir. İsmarlanmayan bir şeyi posta kutusunda veya kapısının önünde bulan ya da başka bir yolla alan kişi, söz konusu şeyi geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.

TBK. m. 8 de "bağlayıcı olmayan öneri ve herkese açık öneri" kenar başlığı ile kabul edilen maddede, daha önce yer alan "tarife ve cari fiyat ırsalinin icap teşkil etmeyeceği" kuralı da değiştirilmiştir. Artık, "fiyatını göstererek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzelerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır" hükmü kabul edilmiştir. Gerçekten de, ülkemizde giderek yoğunlaşan bir biçimde ticari kuruluşların reklam ve pazarlama faaliyetleri sırasında kişilerin

görülmüdüğü, imzalı bir mektup, asılları borç altına girenlerce imzalanmış telgraf, teyit edilmiş olmaları kaydıyla faks veya buna benzer iletişim araçları ya da güvenli elektronik imza ile gönderilip saklanabilen metinlerin de yazılı şekil yerine geçeceği kabul edilmiştir. Böylelikle, artık sözleşmelerde elektronik imza kullanılabilmesi mümkün hale gelmiştir. Güvenli elektronik imza, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Ancak güvenli elektronik imzayla gönderilen metinlerin yazılı şekil yerine geçmesi için, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygun olarak gönderilmesi ve alanlar tarafından bilgisayar ortamında kaydedilerek saklanabilmesi gerekmektedir.

evlerinin kapısına, posta kutularına atılan ürünlerinin tanıtımına ilişkin tarife, fiyat listesi ya da benzerini bıraktıkları görülmektedir. Bu tür belgeler kendilerine ulaşanlar, adı geçen ürünleri almak için söz konusu kuruluşlara gittikleri zaman ya malların tükendiğini ya da fiyatların değiştiğini görmekte idiler. Hatta belgelerde basım hatası olduğu şeklinde açıklamalar dahi yapılmakta idi. Bunları gidermek amacı ile maddede değişiklik yapılarak bu tür belgelerin gönderilmesi öneri olarak kabul edilmiştir.

TBK. m. 14 de, yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunmasının zorunlu olduğu, kanunda aksi ön-

TBK. m. 15'e göre, imzanın borç altına girenin el yazısıyla atılması gerekir. İmzanın el yazısı dışında bir araçla atılması, ancak örf ve adete kabul edilen durumlarda ve özellikle çok sayıda çıkarılan kıymetli evrakın imzalanmasında mümkündür. Söz konusu maddenin III. fıkrasında yer alan görme engellilerin imzaları ile ilgili hüküm, 6111 sayılı ve 13.02.2011 kabul tarihli Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Torba Kanun) madde 213 ile değiştirilmiştir. Buna göre, görme engellilerin talepleri halinde imzalarında şahit aranacaktır. Aksi takdirde, görme engellilerin

imzalarını el yazısı ile atmalarının yeterli olacağı kabul edilmiştir.

TBK. m. 20 vd. ile uygulamada uzun süredir yer alan bir müessese Kanuna girmiştir. Genel işlem koşulları olarak adlandırılan, bankaların, sigorta, seyahat, taşıma işletmeleri gibi şirketler tarafından önceden hazırlanan soyut ve tek taraflı sözleşmeler ayrıntılı olarak ve sözleşmenin karşı tarafında bulunan kişileri koruyucu bir şekilde Kanunda düzenlenmiştir. İki taraf arasında bireysel sözleşmenin kurulmasından önce tek taraflı olarak hazırlanan bu koşullar, gelecekte kurulacak belirsiz sayıda ancak aynı şekil ve tipteki hukuki işlemleri düzenlemektedir. Konunun uzmanı kişilerce bütün ihtimaller düşünülerek hazırlanan bu koşullar çoğunlukla hazırlanan kişinin menfaatlerini koruyucu hükümler taşınmaktadır. Sözleşmenin diğer tarafı ise, koşullardan habersiz, hükümlerin sonuçlarını değerlendirebilecek durumda değildir. Bu sebeple TBK. m. 21. de, karşı tarafın menfaatine aykırı genel işlem koşullarının sözleşmenin kapsamına girmesi durumlarında, karşı taraf sözleşmeyi düzenleyene karşı korunmuştur. Buna göre sözleşmede karşı tarafın menfaatine aykırı olan hükümlerin geçerliliği, sözleşmenin yapılması sırasında düzenleyen karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi verip, bunların içeriğini öğrenme imkânı sağlaması ve karşı tarafın da kabul etmesi hallerine bağlanmıştır. Aksi halde bu sözleşmelerde yer alan karşı tarafın

menfaatine aykırı hükümler yazılmamış sayılır. Aynı şekilde sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları da yazılmamış olarak kabul edilecektir. TBK. m. 22'ye göre, sözleşmenin yazılmamış sayılan genel işlem koşulları dışındaki hükümleri geçerli olarak hüküm ve sonuç doğurmaya devam eder. Sözleşmeyi düzenleyen taraf, yazılmamış sayılan hükümler olmadan diğer hükümlerle sözleşmenin devam etmesini istemediğini ileri süremez. Yazılmamış sayılan hükümlere rağmen karşı taraf sözleşmeye devam etmek istediği müddetçe, düzenleyen de sözleşmeye devam etmek zorundadır. TBK. m. 23' e göre genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır. Bu hüküm TMK. m. 2 de yer alan dürüstlük kuralının ortaya çıkardığı bir durumdur. Gerçekten de, sözleşmede genel işlem koşullarını hazırlayan taraf, dürüst bir tutum sergilemeli, önceden hazırlayıp sunduğu karşı tarafın aleyhine sonuçlar doğuracak ifadelerden kaçınmalıdır. Genel işlem koşullarına karşı tarafın durumunu ağırlaştırıcı hükümler konulamaz. Genel işlem koşulları değerlendirilirken, dürüstlük ve çelişkili davranma yasağı gibi hukukun temel ilkeleri, hükümlerin yorumlanmasında ve değiştirme yasağının uygulanmasında rol oynar.

TBK. m. 28 de daha önce gabin olarak ifade edilen müessese aşırı yararlanma olarak değiştirilmiştir. Bir sözleş-

mede, karşı tarafın zor durumda kalmasından, düşüncesizliğinden veya tecrübesizliğinden yararlanarak edimler arasında açık bir oransızlık meydana getirilmişse, zarar gören düşüncesizliği ve tecrübesizliği öğrenmesinden, zor durumda kalmada ise bu durumu ortadan kaldığı andan itibaren bir yıl her halde sözleşmenin kurulduğu tarihten itibaren beş yıl içinde edimin geri verilmesini ya da oransızlığı giderilmesi isteyebilir.

TBK. m. 72 de haksız fiilden doğan tazminat davalarının zaman aşımı süresi düzenlenmiştir. Daha önce BK. m. 60'da tazminat davaları bir ve on yıllık zaman aşımı sürelerine tabi tutulmuş idi. Kısa süre veya nispi süre olarak ifade edilen bir yıllık süre iki yıla çıkarılmıştır. Buna göre, tazminat istemi, zarar görenin zararı ve faili öğrendiği andan başlayarak iki yılın ve her halde fiilin işlenildiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zaman aşımına uğrar. Böylelikle nükleer kaza, deprem, hatalı tıbbi müdahale gibi olaylara da uygulanan zaman aşım süresi iki ve on yıl olarak değiştirilmiştir. Maddenin gerekçesinde, haksız fiilin zarar unsuru gerçekleşmedikçe süreli işleme başlamayacağı şeklinde yorumlanmaması gerektiği de belirtilmiştir. Özellikle yargı kararlarında da yıllık sürenin başlangıcı ile ilgili farklı yorumların da oluşmasına engel olunmak istenmiştir. Artık on yıllık süre, zararın gerçekleştiği tarihten değil, fiilin bildirildiği tarihten itibaren başlayacaktır.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun ticari işletmelere ve anonim şirketlere ilişkin düzenlemeleri

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Erdem CAN
Akdeniz Üniv. Hukuk Fak.
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Üyesi.

Yeni Türk Ticaret Kanunu (Yeni TTK); Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak, Taşıma İşleri, Deniz Ticareti, Sigorta Hukuku olmak üzere altı kitap ve toplam 1535 maddeden oluşmaktadır. Çalışmamızda, Ticari İşletme Kitabı ile Ticaret Şirketleri Kitabı'nda düzenlenmiş olan anonim şirketlere ilişkin temel değişikliklere yer verilmektedir.

I. TİCARİ İŞLETME KİTABI

Ticari işletme/teşebbüs kavramı genel kabul görmekte ve ayrıca rekabetin korunması, haksız rekabet ve işletme topluluğu hukuku gibi alanlarda yaygın olarak kullanılmaya başlanmış olup Yeni Kanun da bu terimleri esas almıştır. Ticari işletme kavramı Kanun'da tanımlanarak somut hale getirilmiş ve mevcudiyetini sürdürmüştür.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (STB) ile TOBB nezdinde, tescil ve ilâna tabi hususların düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda kullanıcılara sunulabildiği bir bilgi bankasının kurulması esası benimsenmiştir (Yeni TTK m.24/2). Ayrıca sicilin tutulmasından doğan zararlardan devletin sorumluluğu hususu yeniden Kanun'a girmiş ve ilgili odanın da devletle beraber müteselsil sorumlu olması esası benimsenmiştir. Ayrıca sicile tescilin olumlu işlevi kesin çizgilerle belirlenmiş ve görünüşe itimat anlayışı Kanun'a yansıtılmıştır.

Yeni TTK, ticaret ünvanına tecavüz halinde açılacak davalar ve istenebilecek tazminatlar ile zaman aşımı konularını açıklığa kavuşturmuştur. Yeni TTK m.52 hükmü ile dava ve talep hakları fikri mülkiyete ilişkin düzenlemelerle paralel hale gelmiştir. Ayrıca

madde 32 hükmü ile ticaret ünvanının, işletmenin görülecek bir yerine okunaklı bir şekilde yazılması zorunluluğu getirilmiştir. Tacirin işletmesiyle ilgili kullandığı her türlü kağıt ve belgede; sicil numarası, ticaret ünvanı, merkezi, sermaye şirketi ise taahhüt edilen ve ödenen sermayesi, internet sitesinin adresi ve numarası yazılmalıdır. Anonim şirket, limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirkette yönetim kurulu başkanı ve üyelerinin; müdürlerin ve yöneticilerin adları ve soyadları gösterilmelidir.

Kanun'da haksız rekabet oluşturan eylemler listesi; müşterinin malın gerçek değeri konusunda yanıltılması, saldırgan satış teknikleriyle karar verme özgürlüğünün kısıtlanması, reklamlarla aldatılması; diğer taraftan taksitli satışlarda ve tüketici kredilerinde dürüst davranılmaması gibi eylemler

eklenerek zenginleştirilmiştir. Genel işlem şartları da kapsama alınmış ve ayrıca sorumluluk ile ihtiyati tedbirler fikri mülkiyet düzenlemelerine uygun hale getirilmiştir.

Ticari defterlerin, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nı (UFRS) yansıtır şekilde hazırlanan Türkiye Muhasebe Standartları (TMS)'na göre tutulması gerekmektedir (m.88). Tacirlerin, temel defterler dışında tutması gereken defterler, madde 64/5 gereği Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından belirlenecektir. Gerçek ve tüzel kişiler ticari defterleri tutarken ve finansal tabloları düzenlerken Kurul tarafından yayımlanan TMS'na uymak zorundadırlar (m.88/1). Diğer yandan Kanun ticari defterlerle ispat usulüne son vermekte, onları mahkemenin takdirine bağlı delil olarak değerlendirmektedir.

II. TİCARET ŞİRKETLERİ KİTABI

A. Genel Hükümler

Yeni TTK, ticaret şirketlerinin her türlü ekonomik amaçla kurulabilmesi esasını benimsemiştir. Bu yüzden artık işletme konusu dışında yapılan işlemler yok sayılmayacak, işletmeyle iş yapan üçüncü kişilerin iyiniyeti çerçevesinde değerlendirilecektir.

Şirkete sermaye olarak elektronik ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler de

konabilecektir. Yeni TTK m.128 hükmü ile taşınmazların ve sair aynı hakların, tapu kütüğünde; markalar, patentler, tasarımlar gibi hakların da kendilerine özgü sicillerde, şirket adına tescil edilmeleri için, buna ilişkin bildirim bu sicil müdürlüklerine veya sorumlularına Ticaret Sicili Müdürlüğü'nce re'sen ve hemen yapılması zorunluluğu getirilmiştir.

Yeni TTK şirketlerin birleşmeleri, bölünmeleri ve tür değiştirmelerini ayrıntılı olarak düzenlemekte ve bunların güvenli, şeffaf ve basit bir işlemler zinciri içerisinde gerçekleştirilmesini; alacaklılar ile diğer hak sahiplerinin korunmasını hedeflemektedir.

Genel hükümler dışında, Yeni TTK m.1524/1'e göre her sermaye şirketi bir internet sitesi açmak, zaten mevcutsa bu sitenin belli bir bölümünü maddede sayılan hususların yayımlanmasına ayırmak zorundadır. Yayımlanacak içeriklerin bazıları şunlardır: kanunen yapılması gerekli ilanlar; yönetim ve müdürler kurulu tarafından alınan rüçhan, değiştirme, ayrılma karşılığı gibi haklara ilişkin kararlar; esas sözleşme değişikliklerine ait belgeler, kararlar; çağrılara ilişkin belgeler; finansal tablolar, bilançolar; yönetim kurulu yıllık raporu; denetçi raporları vb. İnternet sitesi açılmaması veya kanunda gösterilen içeriğe yer verilmemesi alınan kararların iptali sebebi olur ve ayrıca kusuru bulunan yöneti-

ciler ile yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna neden olur (Yeni TTK m.1524/2).

Yeni TTK m.1525/1 hükmüne göre tarafların açıkça anlaşmaları ve m.18/3 hükmü saklı kalmak kaydıyla ihbarlar, ihtarlar, itirazlar gibi beyanlar; fatura teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi ve toplantı çağrıları elektronik ortamda düzenlenebilir, yollanabilir, itiraza uğrayabilir ve kabul edilebilir. Yeni TTK m.1525/3 hükmüne göre; ticaret şirketleri ile gerçek ve tüzel kişi diğer tacirlere ilişkin olarak, Kanun'un zorunlu tuttuğu tüm işlemler elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile de yapılabilir.

B. Anonim Şirketler

Yeni TTK m.329/1 hükmüne göre anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş ve borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu olan şirkettir. Kanun, anonim şirket kurulabilmesi için bir veya birden fazla kurucunun bulunmasını yeterli saymaktadır (m.338/1). Tek gerçek veya tüzel kişi tarafından anonim şirket kurulması imkânı getirilmiştir. Öte yandan anonim şirket kuruluşunda pek başvurulmayan tedrici kuruluş usulü Kanun'a alınmamış, tek kuruluş yöntemi esas alınarak şirketin halka açılması işleyebilir bir sisteme bağlanmıştır. Anonim şirket kuruluşunun STB'nin çıkaracağı tebliğde gösterilecek şirketler dışında izne tabi olmaması

esası muhafaza edilmiştir. En az sermaye tutarı olarak, tamamı esas özlüşmede taahhüt edilen sermayeyi ifade eden esas sermaye 50.000 TL'den, ermayenin artırılmasında yönetim kuruluna karar verme yetki tavanı gösteren kayıtlı sermaye sisteminin kabul edilmiş bulunan halka açık olmayan anonim şirketlerde başlangıç sermayesi 100.000 TL'den aşağı olamayacaktır (m.332/1). Ayrıca genel kurulun en çok üç yıl süreyle yönetim kuruluna yetki vermesi halinde, şirketin kendi sermayesinin %10'una kadar kendi paylarını iavzli olarak satın almasına imkân tanımıştır.

Yönetim kurulunun esas sözleşmeyle atanmış veya genel kurul tarafından seçilmiş bir veya daha fazla kişiden oluşması gerekmektedir (m.359/1). Şirketin temsil yetkili en az bir üyenin erleşme yerinin Türkiye'de bulunması ve Türk vatandaşı olması gerekmektedir. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması gerekmektedir, kurulunun tek üyeden oluşması halinde ise bu koşul aranmamaktadır (m.359/3). Yönetim kurulu üyesinin ortak olması koşulu aranmayacaktır. Yönetim kurulu, üyesine düzenleme yoksı üye tamamının çoğunluğu ile toplantı ve toplanmaların çoğunluğu ile karar alır (m.390/1). Toplantı elektronik ortamda da yapılabilir. Kurul üyeleri, birbirini temsil etmezler, toplantıya vekil aracılığıyla katılmazlar (m.390/1-2). Yeni Kanun yönetim kurulu kararlarının batıl olduğunun mahkemeden tespitini talep etme imkânını da tanımaktadır. Ayrıca yönetim kurulu üyelerinin görevlerini yaparken kusurlarıyla şirkete verdikleri zararlar dolayısıyla şirkete ettirilmeleli yasadaki düzenlenmiştir (m.361).

Yeni TTK esas itibariyle genel kurulun yapısını ve işleyişini muhafaza etmekte birlikte, denetçileri anonim şirketin organı olmaktan çıkartmış bulunmaktadır. Her ölçekteki anonim şirketin denetimi bağımsız denetim kuruluşlarına yapılacaktır. Küçük ölçekteki anonim şirketler ayrıca en az iki serbest yeminli mali müşavire veya emirli serbest muhasebeciye denetim yaptırma yolunu da tercih edebileceklerdir. Denetlemenin konusu, tüm muhasebenin denetimine ilişkindir. Yeni TTK m.398/1 hükmüne göre denetim; kanuna, TMS'na, esas özlüşmeye uyulup uyulmadığına ilişkindir. Yeni TTK m.1534/4 hükmüne göre, anonim şirketlerin denetlenmesinde düzenleyen 397-406 maddeleri, 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Denetim gibi esaslı bir değişiklik yapılan diğer bir kurum ise finansal raporlamadır. Kavram hem muhasebeyi hem de yılsonu finansal tablolarını aşarak finansal tabloları da kapsayan bir genişliktedir. Artık işletmelerin muhasebelerine TMS uygulanacaktır. Standartlar sürekli bir değişim içinde olup uygulama bütünlüğünü sağlama amacıyla hizmet etmektedir. Söz konusu standartların, kural olarak tüm işletmelere ve şirketlere uygulanacağı ifade edilmekle birlikte, Kanun bu kurala geçici bir istisna tanımıştır. Üç yıl süre ile ticari işletmelere, şahıs şirketlerine ve küçük sermaye şirketlerine, IFRS'lerin basitleştirilmiş şekilleri uygulanacaktır. Bu basit standartlar, TMS Kurulu tarafından hazırlanacaktır. Küçük ve orta ölçekli sermaye şirketleri ile her ölçüdeki gerçek ve tüzel kişi tacirler için yayımlanan ve yayımlanacak olan özel TMS 01.01.2013 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Kanun, pay sahibinin konumunu güçlendirmekte, eski haklara ilave olarak yeni haklar örgörmektedir. Bunlardan bazıları; birleşme veya hakimiyetin kötüye kullanılması halinde şirketten çıkma hakkı; özel denetim ve eşit işlem isteme hakkıdır. Kanun pay sahibine yeni dava hakları da tanımaktadır. Bunlar arasında birleşme, bölünme ve tür değiştirilmede ortaklık payının veya ayrılma karşılığının uygun olmaması halinde denkleştirme talebi davası; birleşme, bölünme ve tür değiştirmenin iptali davası, bu hallerde sorumluluk davası; hakimiyetin kötüye kullanılması halinde yönetim kuruluna karşı sorumluluk davası; denetçi atanması davası; genel kurul kararlarının hükümsüzlüğünün tespiti davası sayılabilir.

Yeni TTK azlık haklarının etkin bir şekilde kullanılmasını engelleyen gündeme bağlılık ilkesine haklılık temelli bazı istisnalar getirmiş; denetçinin mahkeme tarafından seçilmesini sağlamış ve denetçiyi yeniden düzenlemiş, azlık hakları listesine bazı yeni haklar eklemiştir. Azlığa şirketin feshini talep hakkı tanımı; hakli sebeplerin varlığı halinde denetçinin görevden alınması ve yerine yenisinin atanması davası açmasına imkân tanımıştır. Bu haklara karşın Kanun, şirkette hakim olan pay sahibine veya başka bir pay sahibine, şirket barışını sağlamak amacıyla %10'a kadar azlığın paylarını alabilme hakkı tanımıştır. Bu hak dolayısıyla azlık da Kanun da öngörülen oranda payını satma zorunluluğuna altına girmiştir.

Yönetim kurulunun sorumluluğunda önemli bir yenilik öngören Yeni TTK m.557/1 hükmünde, birden çok kişinin aynı zararı tazminle yükümlü

olması halinde, bunların her birinin, kusuruna ve durumuna gereklerine göre, zarar şahsen kendisine yükletilebileceği ölçüde zarardan diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olmalarını düzenlemiştir. Birlikte kusurlu olanların birlikte (müteselsilen) sorumlu olmaları esasını benimsemiştir.

Yararlanılan Kaynaklar

Tekinalp, Ünal/Poroy, Reha/Çanoğlu, Ersin/Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku, B.11, İstanbul 2009.

Ayhan, Rıza Ticari İşletme Hukuku, B.2, Ankara 2007.

Kendigelen/Kaya/Ülgen/Helvacı/Nomer/Topman Ticari İşletme Hukuku, B.3, İstanbul 2009.

Arkan, Sabih Ticari İşletme Hukuku, B.14, Ankara 2010.

Pulaşlı, Hasan Şirketler Hukuku, B.10, Adana 2011.

Bahtiyar, Mehmet Ortaklıklar Hukuku, B.10, İstanbul 2011.

Karahan, Sami Ticari İşletme Hukuku, B.19, Konya 2010.

Çeker, Mustafa Ticaret Hukuku, Adana 2010.

Bankacılık ve Ticaret Hukuku Araştırma Enst. Yayın Türk Ticaret Kanunu Tasarısı Konferans, Ankara 2005.

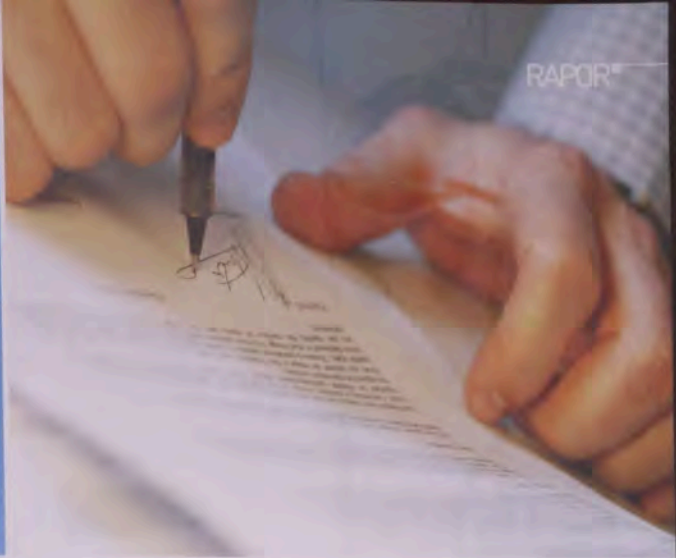

GAYRİ MENKUL ve VARLIK DEĞERLEME

Önemli bir meslek
olmaya doğru

Dr. Ali Naili TUNABOYLU

Gayrimenkul ve varlık değerleme; taşınır ve taşınmaz varlıkların ile bunlarla ilişkili hak ve yükümlülüklerin, şirketler ve bankaların bilançolarında kayıtlı olan varlıkların, bunların aldıkları teminatların, sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülüklerin ve bunlara benzer diğer varlıkların belirli bir tarih itibarıyla değerlerinin bir değerlendirme uzmanı vasıtasıyla tarafsız ve azami objektiflikle belirlenmesi işlemi olarak kabul edilmektedir.

Gayrimenkul ve varlık değerlendirme son on yıllarda küresel ölçekte ön plana çıkmış ve önemli bir meslek haline gelmiştir. Son dönemde gerek ulusal gerekse uluslararası ticaretin arttığı, karmaşıklaştığı ve küreselleştiği iş hayatında kısıtlı kaynakların optimum şekilde kullanımı geçmişe oranla daha kritik hale gelmiştir. Bu çerçevede şahıslar, şirketler ve bankalar başta olmak üzere mali kurum ve kuruluşlar gerek ellerindeki gerekse piyasadaki tüm varlıkların en etkin şekilde kullanılmasına yönelik yeni enstrümanlar ve faaliyet alanları geliştirmişlerdir. Taşınır ve taşınmaz varlıkların daha fazla ve karmaşık olarak kullanıldığı bu ortamda piyasalardaki tarafların risklerini minimize ve getirilerini maksimize ederek faaliyetlerini yürütme hedefini teminen piyasalarda işlem gören tüm varlıkların doğru, güvenilir ve objektif biçimde değerlendirilmeleri iş hayatının kritik öneme haiz bir boyutu haline gelmiş durumdadır.

Küresel ölçekte varlıkların değerlendirilmesi sürecinde izlenecek kural ve esaslar ile değerlendirme uzmanlarının nitelikleri konusunda uluslararası standartların oluşması amacı ile çeşitli uluslararası organ ve kurumlar oluşturulmuştur. Bunlardan başlıcaları: International Valuation Standards Committee (Uluslararası Değerleme Standartları Komitesi), Appraisal Institute (Değerleme Ensti-

tüsü), Institute of Real Estate Management (Gayrimenkul Yönetimi Enstitüsü)'dür. Değerleme konusunda çok sayıda uluslararası kurumun varlığı bu mesleğin küresel ve uluslararası ölçekte kazandığı önemi göstermektedir.

Değerleme hizmeti en genel anlamda şu faaliyetler ilgilidir: Kamulaştırma, özelleştirme, satış, konut finansmanı (mortgage) gibi reel ve finansal piyasa işlemleri. Konuya daha ayrıntılı bakıldığında görülmektedir ki, değerlendirme hizmetleri; varlıkların yeniden değerlendirilmesinde, yabancı kaynak kullandırmada, birleşmelerde, devralmalarda teminatların değer tespitinde, borçların yeniden yapılandırılmasında, alacakların takas yolu ile azaltılmasında, proje fizibilite çalışmalarında, gayrimenkul yatırım ortaklıklarının varlık hareketlerinde doğru ve güvenilir sonuçlara varmak için büyük önem taşımaktadır.

Bu konu ile ilgili başlıca taraflar ise bankalar, kredi talep edenler, halka açık anonim şirketler, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, factoring ve finansal kiralama şirketleridir.

Türkiye'nin de özellikle son 30 yılda dünyadaki ekonomik, teknolojik ve mali gelişmelere paralel olarak iç piyasa ve sistemlerini yeniden yapılandırdığı gözönüne alındığında; gayrimenkul ve varlık değerlendirme ve yönetimi konularının dünyadaki

trende koşut olarak ülkemizde de ön plana çıkmaya başladığı görülmektedir. Bu çerçevede, Gayrimenkul ve Varlık Değerleme uzmanlığı Türk ekonomisi ve piyasalarının çok gereksinim duyduğu yeni bir meslek olarak yavaş yavaş ön plana çıkmaya başlamaktadır.

Türkiye'de bu konu ile ilgili mevzuat ve mesleki çerçevenin temelleri atılmakla birlikte, konu henüz nihai hale gelerek oturmuş değildir. Günümüz itibarıyla konuyla ilgili devlet kurumları, Sermaye Piyasası Kurumu (SPK) ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)'dur. Yakın gelecekte konuya ilişkin mevzuatın yeniden şekillenmesi ile farklı kamu ve özel sektör kuruluşlarının da piyasada temel aktörler olarak yerini alması ve mesleğin ölçek büyütürken daha da önem kazanması beklenmektedir.

Türkiye'de değerlendirme uzmanlığı mesleğinin günümüzde öncü ve belirleyici kurumu SPK'dır. SPK listesine aldığı gayrimenkul değerlendirme şirketleri vasıtasıyla mesleğin ifa edilmesine öncülük etmektedir. Söz konusu şirketler bünyelerindeki istihdam ettikleri veya ortak olarak bulundukları değerlendirme uzmanlarının verdiği hizmetlerle değerlendirme işlerini icra etmektedirler.

SPK, değerlendirme uzmanlığı ve değerlendirme şirketlerine ilişkin düzenlemeleri kapsayan iki ayrı tebliğ ile

mesleki çerçeveye ve mevzuatı belirleştirmektedir. Bu iki tebliğden "Lisanslama Tebliği" sermaye piyasası alanında çalışan ihtisas personeli ve yöneticiler ile gayrimenkul değerleme şirketlerinde çalışan değerleme uzmanlarının mesleki yeterliliklerini, bilgi ve becerilerini belirlemek üzere yapacak olan sınavları, uzmanlık alanları itibarıyla mesleki yeterliklerini gösterir lisans vermeyi, eğitim programları düzenlemeyi ve sicil tutumaya ilişkin usul ve esasları içermektedir. SPK bu tebliğe istinaden Lisanslama Sınavları açarak meslek uzmanlarını lisanslamaktadır. Halen ülke çapında 200'ü aşkın "Lisanslı Gayrimenkul Değerleme Uzmanı" bulunmaktadır.

İkinci tebliğ "Değerleme Şirketleri"ni tanımlamaktadır. Tebliğ değerleme şirketlerinin çalışmaları ile ilgili esaslar belirlemektedir. Firmaların çalıştıracağı değerleme uzmanlarının nitelikleri, bağımsızlık kavramını tanımlar, değerleme şirketlerinin yapabilecekleri ve yapamayacakları işler bu tebliğler ile ortaya konulmuştur.

Ülkemizdeki cari mevzuata göre "değerleme uzmanı" değerleme faaliyetini ifa eden meslek erbabıdır. Değerleme uzmanları değerleme şirketleri bünyesinde hizmet akdi ile çalışabilecekleri gibi bağımsız olarak da çalışabilirler.

Değerleme uzmanı olabilmek için dört yıllık bir yüksek okul mezunu olmak ve SPK'nın "Değerleme Uzmanlığı Lisansı"ni elde etmiş olmak gerekmektedir. Gayrimenkul değerleme uzmanlığı sınavı; gayrimenkul değerleme esasları, mesleki mevzuat ve etik kurallar, inşaat ve gayrimenkul muhasebesi, temel finans matematiği ve ilgili vergi mevzuatı konularını kapsamaktadır. Uzmanların lisans alabilmesi için gayrimenkul değerlemesi alanında en az 3 yıl tecrübesi olması gereklidir. Mevcut yasal düzenlemeler; Değerleme Uzmanının birden fazla şirkette çalışamayacağı, objektiflik ve bağımsızlık ilkesine aykırı hareket edemeyeceği, emlak komisyonculuğu faaliyetinde bulunamayacağı, meslek onuru ile bağdaşmayan davranışlarda bulunmaması gerektiğini çok net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Değerleme alanında 1 yıl tecrübesi olan üniversite mezunları ise

görece olarak daha dar kapsamlı bir sınavla konut değerleme uzmanlığı lisansı alabilmekte ve salt konutlara yönelik değerlendirme raporu hazırlayabilmektedir.

SPK değerlendirme konusuna yaklaşımlarında; halka açık şirketler ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının gayrimenkul alım, satım ve kiralama alanında şirket hissedarlarının doğru bilgilendirilmesini ve korunmasını amaçlamaktadır. Mesleğin daha kuruluş ve gelişme aşamasında olduğu bu noktada Türkiye'de mevcut durumda bile SPK tarafından verilen lisanslar diğer kurumlar tarafından da bir mesleki yeterlik göstergesi ve referans olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Bugün artık bir çok kamu kuruluşu, özel ve kamu bankaları, özel sektör kuruluşları ve şirketler gayrimenkul değerlemesinde SPK lisanslı uzmanları ve SPK listesindeki değerlendirme şirketlerini tercih etmektedir.

Ülkemizde Gayrimenkul ve Varlık Değerleme konularında uzman olan nitelikli işgücünün iş bulma ve çalışma alanları potansiyeli şöyle sıralanabilir: bankalar ve finansal kiralama şirketleri, gayrimenkul yönetimi ve emlak müşavirlikleri, planlama kuruluşları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, arazi ve arsa geliştirme ve yapı kuruluşları, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı da dahil olmak üzere kamu kuruluşlarının inşaat, emlak ve kamulaştırma birimleri, harita ve inşaat firmaları, gayrimenkul finansman, gayrimenkul değerlendirme (ekspertiz) şirketleri, gayrimenkul proje geliştirme, yönetim ve denetim kuruluşları, sigorta şirketleri, Özelleştirme İdaresi, vergi işlemleri ile ilgili kurum ve kuruluşlar, Milli Emlak Genel Müdürlüğü, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü.

BDDK'nın yayınladığı konuya ilişkin yönetmelik gereği ticari kredi için teminat alınan ve konut kredisi kapsamında ipotek alınan gayrimenkullerin de değerlendirme şirketleri tarafından rapora bağlanması zorunlu kılınmıştır. Bu örnek mesleğin kazanmaya başladığı önemin ve ölçek büyütmesinin bir başlangıç noktası olarak görülebilir. Türkiye'de değerlendirme faaliyetlerine olan talep artmaktadır. Buna karşılık, bu talebe cevap verebilecek sayıda bağımsız değerlendirme şirketi ile değerlendirme uzmanı henüz mevcut değildir.

KONYA'DA DEĞERLEME MESLEĞİNDE AÇILACAK YENİ BİR PENCERE

KTO Karatay Üniversitesi Konya Ticaret Odası tarafından kurularak 2010 yılında faaliyete geçen yeni ve gelişmekte olan bir eğitim kurumu olarak; "üniversite-iş hayatı işbirliğini artırma misyonu" ile bölgemizde iş hayatı ve ortamının gelişmesi ile etkinleştirilmesine ve bu sayede bölgesel kalkınmaya katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Bu çerçevede KTO Karatay Üniversitesi "Gayrimenkul - Varlık Değerleme ve Yönetimi" konularını ülkemizde ve bölgemizde hızla gelişen ve gelecek vaad eden bir meslek olarak önemsemekte ve konuya ilişkin kurumsal kapasitesini arttırmayı planlamaktadır. Üniversite bu planlamayı yaparken; Konya Ticaret Odası ile olan ilişkisini ve "üniversite-iş hayatı işbirliğini artırma misyonu" ile bölgemizin artan ticaret, sanayi ve dış ticaret hacmini bir arada değerlendirmektedir.

Yukarıda sayılan çalışma alanlarının fazlalığı ve çeşitliliği; değerlendirme uzmanı olanların iş bulma ve çalışma konusunda sorun yaşamayacaklarının ve verdikleri hizmetlerle ekonominin kalkınma ile mali ve ticari piyasaların daha etkin ve verimli işlemesine katkı sağlayacaklarının temel göstergesidir.

Üniversite bölgede hem nitelikli değerlendirme uzmanları yetiştirilmesine katkı sağlamayı hem de konuya ilişkin çalışmalar yaparak uygulamaya ile akademik bilgiler harmanlamayı hedeflemektedir.

Konunun ampirik ve uygulama boyutu ile mesleğin ülkemizde gelişme aşamasında olması gözönüne alınarak; konunun uzmanları ile gayrimenkul değerlendirme, tapu sicil uygulamaları ve kadastro alanlarında aktif olarak çalışan tecrübeli uygulamacıların da desteğinin alınması öngörülmektedir.

Bu çerçevede 2011 yılı Üniversitenin bu konudaki kurumsal kapasitesini geliştirme yılı olacak ve müteakiben 2012'de bölgede ve ülke genelinde mesleki uygulamalar ve akademik çalışmalara katkılar başlayacaktır.

geleceğiniz için
en doğru seçim

**SANAYİ ve TİCARET
İŞBİRLİĞİ İLE
YOĞUN UYGULAMALI
EĞİTİM**

**PRATİK BİLGİ ve
KOLAYLIKLA İŞ
BULMA İMKANI**

lider, yenilikçi, girişimci

www.karatay.edu.tr

0 332 444 1251

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ

2010'da rekor büyüme

Türkiye, 2010 büyümesiyle Avrupa'nın en hızlı büyüyen ekonomisi oldu.

AB ÜYESİ ÜLKELER DEĞİŞİM (YÜZDE)

BELÇİKA 1,8	LİTVANYA 4,6
BULGARİSTAN 2,1	LÜKSEMBURG ...
ÇEK CUMHURİYETİ 2,9	MACARİSTAN 2,4
DANİMARKA 2,7	MALTA ...
ALMANYA 4,0	HOLLANDA 2,4
ESTONYA 6,6	AVUSTURYA 2,7
İRLANDA ...	POLONYA 3,9
YUNANİSTAN -6,6	PORTEKİZ 1,2
İSPANYA 0,6	ROMANYA -0,6
FRANSA 1,5	SLOVENYA 1,9
İTALYA 1,3	SLOVAKYA 3,4
KIBRIS RUM KESİMİ 2,2	FİNLANDIYA 5,0
LETONYA 3,7	İSVEÇ 7,2
	İNGİLTERE 1,5

Dünyanın gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri bünyesinde barındıran G-20'nin en hızlı büyüyen üçüncü ekonomisi de Türkiye oldu.

Geçen yıl küresel ekonominin toparlanmasına en büyük katkısı gelişmekte olan ülkeler yaptı. Küresel ekonomik büyümenin "motor gücü" olarak değerlendirilen bu ülkelerden Çin, geçen yıl son çeyrekte önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 9,8 büyüdü. Çin'in önceki yıl yüzde 9,2 olan büyüme oranı geçen yılın tamamında ise yüzde 10,3'e yükseldi.

G-20 üyelerinden Türkiye ve Arjantin 2010 yılının son çeyreğinde önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 9,2 büyümeye kaydettiler. Böylece Türkiye ve Arjantin söz konusu dönemde yüzde 9,2 büyümeye, G-20 ülkeleri arasında Çin'den sonra en hızlı büyüyen ülkeler oldu.

Geçen yılın tamamı değerlendirildiğinde ise Çin yüzde 10,3 büyümeye oranıyla başı çekti. Arjantin, geçen yılın son çeyreğinde olduğu gibi 2010 yılının tamamında da yüzde 9,2 büyüyerek, Çin'i takip etti.

Türkiye ise geçen yılın tamamındaki yüzde 8,9 oranındaki büyümeye oranıyla bu iki ülkeyi izledi.

Asya'da Çin ve Japonya'dan sonraki en büyük ekonomi olan Hindistan'ın ise 2010-2011 mali yılı 31 Martta sona erecek, Hindistan ekonomisinin söz konusu dönemde yüzde 8,5 oranında büyümesi bekleniyor.

Gelişmekte olan ülkelerden ve Latin Amerika'nın en büyük ekonomisi Brezilya ise geçen yıl yüzde 7,5 büyümeye kaydetti.

-AVRUPA'NIN BİRİNCİSİ TÜRKİYE-

Türkiye, hem geçen yılın son çeyreğinde hem de 2010 yılının tamamındaki büyümeye oranıyla Avrupa'da ilk sırada yer aldı.

Avrupa Birliği'nde (AB) geçen yıl son çeyrekte 2009 yılının aynı çeyreğine göre en fazla büyüyen ülke yüzde 7,2 ile İsviçre oldu. İsviçre yüzde 6,6 ile Estonya ve yüzde 5,0 ile Finlandiya takip etti. Söz konusu çeyrekte Avrupa'nın en büyük ekonomisi Almanya yüzde 4,0 büyümeye saglarken, Fransa yüzde 1,5 ve İngiltere yüzde 1,5 büyüttü.

Almanya, geçen yılın tamamında yüzde 3,5, İngiltere yüzde 1,5, Fransa yüzde 1,5 ve İtalya yüzde 1,3 oranında büyümeye imza attı.

Avrupa'da 27 üyeli Avrupa Birliği (AB) geçen yılın son çeyreğinde önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 2,1 büyürken, 17 üyeli Avro Bölgesi de aynı dönemde yüzde 2,0 büyüttü. 2009 yılında yüzde 4,1 daralan Avro Bölgesi geçen yılın tamamında yüzde 1,7 ve aynı yıl yüzde 4,2 küçülen AB de 2010 yılında yüzde 1,8 büyümeye kaydetti.

Geçen yıl AB ve Uluslararası Para Fonundan (IMF) 110 milyar avro finansal destek alan Yunanistan yüzde 6,6 daraldı.

AB istatistik bürosu Eurostat'ın en son verilerine göre, AB üyesi ülkeler ve bu ülkelerin geçen yılın son çeyreğinde önceki yılın son çeyreğine göre büyümeye oranları yandaki tablodaki gibidir.

G-20 ÜYESİ GELİŞMekte OLAN ÜLKELER-

Gelişmekte olan ülkelerden Çin, Hindistan ve Brezilya gibi ülkeler yüksek seviyeli büyümeye oranlarını geçen yıl da sürdürdü.

Çin, geçen yıl son çeyrekte önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 9,8 büyüttü. Çin'in önceki yıl yüzde 9,2 olan büyümeye oranı geçen yılın tamamı için ise yüzde 10,3'e yükseldi. Çin, geçen yıl ayrıca Japonya'yı geçerek dünyanın ikinci büyük ekonomisi oldu.

Arjantin, geçen yıl hem son çeyrek itibarıyla hem de 2010 yılının tamamında yüzde 9,2 oranında büyümeye kaydetti. Böylece Arjantin geçen yıl Çin'den sonra en fazla büyümeye sağlayan ekonomi unvanını elde etti.

Asya'nın üçüncü büyük ekonomisi Hindistan'ın geçen yıl Ekim-Aralık çeyreğinde 2009 yılının aynı çeyreğine göre büyümeye oranı yüzde 8,2 oldu. 2010-2011 mali yılı 31 Mart'ta sona erecek Hindistan ekonomisinin bu dönemde yüzde 8,5 oranında büyüyeceği tahmin ediliyor.

Latin Amerika'nın en büyük ekonomisi Brezilya ise geçen yıl dördüncü çeyrekte 2009 yılının aynı çeyreğine göre yüzde 5 büyürken, 2010 yılının tamamı için büyümeye oranı yüzde 7,5 oldu. Brezilya için bu büyümeye oranı 1986 yılından bu yana en büyük yıllık büyümeye oranı olarak kayıtlara geçti.

Asya'nın dördüncü büyük ekonomisi Güney Kore, geçen yıl son çeyrekte önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,7 büyüttü. Güney Kore geçen yılın tamamında ise

yüzde 6,2 büyümeye oranını yakaladı. Bu da Güney Kore'nin sekiz yıldaki en yüksek büyümeye oranı oldu.

Güneydoğu Asya ülkesi Endonezya, 2010 yılının dördüncü çeyreğinde 2009 yılının aynı çeyreğine göre yüzde 6,9 büyümeye sağladı. Bu ülke 2010 yılının tamamında ise yüzde 6,1 oranında büyüttü.

Amerika kıtasının önde gelen ekonomilerinden Meksika, geçen yıl dördüncü çeyrekte 2009 yılının son çeyreğine göre yüzde 4,6, 2010 yılının tamamında ise yüzde 5,5 büyümeye oranına ulaştı. Bu oran Meksika ekonomisi için 10 yıldaki en hızlı yıllık büyümeye oranıydı.

Petrol ihracatçı Suudi Arabistan da geçen yıl yüzde 3,8 büyümeye sağladı.

Gelişmekte olan ülkelerden Güney Afrika da 2010 yılının son çeyreğinde önceki yılın son çeyreğine göre yüzde 3,8 büyüttü. Bu ülkenin 2010 yılının tamamı için büyümeye oranı da yüzde 2,8'i buldu.

G-20 üyesi ülkelerden Avustralya geçen yıl yüzde 2,7 büyüttü.

-G-20 ÜYESİ SANAYİLEŞMİŞ ÜLKELER-

Dünyanın en büyük ekonomisi ABD geçen yılın son çeyreğinde yüzde 3,1 ve 2010 yılının tamamında yüzde 2,9 büyümeye sağladı.

Geçen yıl dünyanın en büyük ikinci ekonomisi unvanını Çin'e kapıran Japonya, geçen yıl dördüncü çeyrekte yüzde 2,6 büyümeye sağladı. ABD ve Çin'den sonra dünyanın en büyük üçüncü ekonomisi olan Japonya, 2010 yılında yüzde 3,9 oranında büyümeye kaydetti.

Avrupa'nın en büyük ekonomisi Almanya, 2010 yılının son çeyreğinde yüzde 4 büyürken, yılın tamamında ise yüzde 3,5 büyümeye sağladı.

İngiltere, geçen yıl son çeyrekte yüzde 1,5 oranında büyüttü. Bu ülkenin 2010 yılının tamamında da büyümeye oranı yüzde 1,5 oldu.

Fransa geçen yıl yüzde 1,5 ve İtalya yüzde 1,3 oranında büyümeye kaydetti.

Rusya'nın geçen yıl büyümeye oranı yüzde 4 ve Kanada'nın büyümeye oranı yüzde 3,1 olarak kayıtlara geçti.

KARAYOLU TRAFİK GÜVENLİĞİ

7-15 Mayıs tarihlerinde kutlanacak

"Karayolları Trafik Haftası"

çerçevesinde Konya halkının trafik kuralları hakkında bilinçlenmesi amacıyla çeşitli etkinlikler gerçekleştirilecek.

Teknolojinin ilerlemesi, insan ihtiyaç ve isteklerine paralel olarak üretimi artırmış ve çeşitlendirmiştir. Bu ihtiyaç ve isteklerin başında, hızlı ve güvenli ulaşım gelmektedir. Motorlu araçların insan hizmetine sunulması, sürücü ve araç sayısının artması; trafik güvenliği ihtiyacını da ortaya çıkarmıştır. 1900'ü yılları başlangıcına kadar insanlığın gündeminde bile olmayan, ancak teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte insanlığın en önemli gündem maddelerinden biri haline gelen trafik kazaları ve bu kazalara bağlı olarak gerçekleşen maddi ve manevi kayıplar, eğer ciddi önlemler alınmazsa daha uzun yıllar gündemimizi meşgul edecektir. Dünya Sağlık Örgütü ve Dünya Bankası'nca 2004 yılında ortaklaşa hazırlanan Trafik Kazalarının Önlenmesine İlişkin Dünya Raporu'na göre, karayolu trafik kazaları ortalama olarak her yıl 1,2 milyon kişinin ölümüne yol açmakta, tek başına tüm dünyada meydana gelen ölümlerin %2, 1'ini oluşturmaktadır ve ölüm nedenleri arasında 11. sırada yer almaktadır. Yine aynı rapora göre, doğru yönde harekete geçilmezse sorunun ağırlaşaacağı ve 2020 yılında karayolu trafik kazalarının dünyada ölümlere yol açan nedenler arasında 3. sıraya kadar yükseleceği tahmin edilmektedir.

Türkiye genelinde trafik kazalarında bir önceki yıla göre; ölümlü ve yaralanmalı kaza sayısında %5.9 artış, yaralı sayısında %5.5 artış, ölü sayısında ise %8.6 azalma görülmüştür.

Konya genelinde kaza istatistiklerine göre 2010 yılında; ölümlü ve yaralanmalı kaza sayısında %8.9 artış, yaralı sayısında %6 artış, ölü sayısında %14.2 azalma görülmüştür.

Karayollarında yaz-kış zor şartlar altında görev yapan Trafik Polisleri, kazaları önlemek için çalışıyor

30. 10. 2000 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Trafik Güvenliği Meclis Araştırma Komisyon Raporu'na göre ise Türkiye'de her yıl trafik kazalarında yaklaşık on bin vatandaşımız ölmekte, sayıları yüz bini aşan yurttasımız yaralanmakta ve sakat kalmaktadır. Trafik kazalarının yıllık maliyeti katrilyonları aşmaktadır. Son 15 yıl içinde yaklaşık 120 bin yurttasımız yaşamını yitirmiştir. Bu orta büyüklükte bir Anadolu kentinin haritadan silinmesine karşılık gelmektedir. Aynı dönemde yaklaşık 1,5 milyonu aşkın yurttasımız da yaralanmış ya da sakat kalmıştır. Bu dönemde trafik kazalarından; ailesi içinde bir yakınının kaybı, ya da sakat kalmasıyla yaklaşık 8 milyon kişi etkilenmiştir. Eğer trafik güvenliği, bir ülke politikası olarak ele alınıp, stratejik bir yaklaşımla gerekli önlemler alınmazsa, ölümlerdeki on yıl içinde yaklaşık 100 bin insanımız daha yaşamını yitirecektir.

Gönül istedi ki geleceğe ilişkin öngörülen tahminler boşa çıksın ve bahsedilen kayıplar gerçekleşmesin. Ancak ne yazık ki, yapılan öngörüler aynen gerçekleşmiş ve alınan tedbirler sonuçta çok fazla etmemiştir.

Trafik kazaları sadece polisive tedbirlerle önlenemez. Trafik kazalarının önlenmesine yönelik tedbirler, uluslararası düzeyde "4E" diye adlandırılan formül ile açıklanmaktadır. İlk üç E, kaza olmadan yapılması gerekenler, dördüncü E ise kaza olduktan sonra zararın azaltılmasına yönelik tedbirler ifade eder.

1. E Trafik mühendisliğidir. (Traffic Engineering) Bu alandaki faaliyetlere yollar, otoparklar, araçlar vb. teknik konular örnektir.

2. E Trafik eğitimidir. (Traffic Education) Bu alana, trafik güvenliğine uygun olarak yolu kullananlar (Sürücü, yaya, yolcu) başta olmak üzere, herkesin olumlu tutum ve davranış göstermesine yönelik faaliyetler örnek olarak verilebilir.

3. E Trafik mevzuatı ve denetimiyse (Traffic Enforcement) ilgilidir. Bu alana; uygulanabilir iyi mevzuat, caydırıcı

cezalar ve sürekli etkin denetimi içine alır.

4. E Trafik kazası sonrası kurtarma hizmetleri, ilk ve acil yardım ile (Emergency) ilgilidir. Kurtarma hizmetleri, ilk ve acil yardım ile ilgili tıbbi faaliyetlerin hızlı ve kaliteli olmasını öngörür.

Trafik güvenliğinin sağlanması birçok kurum ve kuruluşun sorumluluğundadır. Mühendislik, eğitim, denetim, ilk ve acil yardım hizmetlerinin birlikte ve eş zamanlı yürütülmesi, sivil toplum kuruluşlarının ve vatandaşların sorumluluk duygusuyla katkı yapması, karayolu trafik güvenliğinin sağlanmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

Konya kent merkezinde karayolu trafik güvenliğinin sağlanması amacıyla, Türkiye'de ilk defa kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, özel kuruluşlar ve gönüllülerin katılımıyla 30 Kasım 2006 tarihinde Konya Trafik Platformu oluşturulmuş ve bu güne kadar 37 ayrı toplantı gerçekleştirilmiştir.

Konya Trafik Platformu'nda; yaya kazaları ve yaya güvenliği, park sorunları ve çözüm önerileri, 0-15 yaş grubu çocukların karıştığı kazalar, bisiklet kazaları ve bisiklet güvenliği, motosiklet kazaları, engellilerin trafikteki yeri ve önemi, resmi taşıtların karıştığı kazalar, hızın trafik kazalarına etkisi, alkolün trafik güvenliğine etkisi, emniyet kemeri ve cep telefonunun sürüş güvenliğine etkisi, kavşak kazaları ve kavşak güvenliği, okul servis araçları, motorlu taşıt sürücü kursları, fabri trafik müfettişleri ve karayolu trafik denetimi gibi konular ele alınarak tavsiye kararları ilgili kurum ve kuruluşlara sunulmuştur. Ayrıca platform çalışmaları; www.konyatrafikplatformu.org sitesinde yayınlanmaktadır.

2010 yılı içerisinde artan araç ve insan sayısına rağmen, İçişleri Bakanlığının Trafik Güvenliğinde Yeni Açılımlar, Hedefler ve Çözüm Projeleri doğrultusunda, etkin denetim ve eğitim faaliyetleri sürdürülmüştür. Emniyet Genel Müdürlüğü 2010 yılı istatistikleri incelendiğinde, Türkiye genelinde meydana

gelen trafik kazalarında bir önceki yıla göre, ölümlü ve yaralanmalı kazaların sayısında %5,9 artış, ölü sayısında %8,6 azalma, yaralı sayısında ise %5,5 artış gerçekleşmiştir. Konya il genelinde 2010 yılı trafik kazaları istatistikleri incelendiğinde ise ölümlü ve yaralanmalı kaza sayısında %8,9 artış, yaralı sayısında %6 artış, yaralı sayısında ise %14,2 oranında azalma olduğu gözlenmektedir.

İnsan yaşamını korumanın yanı sıra bir ülkenin kaynaklarını korumanın verimliliği artırmanın temel gereklerini birisi de denetimdir. Trafik denetiminin asıl amacı, yol güvenliğinin sağlanmasıdır. Yol güvenliği, yol kullanıcıların trafik kazalarına ve yaralanmalara neden olan suçları işlemekten caydırılması sağlanabilir. Buradaki amaç, trafik cezalarının sayısını artırmak değil, kullanıcıları üzerindeki "Algılanan Yakalanma Riski"ni artırmaktır.

Trafik kazalarını azaltarak, meydana gelen can ve mal kayıplarını minimum seviyelere indirmek amacıyla İçişleri Bakanlığınca 2007 yılı aralık ayının kamuoyuna duyurulan "Trafik Güvenliğinde Yeni Açılımlar, Hedefler ve Çözüm Projeleri" kapsamında yapılan denetimlere 2011 yılında da devam edilmektedir.

Proje kapsamında 2010 yılı genelinde, 206 bin 766 yük veya yol taşımacılığı yapan araç ve sürücülerin, 120 bin 853 alkol denetimi, 69 383 emniyet kemeri denetimi, 64 bin 200 radarla hız denetimi, 12 bin 349 terapistin yolcu taşımacılığı yapan araç sürücülerin denetimi, 6 bin 950 okul servis araçları denetimi, 3 bin 975 trafik işareti ihlali denetimi, 3 bin 452 motosiklet ve motorlu bisiklet denetimi, 29 bin 200 durdurularak yapılan diğer denetimlerin bin 454 kazalara müdahaledeki denetim ve 73 resmi araç denetimi olmak üzere toplam 528 bin 950 araç ve sürücülerin kontrolüne tabi tutulmuştur.

2010 yılı Konya il genelinde Trafik Denetleme ve Bölge Trafik Denetim Şube müdürlüklerince yapılan denetimlerin neticesinde 231 bin 327, il merkezinde 114 bin 736 araç sürücüsüne ceza işleri uygulanmıştır. İl merkezi trafik cezaları incelendiğinde; %26,1'ini hatalı park, %17,4'ünü trafik işareti ve işaretler, uymamak, %15,2'sini hız, %9,7'sini emniyet kemeri ve kask takmama, %8,5'ini gevreyi rahatsız etmek ve sehalinde cep telefonu ile konuşmak, %5'ini de alkolü ve sürücü belgesiz araç kullanmak oluşturmaktadır. Hatalı park etme başta olmak üzere değişik suç türleri ihlallerinden toplam 9 bin 439 araç trafikten men edilmiştir. 2010 yılında alkolü araç kullanmak, 5 kez hız ihlali yapmak ve 100 ceza puanı doldurmak dolaylı toplam 2 bin 69 sürücünün sürücü belgesi geçici olarak geri alınmış olmasına karşın, yetersiz ehliyet ile alkolü araç kullanılmadan dolaylı toplam 4 bin sürücü adli makamlara sevk edilmiştir.

Konya il merkezinde trafik denetiminin etkinliğini artırabilmek ve yol kullanıcılarının trafikte algılanan yakalanma riskini en üst seviyeye çıkarmak amacıyla, MOBESE, fahri trafik müfettişleri ve trafik birimleri dışındaki emniyet hizmetleri sınıfı tüm personelden yararlanılarak, 2010 yılında trafik kural ihlalinde bulunan 17.494 araca ceza işlem uygulanmıştır.

Trafik denetimlerinin asıl amacının ceza yazma değil, yol kullanıcıları üzerinde algılanan yakalanma riskini artırarak, trafik kazalarına neden olan kural ihlallerinin önlenmesi için caydırma olduğunu hatırlatmak isteriz.

Konya kent merkezi karayolu trafiği içinde önemli görülen risk faktörlerini incelediğimizde; yayaların, bisiklet ve motosikletlerin öne çıktığını görüyoruz. Yayalar için en büyük risk karşından karşıya geçişlerde yaşanmaktadır. 2009 yılı içerisinde meydana gelen ölümlü kazalarda hayatını kaybedenlerin içerisinde yayaların payı %52,4 iken, yapılan altyapı düzenlemeleri, eğitim ve denetim faaliyetleri neticesinde bu oran 2010 yılında %16,6'ya gerilemiştir. Bununla birlikte yayaların özellikle yolun karşısına geçenken güvenli geçiş yerleri dedğimizde alt ve üst geçitleri, trafik polisi ya da trafik ışıklarının bulunduğu yerleri yada yaya ve okul geçitlerini kullanmaları gerekmektedir.

Bisiklet ve motosiklet sürücülerine de Konya kent merkezi trafiği için riskli gruplar arasındadır. 2010 yılında Konya kent merkezinde meydana gelen ölümlü trafik kazalarında hayatını kaybedenlerin %20,7'sini bisiklet ve motosiklet sürücülerini oluşturmaktadır. Dolayısıyla risk grubuna giren bisikletlerin öncelikle bisiklet yollarını tercih etmeleri ve trafik kurallarına azami şekilde dikkat etmeleri gerekmektedir. Ayrıca bisiklet sürülenin koruma başlığı, motosiklet sürücülerinin de kask kullanmaları yaşanması muhtemel kazalarda ölüm ve yaralanma riskini azaltacak en önemli güvenlik tedbirlerinin başında yer almaktadır.

Konya kent merkezinde meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazaları incelendiğinde kazaların %68,6'sının ışıklı ve ışısız kavşaklarda meydana geldiği tespit edilmiştir. Oysa Karayolları Trafik Kanunu'nda temel bir kural vardır. Sürücüler kavşaklara yaklaşırken hızlarını azaltmak zorundadır. İster ışıklı kavşak olsun ister ışısız kavşak olsun sürücülerin kavşak noktalarına yaklaşırken hızlarını azaltmalarını ve geçiş hakkı olan araçlara ilk geçiş hakkını vermeleri gerekmektedir. Dolayısıyla bu temel kurala uyulması halinde bile, ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarının belirgin bir şekilde azalacağını söylemek mümkündür.

Üzerinde önemle durulan denetim konularından birisi de emniyet kemeri kullanımıdır. Emniyet kemeri görevi;

çarpma anında oluşabilecek etkileri vücuduna daha güçlü bölgelerine yönlendirerek ölüm ve yaralanma riskini azaltmaktadır. Bu açıdan emniyet kemeri kaza önleyici değil, başta kafa ve göğüs yaralanmaları olmak üzere olası bazı yaralanma türlerine karşı geliştirilmiş koruyucu düzenektir. Dünya çapında yapılan bir araştırmada; emniyet kemeri kullanımı %0'dan %100'e çıkarılırsa, ölü ve yaralı sayılarında %47 ile %60 arasında bir azalma olacağı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle emniyet kemeri kullanımının yaygınlaştırılarak, halkın bilincendirilmesi gerekmektedir. Denetim ve eğitim faaliyetleriyle hedefimiz, şehirlerarası yollarda %86,2 olan emniyet kemeri takma oranını 2011 yılı sonuna kadar %90'a, şehir içi yollarda %24,4 olan emniyet kemeri takma oranını %65'e çıkarmaktır.

Karayolu trafik güvenliğini etkileyen diğer önemli bir konu ise seyir halinde cep telefonu kullanımıdır. Yapılan araştırmalarda sürücüler seyir halinde cep telefonu ile konuştuğunda;

Tepki verme sürelerinin geciktiği,
Sabit bakış süresinin arttığı,
Kalp atım sayısının arttığı
Daha fazla çevresel uyarıyı gözden kaçırdığı ve

Karar verme süresinin arttığı tespit edilmiştir.

Tüm bu olumsuzlukların trafik kazalarına neden olan etkisi düşünüldüğünde, sürücülerimizin seyir halinde cep telefonu kullanmaması büyük önem taşımaktadır.

Unutulmamalıdır ki, trafik kuralların uzun yıllar sonunda elde edilen deneyler ve bilimsel yaklaşımların sonunda elde edilmiştir. Bu kuralların temel amacı kazaların meydana gelişini önlemektir. Dolayısıyla yol kullanıcıları (sürücü, yolcu, yaya) ne kadar çok kanuna uygun hareket ederse, kazalar da o denli az olacaktır. Asıl olan güvenli bir ulaşım hizmeti ise, insanlara düşen sorumluluk kurallara uymanın yanı sıra sevgi, saygı ve hoşgörü içerisinde hareket etmektir.

► KONYA'DA MÜZECİLİK

► Fotoğraf: Mustafa AKGÖL

Yrd. Doç. Dr. Emine KARPER
Selçuk Ün., Mesleki Eğitim Fak. Ö. Ü.

Müze kelimesi, Yunanca'da "Mousein" kelimesinden kaynaklanır. "İlham perilerinin yaşadığı yer-mabedi" veya "bilimler tapınağı" anlamına gelmektedir. Müzeler; kültürel, tarihi ve bilimsel değere sahip objelerin halka tanıtılmasına aracılık ederler.

Daha geniş tanımıyla müzeler; kültür, sanat ve bilimsel değer taşıyan çeşitli özellikteki koleksiyonları teşhir eden, inceleyip değerlendiren, halkın eğitimi için sergileyen ve tanıtan kurumlardır. Ayrıca, sürekli sergileme bölümleri bulunan kütüphaneler, arşiv merkezleri, halkın ziyaretine açık tarihi anıtlar, binalar, tarihi ve arkeolojik örnek taşıyan yöreler, parklar, bitki ve hayvanat bahçeleri, akvaryumlar v. b. yapılar bu tanım içine dâhil edilmektedir. (ICOM yönetmeliği madde 4-5)

Tarihi süreç içerisinde servet sahibi olmak, güzel ve sanat değeri taşıyan eşyaları saklama ve bulundurma tutkusu, müzelerin kurulmasını sağlayan ana düşüncelerdir denilebilir.

İnsanların geçmişe olan merakından önceki insanların kullandıkları eşyaları toplama, onlara sahip olma sosyal prestij sağlama arzusu koleksiyonların oluşmasına sebep olmuştur.

Dünya'da Müzecilik:

Avrupa'da 15. yüzyıldan sonra kraliyet koleksiyonlarının özel ziyaretçiler için sınırlı da olsa ziyarete açılmaya başlanmıştır. Halka açılan ilk müze 1679 yılında Oxford'dadır. Bu müze tabiat ve botanik bölümleri bulunuyordu. Paris Louvre Müzesi halka açılan ikinci müze olarak kabul edilmektedir. Saray eşyalarının bir bölümü Louvre Sarayına taşınması ile müze haline getirilmiş ve 1793 yılında halka açılmıştır. 1848'de yeni düzenlenmiş getirilen müzede Leonard da Vinci'nin Mona Lisa tablosu gibi birçok ressamın tablolarının yanı sıra Sümer, Anadolu, yunan, Roma eserleri bu müzede sergilenmektedir. Dünyadaki müzelerin en önemlilerinden biri Londra'daki British Museum'dur.

Müzenin sikke, madalyon, Mısır, Yunan-Roma, Orta Çağ ve Geç Dönem, Prehistorik, batı Asya, Etnografya, Tabiat Tarihi gibi zengin bir koleksiyonu bulunmaktadır. Ayrıca Berlin'deki Pergamon Müzesi, Rusya'daki Püskin ve Hermitaj Müzesi gibi müzeler dünyaca önemli eserleri barındırmaktadır.

Türkiye'de Müzecilik:

Avrupa ülkelerinde olduğu gibi ilk Türk müzesinin çekirdeğini Topkapı Sarayı'nda bulunan çeşitli hediyeler, ganimet ve silahlar teşkil eder. İlk müze 1864 yılında Sultan Mecid'in hakimiyeti sırasında Harbiye Nazırı Fethi Ahmet Paşa tarafından sarayın büyük avlusundaki Aya İrini'de (Hagia Eirene) kuruldu. Müze-i Hümayun adıyla kurulan bu müze, arkeolojik eserlerin sergilendiği Mecmua-ı Asarı Atika ve eski silahların sergilendiği Mecmua-ı Eslia-ı Atika kısımlarından oluşmaktaydı. Müzenin müdürlüğüne İngiliz Mr. E. Goold getirilmiştir. 1871 yılında müze lağvedilerek, muhafazası Avusturyalı Trenzio'ya verilmiştir.

Maarif Nazırı Ahmet Vefik Paşa zamanında 1872'de müze müdürlüğü yeniden kurulmuş müdürlüğüne de Alman Dr. Philipp Anton Dethier getirilmiştir. Tarihçi, arkeolog, epigrafist, ressam ve koleksiyoner olan Dethier müzeye eser kazandırmak için girişimlerde bulundu, katalog hazırladı. Ancak yayınlanamadı. Eserlerin artması üzerine 1880 yılında Müze-i Hümayun Çinili Köşke taşınarak ziyarete açıldı. Dethier'in ölümünden sonra Müze Müdürlüğüne Osman Hamdi Bey getirilmiştir. (1842-1910) Müzeci, ressam Osman Hamdi Bey ile Türk müzeciliğini gerçek anlamda ileriye taşımıştır. O'nun döneminde Asar-ı Atika Nizamnamesi yeniden düzenlenerek, eserlerin yurt dışına çıkarılması önlenmiş, koleksiyonlar yeniden düzenlenmiştir. İlk bilimsel kazı kendisi tarafından gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bilimsel sergileme ve İstanbul Arkeoloji

Müzesi'nin ilk bilimsel katalogu yayınlanmıştır. Osman Hamdi Bey'in başlattığı gerçek müzecilik çalışmaları ölümünden sonra kardeşi Halil Edhem Bey tarafından sürdürülmüştür.

Cumhuriyet dönemi müzeciliği Ulu Önder Atatürk'ün Türk kültür ve tarihine olan ilgisi, arkeoloji ve kazılara olan merakı ile ivme kazanmıştır. Bu dönemde öğrenciler eğitim amacıyla yurt dışına gönderilmiş, yabancı bilim insanlarının üniversitelerde çalışmalarına imkân verilerek Türk Arkeolojisi, Sanat Tarihi ve müzecilik çalışmalarının gelişmesine fırsat verilmiştir. Bu çalışmalar günümüzde de sürdürülmektedir.

Konya'da Müzecilik:

Konya Valisi Ferit Paşa'nın zamanında toplanan ilk eserler Maarif Müdürü Azmi Bey'in de girişimleri ile 1538 M. yılında Kanuni tarafından yaptırılan, yanan eski Karatay Lisesi yerindeki Bedesten'de koruma altına alınmıştır. Bu konudaki bilgiler Fransız araştırmacı C. Huart'ın eserinde yer almaktadır. Eserinde "Pek gariptir ki şehir bir müzeye sahip bulunuyor... Müze harap ve terk edilmiş eski bir bedestendir, demektir. Aynı yazar eserinde, bugün İnce Minareli Medrese Müzesi'nde korunan çift başlı kartal figürlü taş eser ile kanatlı melek figürlerini gördüğünü de belirtmektedir.

Konya'da ilk müze binası Karma İlköğretim Okulu'nun avlusunun bitişiğindeki (2010-2011 yıllarında restore edilmiştir.) binada 1901 yılında hizmete açılmıştır. Bu müze "Müze-i Hümayun Konya Şubesi" adını almış, müdürlüğüne de Konya Lisesinde tarih öğretmeni Mustafa Halid bey getirilmiştir. Müze-i Hümayun'un giriş kapısı üzerinde kitabesi bulunmaktadır. 1925 yılında Tekke ve zaviyelerin kapatılması kanunundan sonra Basvekil İsmet Paşa ve Maarif Vekili Hamdullah Suphi Bey'in talimatları ile İstanbul Müzeler Müdürü Halil bey ile Kültür Müdürü Hamit Zübeyr Bey, Konya Mevlevi Dergahında incelemeler yapmışlar, Dergahın müzeye dönüştürülmesinin uygun olacağını bildirmişlerdir. Dergah Konya Asar-ı Atika Müzesi adı ile 2 Mart 1927 günü törenle hizmete açılmış, müdürlüğüne de Mehmet Yusuf Akçurt getirilmiştir.

1953 yılında Mevlana'da sergilenmekte olan eserler İplikçi Camii'ne taşınarak 1960 yılına kadar burada koruma ve sergilemeye yapılmıştır.

Konya'da Kültür Bakanlığına Bağlı Müze Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren müzelerimiz şunlardır:

• **Konya Müzeciliği** açısında geçmişte olduğu gibi günümüzde de önemli bir görevi üstlenen ve Türkiye'de en çok ziyaretçisi olan müzelerimizden biri olan Mevlana Müzesi, Selçuklu dönemi çinileri ile bezeli, Kubadabad Sarayı, Konya ve çevresi kazılarında ele geçen çini ve seramik eserlerin sergilendiği, 1955 yılında ziyarete açılan Karatay Medresesi Çini Eserler Müzesi, Selçuklu dönemi medreselerinden biri olan ve taç kapısı süslemesi ile eşsiz güzellikteki, 1956 yılında hizmete açılan İnce Minareli Medrese Taş ve Ahşap Eserler Müzesi, Açık avlulu ve iki katlı Selçuklu Medresesi olan, eyvanı çinilerle kaplı Konya ve çevresinden getirilen eşsiz güzellikte süslemeli ve hat yazılı mezar taşlarının sergilendiği, bugün Rolöve ve Anıtlar Müdürlüğü binası olarak kullanılan ve 1960 yılında hizmete açılan Sırçalı Medrese Mezar Anıtları Müzesi, Sahip Ata Külliyesi bitişğinde yer alan ve daha önceleri İplikçi Camii'nde sergilenen arkeolojik eserlerin taşındığı ve sergilendiği Arkeoloji Müzesi, Mustafa Kemal Atatürk'ün Konya'yı ziyaretleri sırasında da kullandığı ev, 1964 yılında Atatürk Müzesi olarak hizmete açılmıştır.

Ayrıca Larende Caddesi üzerinde, etnografik eserlerin sergilendiği 1975 yılında hizmete açılan İslam ve Türk

Sanatları Müzesi (Etnografya Müzesi) Konya'da bulunan müzelerimizdendir. Konya Büyükşehir Belediyesi'ne ait A. Rasih İzzet Koyunoglu'nun koleksiyonuyla oluşturulan Koyunoglu Müzesi 1984 yılında hizmete girmiştir.

Günümüzde Konya Müzeleri farklı alanlara hizmet eden eserleri bünyesinde barındırmaktadır. Bunlar, konu ile ilgilenen bilim insanlarının hizmetine sunulmaktadır.

Sonuç olarak;

Müzeler dünyanın değişik kültür çevrelerinden gelen insanları bir araya getiren, onlara bünyesindeki güzellikleri sunan bir misyonu üstlenmektedir. Bu nedenle müzeler ziyaretçilerine güzel ve anlamlı anlar geçiren, gerektiğinde onları dinlendiren, tarihi geçmiş gözler önüne sererek eğiten ve düşündürülen bir yapıda bulunmalıdır. Müzecilik özverili bir iştir. Ülkenin geçmişi ve gelecek tarihi, kültürü ve sanat eserleri arasında köprü olmak,

hizmet etmek onurlu ve zorlu bir görevdir. Bu nedenle neredeyse yılın 365 günü açık olan müzelerimize hizmet edenlere gereken özen ve vefa gösterilmeli, kendileri dinlenecek sorunlarının çözümler getirilmelidir.

BİBLİYOGRAFYA

- BAKIRCI, Naci, "XIX. Yüzyıldan Günümüze Konya'da Müzecilik", Müzecilik Semineri Bildirileri, (Eylül), 2002, s. 94-96.
- EROL, Erdoğan, Müze, Konya, 1986.
- HUART, C., Mevleviler Beldesi Konya, (Cev. Nezih UZEL), İstanbul, 1978.
- KARPUZ, H., Müzecilik, Konya, 1997. (Ders Notları)
- ÖNDER, M., "Konya Müzeleri", Müze, Konya, 1982, s. 1.
- ÖZÖNDER, H., "Konya Müzeciliğinin Tarihiçesi", Müze, Konya, 1982, s. 11-16.

geleceğinize yatırım yapın
kazanın

*ÜNİVERSİTE SANAYİ İŞBİRLİĞİNİN GERÇEK ADRESİ
TÜRKİYE'NİN EN GÜVENLİ İLİNDE, GÜVENLİ VE NEZİH BİR ORTAM*

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ

lider. yenilikçi. girişimci

› KONYA'DA HİDİRELLEZ

inanç ve gelenekleri

› Ali İsık

Hidirellez kelimesi; sözlüklerde: "Kışın sonu sayılan 6 Mayıs günü başlayan kışımın ilk günü olan sekiz son teşrine kadar, altı ay süren yarıdır.;" "Rûmî'nin 23. üncü gününe 'rûz-ı hıızr' denilir. İnsanlar arasında meşhur olduğuna göre 'Cenab-ı Hıızr' kendisi gibi hayât-ı câvidâna mazhar olan Hazret-i İlyas ile o gündü buluşup görüşmelerine derir. O mevsimde arzın yeşilliklerinin olgunluğa gelmesine müstenid olmak ma'kuldur. Avam arasında yaygın söylenişle 'hidirellez', 'Hıızr-İlyas'dan galattır,' şeklinde yer alır.

Konya'nın değişik yörelerinde 'hidirillez' veya 'hıdırillez' şeklinde telaffuz edilen bu geleneğin doğuşu hakkında halk arasında kesin bir bilgi mevcut değildir. Halkın, "Hıdırillez nasıl ve ne zaman doğmuş?" sorusuna verdiği cevaplar çoğunlukla "Hıdırillez neden dolayı kutlanmaktadır?" sorusunun cevabıdır ve bu konudaki rivayetler de hemen hemen aynıdır. Dile getirilen rivayet, "Hıdırillez, Hıızr ve İlyas adlı iki kardeş nebînin isimleridir. Bunlar, her 6 Mayıs'ta bir araya gelirler. Onların bir araya gelmesiyle bolluk, bereket olur ve yaz başlar. Bizler de bu günü bahçe veya kir gibi açık alanlarda sak olarak geçirip Hıızr'a erişmeyi, dolayısıyla sıhhat, afiyet ve bereket bulmayı umuyoruz."dur.

Bu cevap ve halkın birtakım hidirellez inanış ve kutlayışları hakkındaki kanaatimiz odur ki; bu âdet İslâmîyeti öncesi paganizm döneminde görülen, tabiiatki çeşitli evrelerin halk yaşantısı üzerine bıraktığı etkiler yanında, çok tanrılı dinlerin bazı inanış ve tapınışlarının -İslâm'a rağmen- kutlanılmasıdır. Zaten halkımızın pek çok âdet ve geleneğinin kökeni ya İslâm öncesi dinî hayatına, yahut da bu toprakların önceki sahiplerinin paganizm veya Hıristiyanlıktan kaynaklanan eski âdetlere dayanmaktadır. Ancak halk, İslâm inancının etkisiyle bu kabil tezlere karşı çıkarak, "Bizler sadece Hıızr ve İlyas aleyhisselâmların senede bir gün bir araya gelişlerini anmaktayız. Hem bu karşılaşmada bolluk, bereket vardır. Bundan da nasibimizi niçin almayalım?" savunmasına geçmektedirler.

Halk kendisini ne denli haklı ve mazur göstermeye çalışsa da bu düşünce ve inançlarda iki hakim unsur vardır ki, onlar da bu âdetin İslâmîyetten önceki inanışların uzantısı olduğu görüşünü kuvvetlendirmektedir. Bunlar:

1- Tabiatın, adeta ölü olduğu uzun kıştan kurtulup baharla birlikte yeniden hayat bulmasının kutlanması;

2- Birtakım hoş ağıdıcı, coşkulu kutlama faaliyetleri ile bazı etkili varlıkların gönlünü hoş ederek bolluk, bereket bulma inancidir.

Milletimiz İslâm'a girmekle birlikte -yeni dince reddedilen- bazı âdetleri bir türlü bırakamamış, bu tür gelenek ve göreneklerine İslâmî gerekçeler bularak kendilerine mazur gösterme yönüne gitmişlerdir. Bu gelenek de böylelikle Hıızr ve İlyas'a isnat edilmiş olabilir. Gerçi bu isnadın tutarlı gerekçeleri olduğu, bu isimler hakkındaki bilgi sunan dinî referanslar incelendiğinde görülecektir. Bu tutarlı gerekçe de Peygamberimiz'in hadislerine göre Hıızr ve İlyas isimleriyle bereket ve derde devanın özdeşleşmiş olmasıdır.

Halkın ısrarlı savunmasına rağmen İslâm dininin temel iki kaynağı Kur'an ve Hadis'te hidirellez dair bir bilgi yoktur. Hatta bu günün dört gözle beklenen kutsal zatı Hıızr'ın ismi Kur'an'da açıkça belirtilmemiştir. Kur'an'da açıkça Süresinde geçen ve Hz. Musa ile bir kassasına yer verilen bu zatın kim olduğu ihtilâfıya da çoğu müfessirlere Hıızr olarak kabul edilmiştir.

Hadislerdeki Hıızr'a gelince:

"Ebû Hüreyre (ra)'den rivâyet olduğuna göre Nebî (sav): Hıızr'a Hıızr denilmesinin sebebinin izah ederek: "Hıızr otsuz kuru bir yere otururdu da anızın o tsuz yer yeşillenecek peşi sıra dalgalanırdı," buyurmuştur." "Hıızr'ın adı Mücâhid'e göre Elyesa'dır, nesebi Sâm İbn-i Nüh'a müntehi olur. Taberi'ye göre, Hazret-i İbrahim'in dördüncü batında evlâdıdır. İbn-i Asâkir, Hıızr ve İlyas'ın iki kardeş olduğunu Süddi'ye nisbet ederek bildirmiştir. Ulemânın cumhurlarına göre Hıızr, peygamberdir. Hıızr kassasının birçok cihetleri nübüvetine delâlet ettiği için sahih olan nebi olmasıdır. Veli olduğunu iddia edenler de vardır. En çok ihtilâf edilen cihet Hıızr'ın hayatı keyfiyettir. Şârih Aynî'nin beyânına göre,

ulemânın cumhuru hususiyile mukâsefe sahipleri Hıızr'ın hayatta olduğunu ve sahralarda görüldüğünü kabul etmişlerdir. Ömer İbn-i Abdülaziz'in, İbrahim İbn-i Edhem'in, Bisr-i Hâfî'nin, Ma'rûf-i Kerhî'nin, Cüneyd'in, İbrahim Havass'ın Hıızr'ı gördükleri rivayet olunmuştur. Futûhât-ı Mekkiye'de Muhiddin Arâbi de Hıızr'ın hayatı hakkında birtakım hikâyeler bildirmiştir. Kâmus Tercümesi'nde de şehadet parmağı ile orta parmağının beraber olması Hıızr'ın fark bir âlameti olduğu naklediliyor. Yine Aynî, Tarih-i Kebir'inde bu hususa dair bir bahis açtığını ve Hıızr'ın hayatını delilleriyle müdafaa ettiği haber veriyor.

Müfessir Ebû Hayyân ise, Şârih Aynî'nin hilâfına olarak, ulemânın cumhuru Hıızr'ın öldüğüne kâil olduklarını iddia etmiştir. Ehl-i itikâdın yüksek bir siması olan İbn-i Kayyım; Hıızr'ın hayatına dair nakledilmiş rivayetlerin hepsi yalandır, bu hususta sahih bir hadis yoktur, demiştir. Hiç şüphesiz ki hayatını reddedenlerin delilleri kuvvetlidir. O cümleden birisi ve en kuvvetlisi Enbiyâ Süresi'nin 34. Âyetidir ki meâlî şöyledir: "Bir de habibim biz, senden önce gelip geçen hiçbir peygamber için ebedî hayat müesseser kılmadık." Âl-i İmrân Süresi'nin 144 üncü âyeti de bu hususta kâfi bir delildir ki: "Muhammed, muhakkak surette bir peygamberdir. Kendisinden önce de birtakım peygamberler gelip geçmiştir. Muhammed ölürse, yahut öldürülürse, ey Muhammed'in ashâbı siz topuğunuzun basarak geri mi dönceksiniz?" buyurmuştur. Şu meşhur hadis-i şerif de inkar edenlerin için kuvvetli bir delil olabilir. Peygamber efendimiz hayatının son günlerinde: "Bundan yüz sene sonra bugün yerinizde yaşayanlardan bir kimse kalmaz." buyurmuştur. Müellif

Buhârî, İbrahim Hurbî, İbn-i Cevzi, Menâvî de Hızır'ın hayatta olmadığını kabul edenlerdendir."

Hızır'ın hayatı üzerine Kâtib Çelebi de ilginç görüşler beyan eder: "Hızır'ın hayatından murat, eğer beşer olmaktan soyunup da ruhâniyete katılmak ise, Hazret-i İshâ aleyhisselâm gibi onların hakkında söylenmiş olan delillerin benzerleriyle bu dava da o hale göre sabit olur. Lâkin Hazret-i İshâ aleyhisselâm yeniden hayat bulup ininceye dek ne halde ise, Hızır da o hal üzere olur. Onların soydaşları ile buluşup görüşmedikleri gibi Hızır'ın da buluşmaması lazım gelir. Onların buluşup görüşmeleri başka bir iddia olur ki önceki iddiaları bozar."

Anlaşılan odur ki; çoğu hadis bilginlerine göre öldüğü kesin, ancak tasavvuf ehlinece halâ yaşayan Hızır ile Musa'nın vakası bir zâhir ve bâtin kıssasıdır. O bâtin (gizlilik) Hızır meselesinin konusunu meydana getirir. Tasavvufçuların sözünde buna delil de yok değildir. Şeyh Sadreddin İshak Konevî "Tebziratü'l-Mübtedi ve Tezki-retü'l-Müntehî" isimli eserinde: "Hızır (as)'ın varlığının misâl âleminde" olduğunu nakletmiş. Abdurrezzak-ı Kâşî: "Hızır, ruhun ferahlığından, İlyas ruhunun sıkıntısından ibaretir" demiş. Bazıları da Hızıriyyetin, Hızır (as)'ın derecesi üzere bazı salih kimselerin erdiği bir rütbe olduğunu söylemiştir.

İlyas (as)'a gelince; Kur'an-ı Kerim'de En'am ve Saffat sûrelerinde ismi zikredilir. Ancak hayatı hakkında açık bilgi yoktur.

İlyas (as) hakkındaki hadise gelince:

"Hazkîl (as)'ın vefatı üzerine Beni İsrail'de fenalıklar çoğalmış, halk putlara tapınmaya başlamış. Bunun üzerine Hakk Teâlâ İlyas peygamberi göndermiştir. Musâ'dan sonra Beni İsrail peygamberlerinin hepsi, zaman geçtikçe Tevrat'ı ahkâmı unutan Beni İsrail'e Tevrat'ın hükümlerini yenilemek üzere göndermişlerdir. Musâ'nın vefatından sonra onun yerine peygamber olan Yûşa' (as) Şam'ı fethederek burayı Beni İsrail esbat ve kabaili (evlat ve kabileler) arasında taksim etmiştir. Bunlardan bir kabile halkına da Ba'lebek ve mülhakab düşmüştü. İşte İlyas peygamber, bu kabile halkına gönderilmiştir. Ba'lebek halkı üzerinde o sırada hükümlen olan putperest melik, tabasını zorla bunlara tapmağa teşvik ederdi. Onun 'Ba'l' adlı bir putu vardı. İlyas peygamber ise halkı Allahü Teâlâ'ya davet ederdi. Zalim hükümdarın gadrine uğrayan İlyas peygamber nihayet kaçarak köylerde gezerek Tevrat öğretir ve bu surette gizli yaşardı. İbn-i Abbas'tan gelen bir rivayete göre, bu seyahatı sırasında İlyas bir köye uğramış, Beni İsrail'den bir kadının hanesine sığınmıştı. Misafir olduğu kadının Elyesa' İbn-i Ahtub adlı ve hastalıklı bir çocuğu vardı. Kadın, çocuğunu okutmak için İlyas'ı gizlemişti. O da çocuğa dua etmiş, çocuk şifa bulmuştu. Bunun üzerine Elyasa' iman edip kendisinin ayrılmamış ve İlyas'ın vefatında Beni İsrail'e peygamber olmuştur." İlyas'ın Hızır olduğu da söylenmiştir. Zira İsa ve Hızır gibi İlyas'ın da henüz hayatta olduğunu dair bazı eserler vardır. Ebu Hayyan, tefsirinde der ki: "İlyas, İsa'ya yakın olarak zikredilmiştir. Henüz ölmemiş olmakta ortaklardır." Sözün kısası, öyle anlaşılıyor ki insanımız hidrelleze geleneğine kendi dininden bir mesnet oluştururken dinin medrese yorumundan çok tekke yorumuna yaslanmıştır. Bu kabulde tekke çevresinin halkla iç içeliği, yanı sıra hoşgörü sınırlarının enginliği, kuşkusuz, en büyük etken olmalıdır. Bütün anlaşmazlık ve tartışmalar bir yana, insanımızın engin muhayyilesi, ortak özellikler taşıyan bu iki zâtı önce kardeş kabul etmiş, sonra da âbî hayatı içmekle ölümsüzlüklerine inandığı bu iki kardeşi göklerde yaşatıp her 6 Mayıs gününde de bunları bir araya getirerek birtakım inanç, kutlama ve eğlence faaliyetlerine dayanak yapmıştır.

Hidrellez geleneğinin dayanağı Hızır ve İlyas hakkındaki dini kaynaklardaki bu malumatlardan sonra Konya'daki bazı hidrellez âdet ve inanışlarına geçebiliriz.

Bu bilgiler Konya'nın Sarıcalar Köyü halkından, h.1323/ m. 1905 doğumlu Hatice Bezirci ile Konya-Kadinhani-Başkuyu beldesinden 1933 doğumlu

annem Emine Işık'tan derlenmiştir. Hatice nine, her ne kadar Sarıcalar köyü doğumu ise de bu köyümüz, yakınlığı sebebiyle ilimizin bir yaylası konumunda olduğundan halkın bir ayağı da ilimizdedir. Sarıcalar (Hacıveliler) çoğunlukla Araplar semtinde ikamet ettiklerinden bu ninemizin verdiği bilgiler kırsal yöre yanında şehir merkezi adetlerini de yansıtmaktadır. Emine Işık ise aslen Sarıçeçilli aşiretinden bir yörük olup Kadınhanı ilçemizin sınırları içerisinde yer alan ve Konya'ya 130 km mesafedeki Başkuyu köyünde doğmuştur. Sarıçeçilli aşiretine mensup 8-10 sulalenin Antalya Toroslarından bu topraklara yerleşimi aşağı yukarı bir asırlık bir zamana dayanır. Bu bakımdan anneçliğimin verdiği sınırlı bilgiler daha çok yörük adetleridir.

*Yurdumuzun çoğu yöresinde olduğu gibi, bu iki yöremizde de hidrellez Mayısın 6. günüdür ve bu gün aynı zamanda yazın başlangıç tarihidir.

*Her iki yöremizde de, ab-i hayatı içerek ölmüşüzlesen iki kardeş peygamber Hızır ve İlyas yılda bir kez bu gün bir araya gelirler.

* Bu tarihe kadar havalar ne kadar ısınrsa ısınır evlerde sobalar sökülmez, bahar temizliği yapılır.

* Gerek Sarıcalar köyü kadınları, gerekse Konya'nın yerlisi kadınlar, hidrellezen birkaç gün önce komşularıyla bir araya gelerek hidrellez günü birlikte yiyecekleri yemekleri ve kimlerin hangi yemekleri pişireceklerini kararlaştırırlar.

* Sarıcalar köyünde hidrellez günü herkes ambarlarının kapısını bereket bulma umuduyla açık tutar. Hızır gelir de buralara elini bir dokunursa bütün bir yıl evde hiç kıtlık olmaz.

* Sarıcalar köyünde hidrellez günü kaynatılan sütün, gümüş yüzük veya ziynet eşyası ile mayasız yoğurt tutacağına inanılıyor (Hiç denememiş olmasına rağmen bu hakim bir inançtır).

* Konya'nın çoğu yöresinde olduğu gibi bu iki yöremizde de hidrellez eğlentilerinde çocuklara kuru soğan kabuğuna sarılarak haşlanan yumurtalar verilmiştir (Aynı âdet Hıristiyanlarda da Paskalya gününde mevcuttur).

* Başkuyu beldesi ile diğer civar köylerdeki çiftçiler, baharlık ekceklerini ekmeğe için hidrellezi beklerlermiş. Bu ekimler hidrellezen önce ekilirse ürüne bir âfet dokunurmuş. Mesela hidrellezen önce ekilen nohutu mutlaka ölür (yıldız) çalar, sonuçta ürün tane vermezmiş.

* Her iki yöremizde de hidrellez günü dam altında, kapalı yerlerde durmak, hatta bu günde uyumak, nasipsizliğe, hastalıklara bir davetiye çıkarmakmış. Hızır'ın bu ziyaret gününde mutlaka açık alanlarda kalmamış ki bu zatla daha kolay karşılaşsın. Şayet hastalık gibi sebeplerle zorunlu olarak

evde kalınması gerekiyorsa uyunmamaya çalışılmamış.

* Sarıcalar kökenli eski Konyalı ninemize göre eskiden kocaya gitmesi geçiken kızlar, kale gibi yüksek alanlara çıkıp bir an önce evlenebilmek amacıyla dilek tutup, Hızır'dan medet umarlarmış.

* Başkuyu ve diğer yörük köylerinde zenginler, sahip oldukları hayvanların da bereketlenmesi için bu günde hidrellez kuzusu kestirip fakirlerle birlikte yerlermiş.

* Yine Başkuyu yöresinde hidrellez günü tarla sahipleri tarlalarının başına giderek burada bol bol nafile ve kaza namazları kılarlarmış.

* Başkuyu yöresinde hidrellez, kuzuların da bayramı sayılır. Bu sebeple köylüler, evlerde bakılan kuzuların hidrellez günü köy dışındaki ağullarda bulunan analarının yanına salıverirlermiş. Bu günde koyunların sütü sağılmayarak hepsi kuzulara bırakılmış.

* Her iki yöremizde de hidrellez günü yapılmadıkça sakınca olan hiçbir iş yokmuş. Yalnız hidrellezen on beş gün öncesindeki ve Sarıcalar halkınca 'baskala', Başkuyulularca 'cavırın bedemi' gününde ev işi yapmak çok sakıncalıymış. Sarıcalarlılara göre bu günde yapılan ekmeğe özsüz olur, kabarmazmış. Bu ekmeğe tirit dahi olmazmış. Ev temizliğine kalkışılca, evi, koca koca kurtlar kaplarmış. Bu günde banyo yapan kişinin vücudu al olurmuş.

Bugün için birisi (Hatice nine) hayatta olmayan bu iki yaşlı kadının, hafızalarını zorlayarak verdikleri hidrellez gelenek ve inanışlarına ilişkin bilgiler bu kadar.

Kökünü nereden kaynaklarına kaynaklansın, pek çok millî unsuru bünyesinde taşıdığından bize mal olmuş bu gelenek, günümüzde sınırlı bir kesimden kadın ve genç kızların kir eğlentisi şekline sürdürülmektedir.

Sürdürülüyor sürdürülmesine ama pek çok motiflerden yoksun olarak... Öte yandan yaşanmayan pek çok güzelliği yaşlı hafızalarında taşıyanların sayısı da günbegün azalmaktadır. Millet binamızın yapı taşları arasına atılan harç konumundaki bu kabil güzel adetlerimizin günden güne unutulup kaybolması felaketi bir yana; her yok olan güzelliğin yerini bizden olmayan bir yaşantı tarafından doldurulması tehlikesi ile karşı karşıyayız. Bu durumda bizi bir yapan en küçük bir ayrıntının yitirilmesine, en azından kayıt altına alınması görevi sadece halkbilimi araştırmacı ve sevadularına birakarak, milliyetperverlik adına hoş bir davranış olmasa gerektir.

DİPNOTLAR:

Türkçe Sözlük, TDK, 1945.

Lügat-ı Nâci, Çağrı Yay., İstanbul, 1978.

Kehf Süresi, 60-82.

Sahih-i Buhârî Muhtasar Tecrid-i Sarih Tercemesi, DİB Yay., c. 9, s. 144, 6. Baskı, Ankara, a.g.e. s. 145-146.

Kâtib Çelebi, Mizânü'l-Hakk Fi İhtiyârü'l-Ahakk, MEB Bas. S. 14-17, İstanbul, 1972.

Elmalılı M. Hamdi Yazır, a.g.e., s. 371.

En'am Süresi, 85; Saffât Süresi, 123-132.

Sahih-i Buhârî ..., c. 9, s. 88-89.

Elmalılı M. Hamdi Yazır, a.g.e., c. 3, s. 458.

"Baskala" ve "cavırın bedemi" (gavurun kötü günü) Hıristiyanların paskalyası karşılığı olsa gerektir.

Kaynak:

www.izdebeyat.com

İstanbul'un fethi ve Sultan Mehmet Amninin hayati

İhsan KAYSERİ

Osmanlı Padişahı Sultan Mehmet 29 Mayıs 1453 günü hocaları Akşemsettin, Molla Gürani, Vefa hazretleri gibi dönemin tanınmış alimleriyle birlikte sabah namazını eda ettikten sonra yerinde duramayan "Leylekler gibi" kanat takıp Topkapı surlarından aşmak isteyen kıratına bindi. Sultan Mehmet'in bindiği kırat şahlandı ve ordunun bulunduğu yere dörtünela koşmaya başladı. Ordusunun önüne gelen Sultan Mehmet kıratını durdurmakta güçlüğ çekti ve elini havaya kaldırarak askere moral vermekte olan ilahiler ve marşlar söylenen duygulu anların yaşamasını sağlayan mehter bölüğüne duruşareti yaptı.

Binlerce asker bir ağızdan " Allah Allah sesleri göklere yükseliyordu. Sultan Mehmet'in sancağı da dalgalanıyordu.

Sultan Mehmet, beyaz atının üzerine doğrudu ayağa kalktı. Ve ordusuna şöyle seslendi:

"Ey benim paşalarım, ey benim beylerim. Ağalarım, askerlerim, hocalarım... Bu İstanbul cenginde silah arkadaşlarınız sizlerle kararlaştırdığım genel hücumda şimdiye kadar göstermiş olduğunuz fedakarlıktan daha büyük fedakarlık için sizi topladım" diyerek netice alınacak büyük hücumu başlattı. Bizzat kendisinde bu hücumu yönetti.

Yerinde duramayan at sesleri bir biri arkasına ateşlenen top sesleri kılıçların parıltıları adeta mahşer yerini andırıyordu. Ana baba günüydü. Toplar ateşleniyor askerler sel gibi Topkapı surlarına akıyorlardı. Savaşta katılan askerler beklide son günlerini son saatlerini yaşıyorlardı. Mustafa Kemal Paşanın Çanakkale savaşında askeri, ben size savaşmayı değil ölmeyi emrediyordum dediği gibi Sultan Mehmette Askerine savaşmayı değil zafere ulaşmayı İstanbulu fethetmeyi ve Peygamberimiz (SAV) buyurmuş olduğu "Kostantaniye (İstanbul) muhakkak feth edilecektir. Onu fetheden emir ne güzel emir, o ordu ne güzel ordudur" mealindeki Hadis-i Şerif'in sırnına mahzar olmak isteyenler var güçleriyle Topkapı surlarına akin ediyorlardı.

Topların açtığı deliklerden girip İstanbul'a ilk ayak basmak isteyen binlerce asker adeta birbirleriyle yarışır halinde idiler.

İSTANBUL İSTANBUL İSTANBUL...

İstanbul tarih ve coğrafya bakımından çok önemli bir şehirdir. İstanbul için efsaneler yaratılmış, şarkılar türküler yapılmıştır. Avrupa-Asya ve hatta Afrika'nın merkezi, durumunda idi. Yani bir bakıma dünyanın merkezinde bulunuyordu. Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan bir şehirdi. İstanbul'u alan ona sahip olan dünya yada sahip olurdu. İşte Peygamberimiz (SAV) Efendimizde bunun için olsa böylesine anlamlı bir hadisi şerif söylemiştir.

29 Mayıs 1453 Salı günü Türk Ordusu, Bizanslı üç cepheden sarmıştı. Kilyos-bayram paşa deresi adeta bir mahşer gibi idi. Burası genel hücumun emir verdiği bir yerdi. Binlerce ağızdan " Allah Allah " sesleri yerleri gökleri inletiyordu. Sultan Mehmet'in şanlı sancağı da gökleri dalgalandırıyordu. Bu

arada 28-29 Mayıs gecesi Türkler kendi geleceklere gereği bir tören düzenlemişti. Her tarafa ateş yakmışlardı. İstanbul'un peçevesi ateşe gündüz gibi aydınlatılmıştı. Gemilerde ise kandiller, fenerler yakılmış bir psikolojik savaş verilmeye Türk askerinin moralinin çok iyi olduğu gösterilmişti. Bunu gören Bizanslılar moralmen çökmüş hatta Bizans'ın son imparatoru Kostantinde Ayasofya'ya gelerek dua etmiş kurtulmaları için hüngür hüngür ağlamıştı. Son çaresi ise ya galip gelmekti yada tahatın harabeleri altında ölmekti.

SURA TIRMANAN KİŞİ: ULUBATLIHASAN

Ayvansaray tarafından bulunan Zagnos Paşa komutasında bir yiğit er, bir yiğit arker bir şehit Ulubatlı hasan surlara çıkan ilk asker unvanına kavuşmak için elinden gelen bütün gayreti gösterdi ve bir

fırsatını bulup surlara çıktı elindeki sancağı surlara dikti. Bizans ordusunun dakiler Ulubatlı Hasanın üzerine oklar yağdırdılar fakat bu cesur insanı Türklük suuru ile şerefini göklere taşımak için var gücü ile dayanıyordu. Ulubatlı Hasan şehadet şerbetini içmek için can atmış vücudundan akan kanlar ona bir başka gayret vermiş ve peygamberimizin şefaatine layık olmak istemiştir. İstiklal marşı şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un "Ey şehit oğlu şehit isteme benden makber/ sana avucunu açmış duruyor Peygamber" dediği gibi Ulubatlı Hasan'da şehit olmuştur.

Cehennemin bir başka yerinde bir başka manzara ise şöyle:

Edirnekapi tarafındaki surlar tamamen tahrip edilmiş, Topkapı civarında ise büyük bir gedik açılmış Topkapı civarında ise büyük bir gedik açılmış sur yapılmıştı. Surlardan çıkan enkaz ile de hendekler

doldurulmuştu. Cephenin her tarafından hücumla geçmişti. Asker İstanbul'a girmek için son gayretini gösteriyordu. İstanbul ilk olarak Edirne kapı ile Topkapı arasındaki surlarda açılan gedikten girilmişti. Bu durum karşısında Bizanslılar şaşkına döndüler ve ne yapacaklarını şaşurdular. Ancak birbirlerine bakmakla yetindiler moralieri sifira inmiş hareket kabiliyetleri yok olmuştu. Akılları başlarından gitmiş deliler gibi bir oraya bir buraya koşmaya başlamışlardı panik içinde hareket ediyorlardı İtalyan Serdârı Justinian'ın yaranlanması da Rumların ümitlerini kırmıştı, Bizans imparatoru devamlı olarak Justinian'a "Aman orduyu bırakma" çağrısında bulunuyordu. Fakat o sorusunu sormasına karşılık şu cevabı almıştı: Allah'ın Türklerle açığı Yoldan cevabını vermesi üzerine Bizanslıların moralieri tamamen yok olmuştu.

Cihan tarihinin bir dönem noktasını teşkil eden bu parlak zafer üzerine Sultan Mehmet'e bir unvan verildi: FATİH

Bizans imparatoru Kostantin şeyir çit savaşında bir asker tarafından öldürülmüştu bu ölüler arasında şehzade orhanında cesedi bulundu.

Peygamber (SAV) Efendimizin bu konudaki bir Hadis-i Şerifi ise şöyle:

"Elbette İstanbul feth olacaktır. Anın emiri ne güzel emirdir. Anın askeri daha emiri gibi memdehdür" peygamberimizin bu müjdesi bütün İslam hükümdarlarının cennete gitme arzusunu kapatmış fakat bu Kevsir şarabı biz Türklerle nasip olmuştur. İstanbul 'un fethiyle dünya tarihinin mazisiyle istikbaline hükmedilmiştir. Bu fethile Türkler kıyamete kadar bir miras bıraktı Fatih Sultan Mehmet.

AYASOFYA'DA İLK EZAN İLK NAMAZ

Fatih Sultan Mehmet, başta Akşemsettin olmak üzere diğer hocaları, diğer alimler, gaziler ve askerlerle birlikte

yine çiçekleri ona veriniz(Akşemsettin'i göstererek)

Bizanslılar fatihi alkışlamışlar oda atını doğrucu Ayasofyaya sürmüştür. Bir zaman yıl aldiktan sonra fatih duraklanmış ve çevresinde bulunan askerlerine şöyle seslenmiştir.

Ey mücahit askerler Allah'a hamdü senalar olsun ki Kostantine'nin fethi şerefine kazanmış bulunuyorsunuz

Ayasofya'ya gelin fatih sultan Mehmet mabedi teslim almak için atında imtişin. Fatih'in geldiğini haber alan rahip kapıları açılması içinde adamlarına emir vermiştir. Bu sırada mabete ayin merasimi yapan Rumlar telaşa kapılmışlar kaçmak istemişlerdir bu durumu gören Fatih mabettekilerin ayinlerini tamamlamaları için rahibe emir vermiştir. ayinin bitmesinden sonra bir kenara çekilmişlerdir. Dünya tarihini değiştiren eski bir çağı kapatan ve yeni bir çağı açan Fatih Sultan Mehmet kible tarafına dönmüş Cenab-ı Allah'ı şükran olması için secdeye kapanmıştır.

Ayasofya da ayin yapan Rumlarla dönen fatih onların can mal ve namuslarının teminat altında olduğunu ifade etmiş ve dağılmalarını istemiştir.

Fatih sultan Mehmet ve beraberindeki alimler ile ordu komutanları başta olmak üzere gaziler ikindi namazını Ayasofya da kılmışlardır. İlk ezan ve ilk namaz kılınmış olmuştur.

Mabet cami haline getirilmiştir.

Fatih Sultan Mehmet, Ayasofya da ilk ezanı okutup ilk şükür namazını kıldıktan sonra Lokas Notaras'ı çağtırmış ve ona şöyle seslenmiştir:

Bu kadar esirler ve bu kadar savaşlar hep senin şehri teslim etmemekteki ısrarının neticesidir.

Notaras'da Fatih'in bu sözleri üzerine şu cevabı vermiştir:

Böyle bir karar verme kutretinde değildim

30 Mayıs 1453 günü fatih sultan Mehmet atına binerek şehri dolaşmıştır. Grandük'ün sarayına gelmiş bütün servetini Fatih'e taktim etmiş bunun üzerine padişah Fatih Sultan Mehmet bu hazineleri ve şehri benim elimine veren kimdir? Sorusuna karşılık Grandük Notara, Allah cevabında bulunduğu bunun üzerine Fatih öyle ise ben cenabı hakka borçluyum sana değil sözlerinde bulundu.

Bizans böylece bütün serveti ile Türkün eline geçmiş oldu. İstanbul'un fethi Türkleri Avrupa kaplarına hakim kılmış Türk memleketleri arasında hiçbir yabancıyı toprağı kalmamıştır.

Fetihten sonra birkaç gün İstanbul da karışıklıklar meydana gelmiştir. Bizans insanlığını sükun bulmasından sonra Fatih Sultan Mehmet askerlerine şöyle konuşmuştur:

Bu parlak zaferden sonra Allah'a Hamd ediyorlar. fakat şuna da dua ediyorum. Cenab-ı Hak Hıristiyanlığın

SULTAN MEHMET FATİH ÜNVANINIALIYOR

Sultan Mehmet 29 Mayıs 1453 günü beyaz atın üzerinde hiç inmemiş ordunun başında savaşı yönetmişti. Yorulmuştu fakat sevinçli idi. Peygamber Efendimiz Hadis-i Şeriflerine mazlar oluyordu. Ordunun başına geçti beyaz atın üzerinde askerlerine şöyle selendi:

Gaziler ayrılmayın peşinden

Sultan Mehmet'in bu haykırışı karşısında askerler arkadaş padişah Mehmet ise önde atın üzerinde Topkapı dan İstanbul'a girmişti. İste sultan Mehmet, Fatih Sultan Mehmet ünvanını da böyle kazanmıştı.

İstanbul'da girmiştir. Bizanslı genç kızlar çiçeklerle kafileyi karşılama halk ise Aksakallı Akşemsettin'i Osmanlı padişahı sanarak ona Efendiyus diyerek çiçek vermek istemişlerdir. Akşemsettin'in ahının ayaklarına kapanmışlardır. Bu olay üzerine Akşemsettin Fatih'i göstererek Hükümdarımız efendimiz odur diyerek Fatih Sultan Mehmet'i göstermiş ona çiçek vermeleri için de atını biraz geri çekmiştir. Fatih bu olayı üzerine beyaz atının üzerine doğrulmuş ve Rumca şu sözleri söylemiştir:

Hayır hayır hayır, bu memleketin efendileri. Sultan alimlerdir. Ben onların sayesinde bu mertebeye vasil oldum. Siz

makamı olan eski roma ya da fetayelemyi bana nasip etsin işte o zaman ölürsem de mesut öleceğim.

On asırlık Bizans imparatorluğu yıkılmış ve tarihe karışmış artık orta çağ kaplanmış, yeni bir çağ açılmıştır.

FETHİN KRONOLİSİ

21 Mart 1452 -İstanbul fethinin ilk adımı Rumeli hisarının inşasına başlanması

23 Mart 1453- yaklaşık yüz bin kişilik Osmanlı ordusu, İstanbulu almak üzere Edirne den hareketle etti.

2 Nisan1453- Halic ağzının Rumlar tarafından zincir gerilerek gemilere kapatılması.

5 Nisan1453- Edirne den hareket eden Türk ordusunun İstanbul önlerine varışı.

6 Nisan1453- İkinci Mehmet'in Mahmut paşayı elçilikle Bizans'a gönderip teslim olmaları teklifinde bulunması, bu talebin Bizanslılar tarafından reddi üzerine savaşın ve kuşatmanın başlaması.

7 Nisan 1453- Kuşatmanın bütün hatlarda tamamlanması, toprakların mevzilere yerleştirilmesi ve surlardan çıkıp Osmanlıya saldıran Bizans hücumunun püskürtülmesi.

8 Nisan 1453- Türk bataryaların taciz atışlarına başlaması.

9 Nisan 1453- Büyük toprakların atışlarına başlaması ile düşman donanmasının halice gerilen zincirlerin arkasına sığınması.

10 Nisan 1453- Surlara Hücumların başlaması ve Osmanlı askerlerini Bizanslıların ok yağmuruna tutması.

11 Nisan 1453- beş günlük kuşatma ve atışlar neticesi elde edilen tecrübeler binaen Osmanlı top ve tabyalarının yerlerinin değiştirilmesi, gerekli nakillerin yapılması, şiddetli ve etkili hücumların başlaması.

12 Nisan 1453- Kaptan-ı Derya Baltaoğlu Süleyman aşanin gemileri ile İstanbul önlerine gelmesi.

13 Nisan 1453- Macar Kralı Hünyadi Yanoş'un elçilerinin gelip tarihten kuşatmanın kaldırılmasını istemeleri, aksi takdirde Bizans'a yardım gönderceklerini söylemeleri.

14 Nisan 1453- Bombardımanların devam etmesi.

15 Nisan 1453- İlk öncü taarruzunun yapılması.

16 Nisan 1453- Bombardımanların devamı.

17 Nisan 1453- Bombardımanların şiddetlenerek devam etmesi.

18 Nisan 1453- ilk genel saldırının yapılması ve Kaptan-ı Derya Baltaoğlu Süleyman Paşa'nın adaları fethetmesi.

19 Nisan 1453- Baltaoğlu Süleyman Paşa'nın halice gerilen zinciri kırmak için zorlanması

20 Nisan 1453- türk gemilerinin bizansa yardım malzemesi getiren Haçlı alemine mahsus beş gemi ile savaş

girmesi, aleyhimize esen lodos nedeniyle bu gemilere mali olunamaması ve halice girmesi bu başarısızlık nedeniyle Kaptan-ı Derya Süleyman paşanın görevden alınması.

21 Nisan 1453- Fatih Sultan Mehmed'in keşfi olan aşırması; havan toprakların Beyoğlu sirtlarına yerleştirilerek atışlarına başlaması.

22 Nisan 1453- Karadan çekilen 70'den fazla geminin Halic'e indirilmesi.

23 Nisan 1453- şehir kendilerinde kalmak kaydıyla kuşatma kaldırdığı takdirde, her şartın kabul edileceğini bildiren Bizans tekliflerinin reddedilmesi.

24 Nisan 1453- Bombardımanların devamı ve Zağnos paşa tarafından, Halic'e indirilen gemilerden ve fırcalardan, köprü yapılması.

25 Nisan 1453- Bombardımanların devamı.

26 Nisan 1453- Düşman donanmasının Halic'e indirilen Türk gemilerine ve hazırlıklarla bunun zararsız bir şekilde savuşturulması.

27 Nisan 1453- Bombardımanların devamı

28 Nisan 1453- Halic'te Türk donanmasına saldıran harçlı donanmasının yenilmesi.

29 Nisan 1453- Bombardımanların devamı.

30 Nisan 1453- bombardımanların devamı ve bazı keşiflerin yapılması

1 Mayıs 1453- Saldırıların devamı

2 Mayıs 1453- Bombardımanların devamı.

3 Mayıs 1453- Bizanslıların surlarda açılan gediklerin kapatılmak için topluca var güçleriyle çalışmaları

4 Mayıs 1453- İmparator surlar boyunca dolması, açılan gedikleri görüp, gerekli telimatları verip askerlerini cesaretlendirmesi.

5 Mayıs 1453- Beyoğlu sirtlarına yerleştirilen bataryaların halicteki düşman donanmasını şiddetli top ateşine tutması.

6 Mayıs 1453- İkinci büyük saldırının yapılması fakat neticenin hasıl olmaması.

7 Mayıs 1453- Surlara açılan gediklerin Bizans halkı tarafından morelinin yüksek tutulması.

8 Mayıs 1453- Karadeniz tarafından gelen üç Venedik kadırgasının bütün karşı koymalara rağmen halice' girmesi ve yardım getirmesi.

9 Mayıs 1453- Vuruşmaların devam etmesi

10 Mayıs 1453- Kiliselerde toplanan on binlerce insanı, papazların şehrin koruyucusunun Meryem Ana ve azizler olduğunu, dolayısıyla korkumalarını gerektiğini söyleyerek avuttular.

11 Mayıs 1453- Bombardıman ve vuruşların sürmesi

12 Mayıs 1453- Üçüncü büyük saldırının yapılması

13 Mayıs 1453- Bombardıman ve vuruşların sürmesi

14 Mayıs 1453- Bataryaların bugünkü Bayrampaşa semtinde doğru kaydırılması.

15 Mayıs 1453- Bombardıman ve vuruşların sürmesi

16 Mayıs 1453- surlar altında kazılan büyük lağım Bizanslılar tarafından fark edilmesi ve toprak altında şiddetli savaşların yapılması, lağımın çökmesi neticesi bir çok Türk askerinin toprak altında kalıp şehit olmaları.

17 Mayıs 1453- Türk donanmasının Halic'teki zincirlerle saldırıp kırmak istemesi

18 Mayıs 1453- Türklerin bir gecede yaptıkları tekerlekli büyük savaş kulesi ile surlara saldırmaları, fakat düşmanın grizu ateşi ile yanması

19 Mayıs 1453- Devam eden şiddetli bombardımanlar neticesi, surlarda açılan gediklerin büyük bir gayretle tekrar kapatılması ve bombaların etkisini azaltmak için mermilerin geleceği yerlere çaput, pamuk, yün gibi yumuşak malde dolu çuvalların asılması.

20 Mayıs 1453- Karsılıklı lağımlar kazılması, bombardımanların şiddetle devam etmesi.

21 Mayıs 1453- Bombardıman ve vuruşların sürmesi

22 Mayıs 1453- Açılan lağımın tesiriyle bir kısım surların çökmesi

23 Mayıs 1453- Yardım getirmek üzere Ege denizine giden bizans gemisinin eli boş dönmesi bunun üzerine Fatih'in kan dökülmemesi için İmparatora bir defa daha şehri teslim etmesini teklif etmesi ve re cevabı alması.

24 Mayıs 1453- Çok Şiddetli bombardıman ve vuruşmaların sürmesi.

25 Mayıs 1453- Şehrin ileri gelenlerinin toplanıp imparatora şehri terk etmesi ve söylemeleri ve ondan ret cevabı almaları

Fatih son olarak Bizans imparatoruna şu teklifleri sunmuştur:

"İslam'ı kabul ediniz. Ülkemiz İslam diyarı olsun bu takdirde sizinle savaşmıyoruz. Yahut İslam devleti olan Osmanlıya tabi olunuz. O zaman şehri savaşsız teslim etmeniz ve haraç vererek tebaamız olduğunuzu açıklamamız gerekir. Bunları kabul etmeniz savaş kabul ediyorunuz demektir."

26 Mayıs 1453- Macar elçilik heyetinin tekrar kuşatmalarını kaldırması için Fatih'e müracaat etmeleri ve ret cevabı almaları.

27 Mayıs 1453- Fatih'in kumandan ve ileri gelen kişileri toplayarak büyük bir meclis icra etmesi ve bir nutuk seçerek kuşatmanın uzamasından memnuniyet-sizliğini bildirerek, artık nihai humurlara neticeye varılmasını emretmesi.

28 Mayıs 1453- Akşam büyük ateşler yakılması ve mum donanması yapılması (mum ışıklı gösteri). Bilahare askerinin ertesi gün yapacağı büyük taarruz için dinlenmesini, keşiflerin yapılması ve surlara bol miktarda mermi atarak ertesi gün için gedikleri açılmaya çalışılması.

29 Mayıs 1453- Kuşatmanın eli dördüncü günü gece yarısından sonra toplanan surları dövmeye başlaması büyük taarruzun yapılması surlarda açılan gediklerin içeri giren Türk askerlerinin Ulubatı Hasan adlı bir yiğidin, Türk sancığını surlara dikmesi ve askerlerin İstanbul'a girmesiyle fetih tamamlanması.

FATİH SULTAN MEHMET "AVNİ'NİN HAYATI

Bir çağı kapatan yeni bir çağı açan Türk'ün dünya tarihine geçmiş büyük şahsiyetlerden biri olan İstanbul'u fetheden Fatih Sultan Mehmet Avni 30 Mart 1432 Pazar günü Edirne'deki Osmanlı Sarayında sabah ezanlarının okunduğu sabah güneşinin doğduğu bir zamanda dünyaya açılmıştır.

Padişahlık strasında fatih sultan Mehmet Avni 25 kez sefere çıkmış, 2 imparatorluk, 4 krallık, 11 prenslik, olmak üzere 17 devleti yenerek haritadan silmiştir. Bu başarılarının sebebinin

soranlara Fatih şu cevabı vermiştir:

Bunların idarecilerine kral diyorlar yani kır ve al manasındadır yani ben kırıyorum ve alıyorum.

Fatih Sultan Mehmet 26 seferini sı gibi saklamış ve çok büyük b.r ordu kurmuş 1481 yılının nisan ayında İstanbul dan ayrılarak Üsküdar'a geçmiştir. Yapacağı bu 26 seferini kimsye söylemediği gibi, aklından geçen bir fikre, sakalandan bir tel muttali olursa onu hemen koparır atarım dercesine gizli tutmuş seferi.

Fatih Sultan Mehmet 3 yüz bin kişilik bir ordunun başına yine beyaz atının üzerinde Maltepe ve Gebze arasındaki hünkar çayırına gelince hastalanmış ve 3 Mayıs 1481 günü 49 yaşında hayata veda etmiştir. Fatih sultan Mehmet'in naşı İstanbul'a getirilmiş ve kendi ismini taşıyan caminin kible tarafına türbeyle defnedilmiştir.

Fatih sultan Mehmet'in cenaze namazını Konya'da uzun yıllar hocalık yapan ünlü alim vefa hazretleri kıldır-mıştır. Fatih İstanbul'u almadan önce Konya civarından İstanbul bölgesine çok sayıda ilim ve insan götürüp yerleşmişlerdir. Cenaze namazını kıldırın Vefa hazretleri de bu gidenler arasında yer almıştır.

Sultan Mehmet İsminin Konulması

Osmanlı padişahı II. murat sabah erkenden kalkmış ve sabah namazını eda ettikten sonra kuran okumaya başlamıştır. Muhammet suresini bitirip fatih suresine geldiği sırada bir erkek çocuğu olduğu müjdesi gelmiştir. Sultan II. murat kafasını kaldırır ve gelen müjdeciy e şöyle seslenmiştir:

"Ravza-i Murat'ta bir gül'ü Muham-med açtı! (Murat'ın bahçesinde Muham-met'in bir gülü açtı) böylece çocuğun isminin Muhammet kelimesinin Türkçe ye uyarlanması olan Mehmet olacağı aynı zamanda dedesinin ismi olan Mehmet'i taşıyacağını belirtmiştir.

FATİH'İN ŞAHSIYETİ

Fatih orta boylu, doğan burunlu, tıknaz vücutlu ve geniş omuzlu idi. Yüzü beyaz saçları ve gözleri kara idi. Alnu geniş ağız büyük ve dudakları kalınca idi. altınları cesareti üstündü. En tehlikeli hadiseler karşısında bile soğukkanlılığını muhafaza ederlerdi. Zevk sefasına düşkü n değildi.

Din bunun icabı olan ilimler e vukfiyeti olduğu kadar askeri bilgilere de vakıftı. Kumandanlık vasıfları şahsında toplanmıştır. Herhangi bir harp karşısında yeni usul ve tedbirleri kolaylıkla bulmakta mahirdi.

İtalya ve kırm seferinden başka bütün savaşlara katılmış ve bizza kumandanlık yaparak gereğinde silah istimal etmiştir. Hatta seferin birinde yaralanmıştır.

Mühim meselelerin halinde etrafın dakilerin mütaalarnı alır fikirlerinde faydalanırdı. Meşhur tarihçi Kritovoluş'un yazmış olduğunu ve Karolid tarafından dilimize çevrilen Fatih şahsiyeti ve yapmış olduğu işler çok güzel belirtilmiştir. Fatih büyük bir devletleri varisi bulunmasına, hesapsız servete sahip olmasına, Asya ve Avrupa kıtalarının er gözü ve imar olmuş parçalarına hakim olduğu halde bunu çok görmemiş, yeter kadar ilim ve san'ata önem vermiştir. Tarzında vasıflanmıştır.

Fatih ilme değer vermiş ilim adamlarını İstanbul'da toplanmıştır. Beşikite mezara kadar ilmi arayınz düsturunu benimseyen fatih çocukluk devrinde bile hocası molla Gürani'den aldığı dersle iktifa etmemiş kendikendisine de yetmiştir. Arapça, Farsça ve yunanca dillerini iyi bilirdi, zamanın bu dillerde yazılmış eserlerle değerlendirmesini bilmiştir. Topkapı sarayında gördüğünüz fatih kütüphanesi, Doğu ve Batı dünyasının ilim adamlarının eserleriyle doludur.

Fatih zamanında çıkarmış olduğu konularda devlet teşkilatının temellerini kurmuş, ileri gelen devlet adamlarının mevkiini tayin ve tespit etmiştir.

Fatih'in önem verdiği hususlardan biride adalettir. Her vilayete, sancak ve kazalara yeteri kadar naip kadı göndermiş, adaletin uygulanmasına azami derecede önem vermiştir.

Fatih bir devletin beka ve idamesinin; ilmi, ekonomik, askeri, mali ve zirai yönlerine önem vermekle mümkün olacağına kanıdır. Bu bakımdan memleket dahilinde gerekli tedbirleri almış ve aynı zamanda da memleketin emniyetini harice karşı koruyabilmek için ihtiyatlı hareket etmiş ve tedbirlerini almıştır.

Kaza ve adalet kanunlarına da gerekli önlem verilmiş, bu suretle vilayet sancak ve kazaların ihtiyaçlarına göre bir veya birkaç kadı göndermiştir.

Adalet müesseselerine memleketin tanınmış güzide adamlarını tayin etmekte büyük bir basiret göstermiştir. Daıma bu gibi vazifelere istikamet üzere iş yapacakları seçmiş ve bu işi ehline tevdi etmek suretiyle isabetli kararlar vermiştir.

Adalet mercilerinin en üstünü Divan-ı Hümayun'dur. Divan-ı Hümayunu teşkil eden zevat şunlardır:

1. Vezir-i A'zam
2. Kubbe Vezirleri
3. Kazaskerler (Anadolu ve Rumeli Kazaskaleri)

4. İstanbul Kadısı
5. Yeniçeri Ağası
6. Nişancı
7. Defterdar
8. Boluk Ağaları

Bunların hepsi divanın tabii azalarıdır.

Fatih ilim ve sanatın da hamisidir. Topladığı ilim meclislerinde kendisinde selahiyetle konuşabilecek ilmi bir otoriteye sahip bulunuyordu. Bununla beraber ilim adamlarının fikirlerine hürmet ederlerdi. Nerede tanınmış bir bilim adamı varsa onu İstanbul'a gelen alimler onun şahsi kıymetinin cazibesine kapılır ve yanından hiç ayrılmak istemezlerdi.

Devrin meşhur şairi Ali Şir Nevai, eserini padişaha göndermişti. Büyük ziyaziyeci Ali Kuşçu, yazmış olduğunu eserini Muhammedîye adıyla Fatih'e ithaf etmiştir.

Fatih şirle de meşgul olmuştur. Edebiyatın derinliklerine vakıftı. Avni mahlasıyla bir çok şiirler yazmıştır. Muhtelif sahalarda kendisini yetiştirmek maksadıyla muayyan saatlerde hoca zadeden Hasan Samsuni'den, molla Abdulkabir'den, Molla Ayatan ve Molla Hayreddin'den ders almıştı. Çünkü ilme aşık bir hükümdardı.

Fatih, zamanında İtalyada başlayan Rönesans Hareketleriyle de yakından ilgilenmiş, Venedikli ressam Bellini'yi İstanbul'a getirmiştir.

Fatih Sultan Mehmet, İstanbul'u bir ilim merkez, haline sokmuştu. Zamanında büyük ilim ve din uleması arasında Fıkıhta Molla Hüseyin, Tefsirde Molla Gürani, Kelam ilminde hoca zade muslihiddin Mustafa bütün İslam aleminde muteber ve makbul saydıkları güzide eserler yazmışlardır. Hatta şeyhülislam Molla Hüseyin için zamanın Ebu Hanifesidir sözleriyle ona sonsuz iltifat göstermişti.

Fatih zamanında ilim ve felsefe tarihinin en mühim meseleleri üzerinde ilim adamlarını münakaşa ettirir, onları araştırmaya ve muhakemeye sevk ederdi. Esasen kendisi felsefeye meraklıydı.

Garp kültürünü ve Hıristiyan dini anlamaya çalışan yüce Fatih, Batlamyus'un meşhur kitaplarını Arapça ya tercüme ettirmiş ve birde dünya haritası yaptırmıştı.

İlim ve din adamları arasında en çok hoca zade Muslihiddin'i beğenir, onunla iftihar ederdi.

Fatih; ilim irfan ve fazilet bakımından Osmanlı Padişahları arasında mümtaz bir mevki ihraz etmiştir. İslamiyetin inkişafının ancak maarifle mümkün olabileceğini taktir etmiş ve bu münasebetle 1470 tarihinde kendi adını taşıdığı aminin iki yanında yüksek ilimleri tahsil edecekleri mahsus olarak dördü. Karadeniz dördü de Akdeniz tarafından olmak üzere sah-nı semayine medresesine bina ettirmiştir. Yanına Şeyhülislam üleme ve devlet ricalı olduğu halde medreselerinin kışad resminde ve ilk derste hazır bulunmuşlardır.

Muhtelif İslam memleketlerinde ilim ve irfan ile şöhret bulunmuş ilim ve din adamlarını İstanbul'a celbetmiş ve bunlardan teşkil edilen bir heyet tarafından medreselerin tanzimini istemiştir. Kendisinde dahil olmak üzere

Molla Hüseyin, Türkistan dan getirdiği Ali Kuşçu ve diğer tanınmış alimlerden müteşkil heyet medreselerini İbtida-i haric, İbtia-i Dahil, musule ve sahan namıyla dört kısma ayırmıştı.

İbtida-i haric ve İbtida-i dahil kısımlarında tahsil gören talebe Musule diye adlandırılan tetimme medreselerine dahil oluyordu. Bu kısım da ilk mal edenler Sahan-ı Semaniye medresesinden birini tercih ederlerdi.

Bugün Avrupa üniversiteleri sahan kısımlarının kolejeri de Musulelerimizin birer taklidinden başka bir şey değildir.

Halen Fatih külliyesi denilen bu müesseselerin her birisi o zamana göre birer personel kadrosu mevcuttur. Her bir medresenin kadrosu 112 kişiden mürekkeptir.

Fatih Latince ve Rumca da bilmesi hasebiyle değer müderrislerinden farklı olarak ulum-ı tabiiyyeye de aşina dı. Medreseleri bızat teftiş eder, dersleri dinler ve hocalara ihşanda bulunurdu. Mezunların hayatta, vazifede kaldıkları müddette terfili adil bir tarzla tanzim edilirdi.

Fatih; din ve dinin icabı olan ilimlerde mücehhez alimlere hürmette bulunur, onlara ilmi seviyelerine göre mevkiler verirdi.

Fatih sultan Mehmet her yönüyle kabil bir insandı. Emsalsiz ender rastlanan mümtaz bir şahsiyetti. Bütün hayatında ilim marifet sanat ile geçirmiş, adil ve merhameti de sonsuzdu. Bu sayede idare altında bulunan büyük çok büyük bir devlet imparatorluk haline getirmiştir.

Fatih sultan Mehmet edebiyata da çok düşkün bir insandı. Avni mahlasıyla Şiirler yazmış, şir sohbetlen düzenlemiştir.

Cenab-ı Allah'tan rahmet dilerim.

TARİHE DÜŞÜLEN NOTLAR

Mayıs ayı, Türk tarihinde önemli olayların yaşandığı bir ay olarak yerini almıştır. 15 Mayıs 1919'da İzmir'in Yunanlılarca işgalinden bir gün sonra Mustafa Kemal, Bandırma Vapuruna'yla İstanbul'dan ayrılır. "1919 senesi Mayısın 19'uncu günü Samsun'a çıktım" diyen Mustafa Kemal, Samsun'a ayak basmasıyla Milli Mücadele'yi fiilen başlatmıştır. Mustafa Kemal Samsun'dan Havza'ya geçtikten sonra 29 Mayıs'ta yayınladığı genelgeyle milli mücadelenin tüm dünyaya durulmasını emretmiştir. Bu önemli olaylarla Mayıs ayı, milli egemenliğe dayalı yeni Türk devletinin kurulması için resmi mücadelenin başladığı bir ay olarak tarih sayfalarında yerini almıştır. 1453'te İstanbul'un fethi, 1960'da Silahlı Kuvvetlerin yönetime el koyması bu ayda yaşanan önemli olaylar arasındadır.

MAYIS

ayında gerçekleşen önemli olayların kronolojik sıralaması...

01

01 Mayıs 1977
DISK tarafından taksim meydanında düzenlenen mitingde 37 kişi öldü.
01 Mayıs 1889
Alman ilaç firması Bayer Aspirin'i üretti.

02

2 Mayıs 1954
Genel seçimler yapıldı. Demokrat Parti 503, Cumhuriyet Halk Partisi 31, cumhuriyetçi milliyet partisi 5, bağımsızlar 2 milletvekili yemin çıkardı.

03

03 Mayıs 1950
Milliyet gazetesi yayın hayatına başladı.
03 Mayıs 1979
Margaret Thatcher İngiltere'nin ilk kadın başbakanı oldu.
03 Mayıs 1986
Yetkililer, Çernobil kazası sonrası oluşan radyoaktif bulutların Türkiye'ye ulaştığını ve bazı bölgelerde radyasyonun 7 kat arttığını açıkladılar.

04

4 Mayıs 1931
Mustafa Kemal Atatürk üçüncü defa Cumhurbaşkanlığı seçildi.
4 Mayıs 1949
İstiklal Mahkemeleri Kanunu kaldırıldı.
4 Mayıs 1973
Çevre yolu yapımı için Edirnekapı'daki tarihi surların yıkımına başlandı.

05

05 Mayıs 1920
Türkiye Büyük Millet Meclisi ilk toplantısını yaptı.
05 Mayıs 1961
Amerika Birleşik Devletleri uzaya insan gönderdi; Alan Shepard uzayda 15 dakika kaldı.
5 Mayıs 2000
Ahmet Necdet Sezer, üçüncü turda 330 oy alarak cumhurbaşkanı seçildi.

06

6 Mayıs 1972
Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan idam edildi.
6 Mayıs 2008
Nergis Kasırgası'nın vurduğu Burma'da (Myanmar) 22 bin kişi öldü ve 30 bin kişi kayıp.

07

7 Mayıs 1924
Cumhuriyet gazetesi yayın hayatına başladı. Yunus Nadi Bey tarafından kurulan, 7000 nüsha basılan gazetenin kadrosunda Ahmet Rasim, Peyami Safa, Ahmet Refik (Altınay) gibi isimler vardı.
7 Mayıs 1988
Abdi İpekçi cinayeti ile Papa sulkaştında adı geçen Oral Çelik Fransa'da yakalandı.

08

8 Mayıs 1961
Ulusalırası AF Örgütü kuruldu.
8 Mayıs 1972
Bülent Ecevit listesinin olağanüstü kongrede kazanması üzerine İsmet İnönü 33 yıl 4 ay 11 gün sonra CHP genel başkanlığından istifa etti.

09

9 Mayıs 1936
Benito Mussolini İtalya Fasist İmparatorluğu'nu ilan etti.
9 Mayıs 1955
Batı Avrupa NATO'ya katıldı.

10 Mayıs 1847
Bugünkü adı Danıştay, olan Meclis-i Vala-yı Ahkâm-ı Adliye kuruldu.
10 Mayıs 1907
Anneler Günü, ilk kez Amerika Birleşik Devletleri'nin Philadelphia kentinde kutlandı.
10 Mayıs 1961
Türkiye Büyük Millet Meclisi nispi temsil seçimi sistemini kabul etti.

11 Mayıs 1954
Öykü ustası Salt Faik Abasıyanık vefat etti.
11 Mayıs 1964
Yazar Salt Faik Abasıyanık'ın, ölümünden on yıl sonra, Burgaz Adası'ndaki evi müzeye dönüştürüldü.
11 Mayıs 1984
Çay stoklarının tükendiği açıklandı. İstanbul'da bazı kahvehanelerde çay satışları durdu.

12 Mayıs 1929
İlk Tıp Bayramı Haydarpaşa Tıp Fakültesi'nde kutlandı.
12 Mayıs 1976
Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ) Türkiye'de büro açma isteği kabul edildi.
12 Mayıs 1978
Ankara'da YİBA çarşısı yandı. 49 kişi öldü, 100'den fazla kişi yaralandı.

13 Mayıs 1950
Ereğli Kömür İşletmeleri'nde Türkiye'nin ilk siyasal grevi yapıldı.
13 Mayıs 1955
Türkiye demir-çelik işletmeleri ile Türkiye selüloz ve kağıt işletmeleri kuruldu.
13 Mayıs 1965
Batı Almanya İsrail'i tanıdı. Karar nedeniyle, 9 Arap ülkesi batı Almanya ile ilişkisini kesti.

14 Mayıs 1924
Türkiye taş kömürü kurumu Zonguldak'ta kuruldu.
27 Mayıs 1950
27 yıllık Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı son buldu. Demokrat Parti oyları yüzde 53 oyla tek başına iktidara geldi. Türkiye'de tek parti dönemi sona erdi.

15 Mayıs 1919
Yunan orduları İzmir'i işgal etti. Gazeteci Hasan Tahsin işgalcilerle ateş açtıktan sonra şehit edildi.
15 Mayıs 1974
Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk gazeteci Hasan Tahsin adına İzmir Konak meydanına dikilen ilk kurşun anıtını açtı.

16 Mayıs 1919
Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a gitmek üzere Bandırma vapuru ile İstanbul'dan ayrıldı.
16 Mayıs 1975
Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) Genel Müdürü İsmail Cem, "milli güvenliğe aykırı tutumu" gerekçe gösterilerek görevden ayrıldı. Yerine Nevzat Altıntaş atandı.

17 Mayıs 1874
Norveç, İsveç'ten ayrılarak bağımsızlığını ilan etti.
17 Mayıs 2000
Galatasaray İngiltere takımı Arsenal'i yenerek UEFA Kupası'nı alan ilk ve tek Türk takımı unvanını kazandı.

18 Mayıs 1804
Napoleon Bonaparte Fransa imparatoru ilan edildi.
18 Mayıs 1974
Genel AF ilan edildi.
18 Mayıs 1996
Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e İzmir'de silahlı saldırı düzenlendi. Demirel yaralanan koruma müdürü ve bir gazeteci yaralandı.

19 Mayıs 1919
Mustafa Kemal, milli mücadeleyi başlatmak için Samsun'a çıktı.

20 Mayıs 1928
Türkiye'de uluslararası rakamların kullanılması kabul edildi.
20 Mayıs 1948
Cumhuriyet Halk Partisi meclis grubu, milli eğitim bakanlığı denetiminde imam-hatip kursları açılmasına karar verdi.

21 Mayıs 1847
Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü (defterhane-iş amire kalem) kuruldu.
21 Mayıs 1971
Anayasa mahkemesi, Milli Nizam Partisi'nin kapatılmasına karar verdi.
21 Mayıs 1981
Atatürk'ün 100'üncü doğum yıldönümü törenleri kutlandı.

22 Mayıs 1950
Celal Bayar, Türkiye Cumhuriyeti'nin 3. cumhurbaşkanı oldu.
22 Mayıs 1950
Adnan Menderes ilk Demokrat Parti hükümetini kurdu.

23 Mayıs 1928
Türk vatandaşlığı kanunu kabul edildi.
23 Mayıs 1928
Tekke ve zaviyeleri kapatıldı.
23 Mayıs 1955
Azizye tabyası kahramanı Nene Hatun vefat etti.

24 Mayıs 1979
%85 yerli malzeme ile üretilen yerli uçak "mavi uçuş" yaptığı deneme uçuşunda başarıyla tamamlandı.
24 Mayıs 1989
Bulgaristan'da Türkiye'ye zorunlu göç başladı.

25 Mayıs 1983
Şair, gazeteci ve yazar Necip Fazıl Kısakürek, İstanbul'da yaşamını yitirdi.
25 Mayıs 1995
Nasuh Mahruki dünyanın en yüksek tepesi Everest'in zirvesine çıktı. Mahruki Everest'e tırmanan ilk Türk oldu.

26 Mayıs 1946
Belediye seçimleri olayı geçti. Demokrat Parti seçimi kazandı.
26 Mayıs 1983
Sosyal Demokrasi Partisi (SODEP) kuruldu genel başkanı Erdal İhonü seçildi.

27 Mayıs 1960
T.S.K. yönetime el koydu. Silahlı kuvvetler adına ülke yönetimini milli birlik komitesi üstlendi. Org. Cemal Gürsel milli birlik komitesinin başına getirildi. İlk iş olarak Türkiye büyük millet meclisini ve hükümeti feshetti ve her türlü siyasi faaliyeti yasakladı.

TÜRK ORDUŞU YAZFİYE BAŞINDA SİYASİ Kuvvetlerimiz bizden Yurtta idareyi fiilen ele aldı

28 Mayıs 1954
Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) en çok konuşulan diller arasına Türkçeyi de aldı.
28 Mayıs 1999
57. hükümet kuruldu. MHP, DSP ve ANAP dan oluşan koalisyon hükümetinde başbakan Bülent Ecevit oldu.

29 Mayıs 1453
Osmanlı Sultanı II. Mehmed, İstanbul'u Bizans İmparatorluğu'ndan aldı. Doğu Roma imparatorluğu çöktü.
29 Mayıs 1919
M. Kemal milli mücadeleyle resmiyet kazandıran Havza Genelgesi'ni yayınladı.

30 Mayıs 1974
Bakanlar kurulunda cumartesi günlerinin tam gün tatil olmasına karar verildi.
30 Mayıs 1992
Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Sırbistan'a Bosna'daki saldırıları durdurması amacıyla ambargo koydu.

31 Mayıs 1946
Varto'da meydana gelen depremde 833 kişi öldü, 349 kişi yaralandı ve 1991 ev yıkıldı.
31 Mayıs 1957
Türkiye Büyük Millet Meclisi Ceza İnfaz Kanunu'nda değişiklik yaptı. Buna göre mahkum sayısı 45 binden 25 bine düştü.

➤ Tahir El-Mevlevi Mehmet Tahir Olgun

Ermeni Terziyan ile dini ve edebi müzakeresi

➤ Prof. Dr. Recep DİKİCİ

Şair müderris muharrir, gazeteci, mesnevîhan ve edebiyat tarihçisi olan Tahir el-Mevlevi (Olgun), 1877 yılında İstanbul Taşkasa semtinde doğmuştur. Babası Hademe-i hassa başçavuşlarından Hacı Mustafa Saffet Bey, annesi Sultan Abdülaziz'in Çerkez çariyelerinden Emine Emsal Hanımdır. Çok yönlü kişiliği sahip olan Tahir el-Mevlevi, ilköğretiminin evlerinin yanında bulunan Hekimbaşı Ömer Efendi sıbyan mektebinde yapmış ve bilhassa burada Hafız Hasan Efendenin istifade etmiştir. Bu zat, Gülhane askeri rüştiyesinde okumuş ve bu arada babasını kaybetmiş olup, daha sonra Menşe-i Kültab-ı askeriyeye girmiştir. Buradaki iki yıllık öğreniminin ardından 1892 de Bab-ı Seraskerine memuriyete başlamıştır. Buradaki vazifesine devam etmekle beraber Fatih dersianlarından Filibeli Mehmet Cemal Efendi ile Mesnevîhan Selanikli Mehmet Esad dedenin derslerine devam etmiş ve icazetname almıştır (1893).

Tahir el-Mevlevi aileden bağlı bulunduğu Mevlevîliğe fiilen 1894 te şeyh Mehmet Celalettin efendi ve bağlanarak intisap etmiştir. O yıl Esad dedeyle beraber mısırın "Teyfik-i Rabbani" vapuruyla hac yoluna çıkmışlar; İskenderiye, Kahire, Suveys, Yanbu yoluyla medineye Şubat 1885 yılında da mekkeye varmışlar. Tahir el-Mevlevi, bu yolculuğu sırasında yol üzerindeki dergah, türbe ve benzeri yerleri ziyaret etmiş; esad dedenin delaletiyle Kahire Medine ve Mekke de Şeyh Ahmet Denderavi, İmâdullah el-Hindî, Mekke Süleymaniye müderrislerinden Şeyh İsmail Nevvab ve Mekke şeyhülmesayihî Ahmet er-rufai gibi alimlerin sohbetlerinde bulunmuştur. Bunların sonuncusu, kendisine tebrükten kadiri ve Rufai tarikatlarından birer de icazetname vermiştir. Haccdan dönüşüne yeni kapı Mevlevî hanesinde karamanli Halit dedenin istifade etmiştir. Mevlevî muhipliğini yerleri görmeyecek çile çıkarmak ve hizmet etmek isteyen Tahir el-Mevlevi, memuriyetten istifade ederek, 1896da Yenikapı Mevlevîhanesinde çileye soyunmuştur. Yeni kapı Mevlevî hanesinde cemaletinden vefatından sonra, Şeyh Celalettin efendinin kari-mesnevîliğini yapmış; pazarresi günü dergahta Tunuslu şeyh Mustafa Efendi

tarafından takrir edilen Futuhat-ı Mekkiye derslerine de katılmış. Dergahtaki hizmetinin yanı sıra ilmi ve edebi faaliyetlerde bulunan Tahir el-Mevlevi 1001 gün süren çile vazifesini Ekim 1898de 22 yaşında iken tamamlamıştır. Adet olduğu üzere çileden sonra şeyhinden izin alarak Konya ya Hazreti Mevlana'yı ziyarete gitmiştir. Bir süre burada kaldıktan sonra istanbulda dönemek Yeni kapı Mevlevîhanesindeki hücre sine çekilmiştir.

Tahir el-Mevlevi, çile çıkardıktan 5-6 ay sonra Mevlevîhane de oturup vakıf lokması yemek yerine Mevlevîlikle ilgili eserleri gün ışığına çıkarmak gibi bir gaye ile Beyazıt ta tramvay yolunda Tahir dede kütüphanesi adında bir safah dükkanı açmıştır. Murada Mirat-ı Mevlana adlı kendi eseriyile Sırrı Abdülbaki dedenin mi racyesini nazıme -i murac adıyla neşretmiştir. Bu arada her hafta 16sayfalık bir forması nesrolunmak üzere yaklaşık 100 forma halinde çıkacağı mukaddimesinde bildirilen ve vasif efendi tarafından toplanıp, Hazreti Mevlana hakkında övgü dolu bir çok manzumeyi ihtiva eden Mecmu-u-i Medayih-i hazreti Mevlana dan 7forma bastırılmıştır. Aynı yıl içinde cevri İbrahimçelebinin hilye-i Çehar yarı Güz in adlı manzumesini bir mukuddime ilavesiyle neşretmiştir.

Tahir el-Mevlevi, "Tahir dede kütüphanesi" neşriyatının yanı sıra birde müstakil haftalık bir gazete çıkarmayı arzu etmiş ve bu gayeyle ilgili makama müracaatta bulunmuştur. Karşılığında red cevabı alınca, o günlerde neşriyatına önem veren resimli gazeteyi sahibinden kiralamıştır. (1899). Fakat bu ilk sayının kapagina mecmua-i Medayih-i Hazret-i mevlananın ilanyıyla beraber bir Mevlevî şikkesi resmi basıldıgında, o vakit Veliâht bulunun ve Mevlevî muhibbi olan Mehmet Resat namına propaganda yapıldığı gerekçesi ile gazete kapatılmıştır. Ancak Tahir bey sorguya çekilmiş, fakat suç oluşturacak bir hareketi görülmeden serbest bırakılmıştır. Bunun üzerine maruz kaldığı tavir ve baskalar karşısında kitapçığı bırakmıştır.

Dükkanı kapattıktan sonra 4 yıl gibi bir müddet nazıme sultanın vekil harçlık vazifesini ifa eden ve daha sonra bu işten de ayrılarak 1904 te Orman ve Maadin

Nezaretinde açılan bir imtihanı kazanan Tahir Bey, defter-i kebir kalemine katip olarak tayin edilmiştir. Yine aynı yıl Burhan-ı Terakki ve Rehnuma'yı füyuzat adlı özel okullarda Farsça ve İslam tarihi okutmaya başlamıştır. Nezaretteki vazifesinde ilerleyerek, çeşitli kademelerde görev yapmıştır. Meşrutiyetin ilanından sonra rehber-i vatan gazetesinin çıkışına da katılmıştır. Nekreğü dergisinde "Tahir saffet" imzasıyla nızahî yazılar yazmış ve onun kapsamını müteakiben çıkan nekreğü ile pişekarda yazmaya devam etmiştir. Bir ara İttihat ve Terakkiye girmiş ise de sonra istifa etmiştir. Tahir el-Mevlevi, Beyanul - Hak, Sirat-ı Müstekim ve sebilur reşad-da süreklî yaşamıştır.

Tahir ey-Mevlevi, 1909da darüş-sefakatl-ı İslamiye nin edebiyat ve kompozisyon hocalığına tayin edilmiş ve burada 36 yıl görev yapmıştır. 162öde mahfil mecmuasını çıkarmış, aynı yıl ticaret ve ziraat nezareti iktisat heyeti baş katipliğine tayin olmuştur.

Ayrıca bu göreve özel kalem baş katipliği de ilave edildi. Fakat Kuvai milliyet tarafından olmasından dolayı, bu görevinden azledilmiştir. 1921de ail satış komisyonu başkatipliğine, daha sonra Ticaret ve Ziraat nezaretinde sicil mümevriyeliğine getirilmiş ve 1923de sicil mümevriyeliğinden de azolunmuştur. 1924 yılında İam hatip mektebine öğretmen olmuştur. 1929da Maltepe askeri lisesi edebiyat hocalığına ve bu vazifede gösterdiği başarı nedeniyle bir sene sonra, 1931de terfi ettirerek 10 görev yapacağı kuleli askeri lisesine atanmıştır.

Ön memorlugu, milli eğitim müdürlüğü tasnif-i kütüb komisyonu azalığı olan Tahir bey, burada yazma divanları toplanan bir katalog hazırlanmıştır (1947). Araştırmalarını yücel dergisinde yayınlamış ve 1948den sonra İslam yolu adlı bir dergi çıkarmıştır. Ömrünün son senelerinde rahatsızlıkla geçmiş olup, 11951 yılında İstanbul da vefat etmiştir. Tahir bey, Fars ve Türk edebiyatları, tarih Mevlana, Mevlevîlik ve diğer birçok konularda eser yazmış ve tercümele de yapmıştır.

Basılmış Eserler: 1. Afgan Emir Abdurrahman han, 2. Amuzgar-ı Farsi (1), 3. Asrı saadette: Müslümanlığın Medeniyet Hizmetleri, 4. Bakiye Dair, 5. Cengiz ve

Hülagu Mezalimi, 6. Dest-i Avız-ı Farisî-Hannan, 7. Divan Edebiyatı ve İstihlalar, 8. Divan-ı Tahir, 9. Edebiyat İstihlaları, 10. Edebiyat Lugatı, 11. Edebiyat Tarihimize Dair Manzum Bir Muhtıra, 12. Fütühâtül İslamiye Tercümesi, 13. Fuzuliye Dair, 14. Germiyanlı ve Harnamesi, 15. Hazretî Peygamber ve Zamân, 16. Hindin İhtilali, 17. Hindin Moğol Hükümdarları ve Nadir Şah, 18. Hind Müslümanları, 19. İki Mektup Sururî ile Cubarî, 20. İnsanlığın Büyük Önderi Resûl-ü A zam Hazretî Muhammed'in Hal Tercümesi, 21. İslam Askerine, 22. Kafkasya Müçahiti Şeyh Samîl in Gavazatı, 23. Kaili Bilinen Fıkralar, 24. Kameri Aylara Dair Malumat, 25. Matmuat Alemindeki Hayatım, 26. Medaris-i İslamiyye Talebesine Tarih Hulasaları, 27. Mesnevi Dersleri, 28. Mesnevinin Eski ve Yeni Mu terizleri, 29. Mesnevinin Mu terizine İkinci Cevap, 30. Mir at-ı Hazretî Mevlana, 31. Mir atul-Akaid, 32. Müslümanlıkla İbadet Tarihi, 33. Şair Mevlevî ve Suriyye Kasidesi, 34. Siyer-i Peygamberi, 35. Şeyh Celaleddin Merhum, 36. Şeyh Sadînin Bir Sergüzeşti, 37. Şükufe-i Baharîşin, 38. Tarihi-i İslam Sahâifinden, 39. Tedrisat-ı Ebediyyeden Nazım ve Eşkalî Nazım, 40. Teşebbüs-i Şahsi, 41. Edebi Mektuplar, 42. Münacat-ı Hazretî Mevlano Tercümesi, 43. Nisabul-Mevlevî Tercümesi, 44. Divan-ı Faris-î Tahir.

Yazma Eserler: 1. Asi Abaza Hasan Paşa, 2. Aşık Çelebi Tezrikesi ve Şair Zati, 4. Büyüklerimizden Bazı Zevat, 5. Dini, Tarihi, Edebi Makaleler, 6. Divan Edebiyatından Birkaç parça ve İzahı, 7. Divan-ı Tahirül-Mevlevî(2), 9. Edebiyat Dersi Muhtırası, 10. Edebiyat Sözlüğündeki Uydurma Tabirler, 11. Edebiyat Tarihimize Araştırmalar, 12. Garb Edebiyatına Dair Manzum Bir Muhtıra, 13. Hallac-ı Mansura Dair, 14. Hidabet Desleri, 15. Hulefa-yi Raşidin devri Hulasa-i Vakayii, 16. İbn-i Kemalî Yavuz Hakkındaki Yazdığılar, 17. İslam Ansiklopedisi için Maddelerim, 18. İstanbulun Eski Adetlerinden, 19. Kavaid-i Edebiyye Dersleri, 20. Kitabet-i Resmîye, 21. Kudema-yı Mevlevîye, 22. Kuran ve Mağz-ı Kuran, 23. Mantık ve Bir Henziliyyesi, 24. Mecmua-i Eşar, 25. Menakubul-Arifinde Munderic "Makalât-ı Semsi Tebrizi" den On Fasılın Tercümesi, 26. Mırsıdaki Abbasi Halifeleri, 27. Nedimin Koşk Kasidesi ve Namik Kemal ile Ziya Paşanın Naziresi, 28. Osmanlı Devletinde İdam Edilen İki Seyhülislam, 29. Risale-i Fütüvveyiye Tercümesi, 30. Sabrinin Ebu Said Efendi Vasfındaki Kasidesi, 31. Sadî-i Şiraziye Dair, 32. es-Siretun-Nebeviyye vel-Asarul-Muhamedîyye Tercümesi, 33. Sünbülzade Vehbinin Tayyare Kasidesi Şerhi, 34. Şair Ali İffet, 35. Şair Anıtları, 36. Şair Refi-i Kalayî, 37. Seyhülislam Abdülaziz Efendi, 38. Tahir Hulasaları ve Kısas-ı Enbiya, 39. Teceddüt Edebiyatına Dair Muhtıra, 40. Tefsir-i Hüseyini Tercümesi, 41. Telkîful-ahbar ve Telkîful-Asar, 42. Tercümelerim, 43. Türk Edebiyatı Tarihiçesi, 44. Veliyuddin Oğlu Ahmed Paşa Divanının Nesre Çevrişi.

Tahir el-Mevlevî, "Şair Nevi ve Suriyye" Adlı eserinde (s.44-45), fuzulî divanını Ermeniceye terceme eden müteveffa Terzibaşyanla tanıştığını ve müzakerelerde

bulduğumu şöyle anlatmaktayım:"1919 tarihlerinde epeyce bir hastalık geçirmiştim. Evde yataktan bir mektup aldım. Ermeni Katolik patrikhanesi baş katibi Terzibaşyan imzasını havi bir mektubunu gönderen, fuzulî divanını Ermenice'ye terceme etmekle olduğunu söylüyor, anlamadığı bazı yerleri müzakere için vaktim olup olmadığını soruyordu. Adresi yazılmış pulu yapılandırılmış bir zarf da beraber göndermişti. Simdi hastayım iyileşsem müzakere bulabilirim diye cevap verdim. İki gün sonra bu muhterem adam ziyaretime geldi,İstifarsahatıda bulundu. Kendisinin Ankaralı olduğunu, Vatikan dan mezun bulunduğunu, Avrupa lisanlarından birkaçını bildiğini, Arapça ve Farsça'yı biraz anladığını söyledi. Hele Türkçe'yi de pek iyi konuşuyordu. Bir iki saat görüşük ye birbirimizden hoşlandık. İyî olduktan sonra ziyaretine gittim. Şişide Katolik mezarlığın üst tarafındaki sokakım içinde ve sağ cihetteki evlerden birinde oturuyordu. Ziyaretimden çok memnun oldu. Hemen Fuzulî divanını çıkardı, Bazı gazellerini okudu. İnşadındaki kusurları (Aruz) ile meşgul olmadığa anladım.(Taktb) usulünü kusaca söyledim. Çabucak kavradı, mispeten ahenklice okumaya başladı. Ondan sonra kendine müşkil olan bazı beyitler sordu. Hatırimda kaldığına göre ilk sorduğu, Fuzulî divanının başındaki (Tevhid ile ilgili) hulle meselesine aid bir şey sanmıştı.

Arapların peşmalâm gibi bele sardıkları beze (izar), silcek gibi omuz atıklarında da (rida) denildiğini, ikisinde birden bir takım elbise demek olmak üzere,(hulle) tabir edildiğini haberi verdim."

Edebi müzakerelerinde hafız ve fuzulî divanlarını gözden geçirdiklerini belirten Tahir el-Mevlevî, muhtelif meseleler hakkında saatlere söylediklerini ve u söyleşmeler arasında dîni bahisler de olduğunu belirterek, sözlerine şöyle devam etmektedir: " fakat ne o beni Katolik olmaya teşvik etti, ne de ben onu Müslüman olmaya davet ettim. İkimizde medeni ve terbiyeli bir adamın yapacağı gibi birbirimizin itikahına tearuzda bulunmadık. Ara, sıra zarifane latifelerde oluyordu. Mesela: yetmiş geçkin bir ihtiyar olduğu halde, bana hürmet ve hizmet için bir gün eliyle çay pişirmişti. Bardaklar gayet ufak olduklarından ben bir tane seker almakla iktifa ettim.

Bir tane yeter mi? Baksamıza ben üç tane koydum dedi. Gülerek:

Bize bir tane kafi, size üç tane lazim, dedim. Nükteyi anladı. O da gülerek:

Siz kanaatkarsınız cevabını verdi.

Su muhavere ile (Tevhid) ve (Tevlis) ima edilmiştir." (s.45-46). Tahir el-Mevlevî, bir başka dîni mevzuu şöyle görüşüklerini ifade etmektedir: "Yine bir gün kütüphanesinde bir Mushaf çıkardı.(İnna...) Ayetini okuyup ne demek olduğunu sordu. Ben kelimedeki kuran tefsirine salahiyyet gormediğimi söylemekle beraber (Lillah) daki (lam)ın (temellük) ifade etmesi dolayısı ile ayetin "biz, Allahın milki ve memlukviz, yine onun nezdine gideceğiz" mealinde bulunduğunu anlattım. Bunun üzerine Terzibaşyan: Yakışan mana bu. Fransızca

tercümesi yanlış yapılmış, çünkü orada "biz allahın oğullarıyız diye çevrilmiş, dedi." (s.49). Manevi bir şahsiyete sahip olan Tahir el-Mevlevî nin çalışmaları ve hizmetleri, daha çok Mevlana ve Mevlevîliğe hasretliği görülmektedir.

Bibliyografi: Sadı Ahyan, Tahir el-Mevlevî, Hayatı ve Eserleri, Mesnevi (Terceme ve Şerheden Tahirül-Mevlevî),Konya 1963; Abdülkâbi Gölpinarlı, Mevlana'dan Sonra Mevlevîlik, İstanbul,1953; Resid Süreyya Gürsoy, Tahir Olgunun Hayatı ve Eserleri, Bilgi Yord, nr.30,1940; Tahirül-Mevlevî, Müslümanların Medeniyete Hizmetleri,Sadeleştirten: Abdullah Sert, Bahar Yayınları, İstanbul,1974; Atilla Sentürk Tahir ül-Mevlevî Hayatı ve Eserleri Nehir yayınları, İstanbul, 1991 Zulfikar Gönçör, Son Mesneviyanlardan Tahirül-Mevlevî, ve Mevlevîlik Hakkındaki Bazı Görüşleri, Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi, (2009), sayı:3; Dursun Gürlek, Mesnevinin Sırma Eren Bir Aşık Tahirul-Mevlevî, akademik, semazen.net, www.mevlavid.net, Osmanzade Hüseyin vassaf, sefinetül-evliya, Süleymaniye kütüphanesi, yazma başlasır bölümü, numara:2305; Tahir Olgun (el-Mevlevî), Şair Nevi ve Suriyye, Aydınlık Basımevi, İstanbul,1937.

JAPONYA

Japan

Resmi Adı:

Japonya

Yönetim Sekli:

Anayasal Monarsi

Yüzölçümü:

377.835 km²

Nüfus:

127,4 milyon

Nüfus Yoğunluğu:

337 kişi/km²

Baskent:

Tokyo

Önemli Şehirler:

Yokohama, Osaka, Nagoya, Kyoto, Sapporo, Kobe, Kawasaki, Nagasaki, Hiroshima.

Para Birimi:

Japon Yeni

Resmi Dili:

Japonca

Din:

%49,7 Sintoist, %44,6 Budist

İklimi:

Pasifik kıyısında yazlar sıcak ve nemli, kışlar soğuk ve kurak geçer. Batı kıyısında kışlar çok karlı geçer. Yazlar ise ılıktır. Güney kesimleri ise yan tropikal iklime sahiptir.

“ Tarihi İpek Yolu'nun batı ve doğu uçlarında yer alan Türkiye ve Japonya, 19. Yüzyıldan günümüze geleneksel dostluk ilişkileri sürdürmektedir. Osmanlı İmparatorluğu Döneminde, Japonya'ya gönderilen Ertuğrul Firkateyni'nin 16 Eylül 1890

tarhinde Japonya sahillerinde batmasını takiben anılan Firkateynin 600 mürettebatından hayatta kalan 69'u Meiji Dönemi İmparatorunun talimatıyla Hiei ve Kongo isimli iki askeri gemi ile İstanbul'a gönderilmiştir. Bu facia Japonya ile Türkiye arasındaki karşılıklı anlayışın ve dostluk ilişkilerinin sağlam ve olumlu bir temele oturmasına yol açmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu müteakip, 1924 yılında iki ülke arasında diplomatik ilişki kurulmuş ve 1925 yılında karşılıklı olarak Büyükelçilikler açılmıştır.

Türkiye ile Japonya arasında siyasi alanda herhangi bir sorun mevcut değildir. 19. yüzyıldan itibaren dostluk ilişkileri yürüten Türkiye ve Japonya, günümüzde de aynı demokratik ideal ve çağdaş değerleri paylaşmakta ve uluslararası ortamda dünya meselelerine benzer yaklaşımlara sahip bulunmaktadır. Bu durum, iki ülke arasında karşılıklı güven ve işbirliğine dayanan ilişkilerin başta siyasi, ekonomik ve kültürel olmak üzere her alanda geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için uygun bir zemin yaratmaktadır.

Coğrafi Konum

Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuzeydogusunda, Kore Yarımadasının dogusunda ve Rusya'nın Sibirya bölgesinin güneyinde yer alan Japonya'da, en önemli adalar Hokkaido, Honshu Shikoku ve Kyushu'dur. Bunların dışında 3000'i aşkın küçük ada mevcut olup, bazılarında yerleşim mevcut değildir.

Siyasi ve İdari Yapı

Japonya, temsili demokrasiye sahip yönetilmektedir. Japon Parlamentosu devletin en üst organıdır. Hükümet Parlamentaoya karşı sorumludur. Japon İmparatoru Devlet Başkanı'dır. Japonya'da resmi olarak 47 il bulunmaktadır, her ilin bir valisi ve belediye başkanı bulunmaktadır. Yine resmi olmayan özellikle kırsal kesimde birçok bölge mevcuttur. Japonya'nın modern politik dönemi 1868'de Meiji Hanedanı zamanında başlamış, parlamento 1890 yılında kurulmuştur. Ancak Japonya'nın dünya ekonomik ve politik sistemi içinde bugünkü yerini alması 2. Dünya Savaşı'ndan sonra olmuştur. Bugün Japonya, dünyadaki en gelişmiş ekonomilerden biri olarak, ülkemiz için de önem arz eden büyük bir dış ticaret partneridir.

Genel Ekonomik Durum

2. Dünya savaşından bu yana düzenli olarak büyümeye devam eden Japonya ekonomisinin büyümesi 2008 yılında önemli ölçüde yavaşlamaya başlamıştır. Ekonomik büyümesi ağırlıklı olarak ihracata dayanan Japonya'da, dışarıdan

gelen taleplerin ekonomik kriz dolayısıyla azalması başlaması sonucu hükümet yerel talebi canlandırmaya yönelik önlemleri artırmıştır.

Japonya'nın II. Dünya Savaşı sonrasında aldığı başarıları, 1945-55 yılları arasında savaş sonrası zararın onarılması, 1972'ye kadar ki dönemde yaşanan hızlı büyüme, 1973'ten itibaren yaşanan yavaş fakat istikrarlı büyüme, 1978 petrol bunalımı ve 1980'lerin ortalarında Yen'in değeri kazanmaya başlaması ve bunun getirdiği sorunlara yönelik önlemler şeklinde özetlenebilmektedir.

1980'lerin ortalarında Yen'in değeri diğer dövizler karşısında yükselmeye başlamıştır. Bu durum, ithal hammaddeleri ucuzlatmış ve iç talebin belirgin bir şekilde harekete geçmesine neden olmuştur. Yen'in değeri kazanması ve iç talebin hareketlenmesi, ekonominin tekrar gözden geçirilmesini gerekli kılmış, iç talebe yönelik bir ekonomik model hamlesi başlatılmıştır. Yükselen Yen, ithal hammadde fiyatlarını düşürürken, ihracata yönelik sanayilere zarar vermiştir.

Özellikle petrol fiyatlarının düşmesi iç piyasada istikrarı sağlamış, enflasyonist korkuları yenmiş, tüketimi ve yatırımları teşvik etmiş karşılığında arazi ve menkul değer fiyatlarının yükselmesi şeklinde kendini göstermiştir. Ayrıca bu dönemde lüks malların tüketimi de artmıştır.

1993 yılında ise Yen'in değeri kazanması, iç talebin düşmesi, yüksek üretim kapasitesi ve yeni endüstrilerin kurulamaması ekonomide durgunluğa

yol açmıştır. Japon ihracat firmaları 1980'li yıllarda kurmuş ve genişletmiş oldukları deniz aşırı ülkelerdeki yatırımlarından olan ihalelerini artırmışlardır.

2009 yılında global ekonomik kriz, OECD ülkelerinin düşük ekonomik performansları ve ihrac pazarlarındaki daralmanın da etkisi ile Japon ekonomisinin %6,4 oranında küçülmesi beklenmektedir. 2010-13 döneminde ekonomik büyüme dünya ekonomisine paralel olarak, yıllık ortalama %1 oranında gerçekleşecektir.

Japonya ekonomisini etkileyen bir diğer faktör ise ülkenin yaşlanan ve azalan nüfus yapısından oluşan demografik profildir. Bu çerçevede 2009-13 döneminde işgücünün %1 oranında azalması beklenmektedir.

Japonya satın alma gücü paritesi olarak dünyanın üçüncü, GSYİH olarak ikinci büyük ülkesi konumundadır. Diğer taraftan 127,3 milyonluk nüfusu ile önemli bir pazar büyüklüğünü ifade etmektedir. Bu çerçevede sağlık hizmetleri sektöründe bir büyüme beklenmektedir. Ancak Japon tüketicilerinin yüksek kaliteli ürün talebi ve pazarda iş yapabilmenin güçlüğü açısından Japonya zor bir pazar olma özelliğini sürdürmektedir.

1980'lerin ortalarında dünyada yabancı yatırımlar hızla artmış ve bu durum dünya ticaretini etkilemiştir. Bu çerçevede Doğu Asya, Japon şirketleri açısından büyümenin merkezi kabul edilmektedir. Söz konusu bölge sadece ihracata dayalı düşük maliyetli üretim yapmaya değil, aynı zamanda AR-

GE faaliyetleri yönünden de anlam ifade etmektedir. Bu arada Japon iç talebinin karşılanması, yeni endüstrilerin geliştirilmesi, önemli konular arasında yer almaktadır. Japonya, ekonomik sistemini endüstriyel üretimin geliştirilmesi amacıyla gözden geçirmektedir. Bunu 3 şekilde gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.

1. İthalatın ve yabancı yatırımların artırılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve kusursuz yönetim kaynaklarının sunulması; yoluyla üretimin geliştirilmesi,

2. Piyasaya giriş kurallarının kolaylaştırılması,

3. AR-GE faaliyetlerinin kuvvetlendirilmesi, kaliteli işgücü sayısının artırılması,

Ayrıca, Japon hükümeti serbest ticaret ve yatırımların gelecekteki gelişimi konusunda diğer ülkelerin hükümet ve kuruluşları ile Doha kararları çerçevesinde işbirliği yaparak uluslararası ticarete katkıda bulunmayı da hedeflemektedir.

Japonya'nın Dış Ticareti

2008 yılında yaşanan global ekonomik kriz Japon dış ticaretine de yansımıştır. Dış taleplere bağlı olarak gelişen Japon ekonomisi bu krizden olumsuz yönde etkilenmiştir. 2008 yılında Japonya'nın toplam dış ticaret hacmi önceki yıla göre %2 artarak 160 trilyon Yeni'ye ulaşmıştır. Aşağıda ticaret dış ticaretin en çok

gerçekleştiği ülke grubu olmuş, bunu Kuzey Amerika, Ortadoğu ve Avrupa Birliği ülkeleri izlemiştir. Global kriz sonucu olarak 2008 yılında yedi yıldan sonra Japonya'nın ihracatı %3 oranında düşmüştür; söz konusu düşüş özellikle dördüncü çeyrekte gerçekleşmiştir.

Başlıca İhracat Yaptığı Ülkeler:

ABD (%24,6), Çin (%12,2), Güney Kore (%7,4), Tayvan (%6,6), Hong Kong (%6,3)

Başlıca İthalat Yaptığı Ülkeler:

ABD (%15,4), Çin (%19,7), Güney Kore (%4,7), Tayvan (%3,7), Avustralya (%3,9)

Başlıca İhraç Ürünleri:

Motorlu taşıtlar, demir-çelik, kimyasal madde, bilimsel ve optik aytıklar, tekstil ürünleri, gemi, elektrikli makineler, televizyon, radyo, müzik seti, büro ekipmanları, oyuncak ve müzik aletleri.

Başlıca İthal Ürünleri:

Ham petrol, mineraller, petrol ürünleri, kömür, deniz ürünleri, demir dışı metaller, gıda ve tüketim maddeleri.

TÜRKİYE-JAPONYA EKONOMİK VETİCARİ İLİŞKİLERİ

Dış ticaret ve yatırımlar

Japonya, Çin ve Güney Kore'den sonra Uzakdoğu'da en çok ticaret yaptığımız üçüncü ülkedir. 2009 yılında küresel krizin etkisiyle Japonya ile ihracatımız 2008 yılına göre % 30 oranında azalarak 233 milyon dolara, ithalatımız ise % 31 oranında azalarak 2,8 milyar dolara gerilemiştir. Son on yıla ilişkin ticaret istatistikleri (USD cinsinden) aşağıdaki gibidir:

Ihracatımızın ana kalemlerini gıda ürünleri, makine ve ulaşım araçları, tekstil

Türkiye-Japonya İkili Ticaret İstatistikleri (000 \$):

YILAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2006	263.084	3.216.725	3.479.809	-2.953.641
2007	248.910	3.701.442	3.950.352	-3.456.532
2008	330.442	4.026.764	4.357.226	-3.696.302
2009	232.865	2.779.291	3.012.156	-2.546.426
2010	272.221	3.287.661	3.560.882	-3.015.440

ve maden cevheri oluştururken, anılan ülkeden ithalatımız neredeyse tamamını otomotiv, haberleşme cihazları ve büro makineleri gibi sanayi ürünleri teşkil etmektedir.

2008 yılı itibarıyla ülkemize Japonya kaynaklı sermaye girişi 3 milyar dolara ulaşmıştır. Ülkemizde faaliyet gösteren Japon sermayeli ve Japon ortaklı firmaların sayısı 114'tür. Japon sermayesi otomotiv ve yan sanayi, imalat sanayi ve gıda sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.

Japonya, finans ilişkileri açısından Türkiye'nin önemli ortaklarında birisidir. Bu ülkeden sağlanan ihtiyaç ve kalkınma amaçlı kredilerin toplamı 8 milyar dolara ulaşmıştır. Kredilerin yaklaşık % 47'sini resmi kalkınma yardımı oluşturmaktadır.

Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA)

Japonya ayrıca 1995 yılında Ankara'da açtığı Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) Ofisi vasıtasıyla ülkemizde çok sayıda teknik işbirliği projesi yürütmektedir. Üretim, ulaşım, enerji, telekomünikasyon, tarım ve tıp alanlarında bugüne kadar Japonya'da düzenlenen programlara katılan Türk uzmanların sayısı 2000'i geçmiştir. Bilimsel ve Teknik İşbirliği projeleri çerçevesinde JICA ülkemize toplam 300 milyon dolar mali destek sağlamıştır.

İkili işbirliği mekanizmaları

Türk-Japon İş Konseyi'nin 17. Toplantısı ise 27 Ekim 2009 tarihinde Tokyo'da, Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ertuğrul Günay'ın, TOBB Başkanı Refat Hisarcıklıoğlu ve İş Konseyi Başkanı Tuncay Özilhan ve geniş bir işadamları grubunun katılımlarıyla gerçekleşmiştir.

Yasal zemin

Ekonomik ilişkilerin yasal çerçevesi Ticaret ve Tediyeye Anlaşmaları, Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması ile Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşmasıyla birlikte büyük ölçüde tamamlanmıştır.

İhracat Potansiyeli Olan Başlıca Sektörler

Sektörel bir yaklaşımla ihracatımız incelendiğinde; tekstil, hazır giyim (örme giyim), konfeksiyon, ev tekstil ürünleri, makarna, zeytinyağı, domates salçası, kuru ve sert kabuklu meyveler, doğal taşlar, kuyumculuk ve mücevher ürünleri, porselen, seramik ve cam ürünleri, deriden mamul ürünler, metal ve maden cevherleri gibi ürünlerin ihracatımız açısından Japonya pazarında önemli bir potansiyel mevcut olduğu değerlendirilmektedir. Türkiye ile Japonya arasında özellikle kuru meyveler ve fındık, domates dışındaki diğer dondurulmuş ve işlenmiş meyve ve sebzeler gibi gıda ürünleri, ev tekstili, otomotiv yan sanayi, makine aksam ve parçaları, demir-çelik ürünleri, mücevher, mermer, seramik ve cam eşya alanlarında işbirliği yapılabileceği düşünülmektedir.

Türkiye-Japonya İkili Anlaşmaları

- 11 Ekim 1930 - Ticaret ve Seyrisefan Muahedenesi
- 22 Kasım 1934 - Ticari Mübadelelerle İlgili Geçici Anlaşma
- 27 Ekim 1937 - Ticari Mübadele İlişkin Anlaşma
- 8 Ocak 1955 - Ticaret Anlaşması
- 5 Kasım 1957 - Vize Muafiyeti Anlaşması
- 8 Mart 1989 - Havacılık Anlaşması
- 12 Şubat 1992 - Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması
- 8 Mart 1993 - Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması

KAYNAKLAR:

www.igeme.org.tr
www.turkishexporter.net
www.mfa.gov.tr

“Her sektörün
bir öncüsü vardır”

Firmamız T.C. Ulaştırma Bakanlığı Yetki Belgelerine Sahiptir.

Tel: 0332 236 36 12
235 77 48
Faks: 0332 237 78 08

EKİN

DAĞITIM KURYE HİZMETLERİ

Feritpaşa Mh.
Kerkük Cd. Hayat Sk.
Enes Sitesi Altı 6 / C
(Asya Lahmacun Arkası)
Selçuklu / KONYA

www.ekindagitim.com

e-mail: ekinkurye@hotmail.com

DÜNYA MEVLEVİHÂNELERİ GİRİT MEVLEVİHANESİ

Girit adası, Hanya şehri ve Mevlevihanesi Türk tarihinin hüzünlü sayfalarından birini temsil eder. Adanın diğer şehirleri önceden fethedilmesine rağmen Hanya 1646 tarihinde bin bir zorluk çekilerek ve binlerce şehit verilerek alınmıştır. Savaşa tanıklık eden evliya çelebi ordumuzun kahramanlığını ayrıntılarıyla anlatır.

Mevlevihane şehir merkezinde, limandan kuzeye çıkan Apokoronav caddesi (eski Suda caddesi) üzerinde bulunan bir lisenin bahçesinde yer almaktadır. 1880 yılında açılmış yurtdışında günümüze gelebilen nadir Mevlevihanelerden birisidir.

Mevlevi hanenin vakfiyesinde inşa edildiği belirtilen yapılar şunlardır: Semahane-Türbe-Mescit, Hanuşan, Matbah, Tahtani ve Fevkani 12 Bab Hücre (Haremlik), Meydan-ı Şerif ve beraberinde Tahtani ve Fevkani 6 Bab Hücre (Selamlık), Sarnıç ve Kuyu, Çeşme ve Şadırvan, Dükkanlar ve Atölyeler.

Bu yapılarda ana bina Semahane, türbe mescit günümüze gelmiştir. Bu bina Semahanenin kuzeyinde bir koridor bırakılarak ikiye bölünüp sınıf haline gelmiştir. Mahfil betonarme olarak yatayda kat halinde getirilmiştir. Bu kat öğrenci yatakhane yapılmıştır.

Doğudaki türbenin Semahane ile arası kapatılarak mutfak haline getirilmiştir. Bu bölümün arkasına kare planlı, üç bölümlü bir hela-banyo ilave edilmiştir.

Ana binanın cephesindeki kapı ve pencereler yuvarlak barok kemerli olup simetrik bir düzen gösterirler. Türbe ve mescit tek katlı, Semahane iki katlıdır. Yapının üzeri kırma çatılı ve kiremit kapılıdır.

Eski fotoğraflardan cephenin ortasına şaak altında "Ya Hazreti Mevlana" yazısı bulunmaktadır.

Mevlevi hanenin yaklaşık 6,5 m. Güneydoğusundaki dört ayaklı baldaken türbenin tekkeden daha eski olduğunu sanıyoruz. Bunu yapı malzemesi ve tekniği göstermektedir. 17-18. yıla tarihlendirilebilir, kime ait olduğu bilinmemektedir.

Hanya Mevlevi hanesi 44 yıllık faaliyetini 24 Mayıs 1924 yılında noktalandı. Türkiye'ye yolculuk hazırlıkları tamamlandığı sırada şeyh Mehmet Şemseddin Dede vefat etti. Kurucu Şeyh Şemsi Dedenin kemikleri türbeden çıkarılıp alındı. Değerli eşyalar, kitaplar, mutfak eşyaları, saatler alınarak bir gemi ile İzmir'e hareket edildi. Güneş bir daha Hanya ufuklarında bulutların arkasına saklandı. Mevlevi deyişiyle Hanya Mevlevihanesinin muhimi söndü, Mevlevihane sırlandı. Güzel Girit adasının güzel şehri Hanya'ya da bu nezaket, sanat ve sevgi yurdu diğer yurt dışı Mevlevihaneleri gibi gurbet yalnızlığına terk edildi.

Ispanaklı Börek**Malzeme**

* 5 adet yufka * 1 adet yumurta * 1-1,5 su bardağı yoğurt * Yarım su bardağı sıvıyağ

İç malzemesi için:

* 500-750 gr. Ispanak * 1 orta boy soğan * Sıvıyağ * Tuz * Kırmızı ve karabiber

YAPILIŞI

Ispanaklar iyice yıkanır ve çok küçük olmayacak şekilde doğranır. Soğan yemeklik doğranır, geniş bir tava ya da tencereye alınarak tuzda eklenerek, pembeleşene kadar kavrulur. Ispanaklar eklenerek ağır ateşte suyunu salana kadar pişirilir.

Fırın tepsinde pişirme kâğıdı koyulur ve üzerine 1 adet yufka tepside taşacak şekilde serilir. Yumurta, yoğurt ve sıvıyağ iyice çırpılır, bir kısmı yufkanın üzerine kaplayacak şekilde fırça ya da çatal yardımı ile sürülür. 2. kat yufka serilir ve üzerine ispanaklı iç güzelce dağıtılır. 4. kat yufka üzerine büzüştürülerek verilir ve yoğurtlu karışımdan sürülür. 5. yufka serilir böreğin yanlarından taşan yufka böreğin üzerine kapatılır kalan yoğurtlu iç sürülür ve 180 derece önceden ısıtılmış fırında güzelce kızarana kadar pişirilir.

Zeytin Yağlı Kuru Patlıcan Dolma**Malzemeler:**

* 10 adet kurutulmuş patlıcan * 350 g baldo pirinç * 1 su bardağı zeytinyağı * 1 tatlı kaşığı dolma fıstık * 2 tatlı kaşığı kuş üzümü * 3 orta boy kuru soğan 1 diş sarımsak * 3 adet domates * 1 tatlı kaşığı toz şeker * Kuru nane * Pul biber * Kekik * Kimyon * 1 tutam ince kıyılmış maydanoz * Dereotu * Tuz

YAPILIŞI

Kuru patlıcanlar suda 10 dakika yumuşaması için ıslatılır. Kuş üzümü ve pirinç de ayrı kaplarda yıkanır. 5 dakika ılık suda ıslatılır. Derin bir tencereye zeytinyağının yarısı konur. Yağ hafif ısınca dolmalık fıstıklar eklenir ve pembeleşene kadar hafifçe kavrulur. Kavruktan sonra patlıcanlar ince doğranmış kuru soğanlar ve sarımsak eklenir ve pembeleşene kadar kavrulur. Patlıcanlar süzülür ve kavruktan malzemelere eklenerek bir süre daha kavrulur. Kuş üzümü de süzülerek bu malzemelere eklenir. Arkasından pulbiber, kekik, kimyon, nane, toz şeker, tuz eklenerek bir süre daha karıştırılır. Hafifçe pirinçlerin üzeri kapanmadan, pirinçler görülecek şekilde sıcak su eklenir. Kısık ateşte pirinçler suyunu çekene kadar pişirilir. Suyunu çektikten sonra kıyılmış maydanoz ve dereotu serpilerek karıştırılır, domatesler de 10 parça patlıcana kapak şeklinde düz kesilir. Yumuşayan patlıcanların içleri hazırlanan bu harçla, çok sıkı olmayacak biçimde doldurulur. Hazırlanan domatesler patlıcanların üzerine kapatılır. Düz ve derin bir tencereye dizilen patlıcanların üzerinde kalan zeytinyağı gezdirilir. 2 su bardağı su eklenerek kısık ateşte pişirilir. Soğuk olarak maydanoz ve limon dilimleriyle süslenerek servis edilir.

TOPKAPI SARAYI

› Fahri ÖZPARLAK
İnşaat Yüksek Mühendisi

İstanbul'un fethinden sonra Fatih Sultan Mehmet tarafından 1460 - 1478 yılları arasında yaptırılan ve zamanla yeni eklemelerle genişletilen Topkapı Sarayı, yaklaşık 380 yıl imparatorluğun yönetim merkezi ve padişahların evi olarak kullanılmıştır. Dolmabahçe Sarayı'nın yapılmasından sonra terk edilen Saray, önemli her zaman korumuştur. Sultan I. Abdülmecit ve Sultan Abdülaziz dönemlerinde özel iznine Saray'ın bazı bölümlerin ziyarete açıldığı bilinir.

Dünyada günümüze gelebilmiş sarayların en eskisi ve geniş Topkapı Sarayıdır. Atatürk'ün emri ile 1924 yılından beri müze olarak kullanılmaktadır. Konumu Haliç'i, Boğaziçi'ni ve Marmara denizi gören, çok güzel manzaralı, İstanbul'un ilk kuruluş yeri olan bilinen akropol tepesidir. Tarihi İstanbul üçgen yarımadasının en uç noktasında, 5

km.yi bulan surlarla çevrili, 700.000 m² özel araziye sahip bir komplekstir. İstanbul'un fethini 1453'te gerçekleştiren genç Fatih Sultan Mehmet, İmparatorluk tahtını bu şehre taşımıştı. Kurduğu ilk saray şehrin ortasında bulunmaktaydı. 1470'lerde yaptırıldığı ikinci saraya, önceleri yeni saray, yakın tarihlerden beri de Topkapı Sarayı denilmektedir. Burası, tarihte bilinen diğer Türk sarayları gibi, klasik bir Türk sarayıdır. Değişik fonksiyonları olan, ağaçlarla gölgelendirilmiş, birbirini takip eden ve abidevi kapılarla ayrılmış avlulardan oluşmuştur. Fonksiyonel yapılar bu avluların çevresine serpiştirilmiştir. Saray, kurulduğu çağdan başlayarak Sultanların yaptırdığı birçok değişiklik ve eklemelerle sürekli gelişmiştir. Sultanların 1853'te gösterişli Dolmabahçe Sarayına taşınmaları ile resmi saraylıktan çıkmış ve huzla harap olmaya yüz tutmuştur. Cumhuriyet döneminde 50 yılı aşan süreli onarımlar Topkapı Sarayını eski sade güzelliğine kavuşturmuştur. Sarayda sergilenen müze parçalarının pek çoğu dünyada eş-benzeri olmayan şaheserlerdir. Saray olarak kullanıldığı devirlerdeki fonksiyonları, tarihteki diğer saraylara göre oldukça değişiktir. Burası imparatorluğun tek sahibi Sultanın resmi ikametgâhı olmakla beraber, resmi devlet işlerinin merkezi, bakanlar kurulunun toplandığı, devlet hazinesi, darphanesi ve arşivlerinin bulunduğu yerdirdi. İmparatorluğun en yüksek öğrenim kurumu, Sultanın ve devletin üniversitesi de sarayda bulunurdu. Osmanlı Türk İmparatorluğunun kalbi, beyni ve her anlamdaki tek merkezi burasıydı. Kuruluşundan epey

sonra da sultanların özel haremeleri de bu saraya yerleştirilmişti. Osmanlı Türk İmparatorluğu Türklerin tarihte kurduğu 16 bağımsız devletten en uzun ömürlü ve en geniş topraklara sahip olanıdır.

622 yıl süren bu dev imparatorluk Akdeniz'i ve Karadeniz'i çevreleyen Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarında yüzyıllarca hüküm sürmüştür. Değişik ırk ve değişik dinlerden pek çok ulusu idaresinin birleştirmiştir. Tarihte böylesine geniş topraklara bu kadar uzun süre hükmeden diğeri de Roma İmparatorluğudur. Osmanlı Türk İmparatorluğunda 36 Sultan hüküm sürmüştür ve 16. yy. başlarından itibaren, halifelik ünvanı ile de, İslam dünyasının dinsel hükümlerini üstlenmiştir. Sarayda Sultanın özel avlusunda bulunan okulda eğitimi tamamlayan yetenekli memurlar, geniş imparatorluğun yönetimi ve örgütlenmesinde büyük bir sadakatla başarı göstermişlerdir. Vezir ve sadrazamların pek çoğu bu okulun mezunları idi. Topkapı Sarayında gün ışığı ile başlayan hayat her adımda, her durumda, büyük tören ve kati protokol kurallarına bağlı idi. Asırları bulan kökleşmiş gelenek ve göreneklere herkesin uyması şarttı. Bu husus imparatorluğun çöküş devrinde bile kati kuralıydı. Batı dünyası protokol usulleri, daima bu sarayın kurallarının etkisinde kalmıştı. Topkapı Sarayının sahil köşk ve pavyonları geçen yüzyıl sonlarında tahrip olmuşlardır. Değişik çini, ağaç işleri ve mimari üslupları, Topkapı Sarayında Türk sanatının gelişmesini, üslup farklarının uyumunu en güzel şekilde gösterir.

Topkapı Sarayı Müzesi'ne bağlı Şerifler Yalısı Sultan I.Abdulhamit döneminde yapılmış selamlık köşkü.

BİRİNCİ AVLU

Sarayın birinci avlusuna Bab-ı Hümayun diye bilinen İmparatorluk kapısından girilir. Kapı dışındaki amî çeşme 18. yy. Türk sanatının en güzel örneklerindedir. Birinci avluda saray fırınları, darphane, muhafız alayı, odun depoları ve aşağıdaki düzlüklerde özel sebze bahçeleri yer alır. Sarayın ilk yapısı Çiğli Köşk ve Arkeoloji Müzesi ile bu avludadır. Girişi takiben solda 6. yy. Bizans eseri olan Aya İrini Müzesi yer alır.

İKİNCİ AVLU

Topkapı Sarayı Müzesinin ana girişi, ikinci kapı olan Bab-üs Salam, orta kapıdır. İkinci avlu devlet ve hükümetin yönetim merkezidir. Yalnızca sultanların at bindiği bu avluda, halktan resmi işi olanlar, özel ödeme günlerinde maaşlarını alan yenicileri temsilcileri, elçi kabulleri ve devlet törenleri yapılır. 5-10 bin kişilerin mevcut olabildiği törenlerde, tam bir sessizliğin hüküm sürdüğü bilinir. Sultanların katıldığı tören ve olaylarda imparatorluk tahtı bu avlunun diğer yanındaki kapının önüne yerleştirilir ve bir saygı ifadesi olarak tüm katılanlar elleri önlerinde kavuşmuş olarak dururlardı. Avlunun sol yanında kabinenin toplantıyı yönetim bölümü yer alır. Sarayın tek kulesi de buradadır. Devlet adaletinin bin divanda dağıtılmasından dolayı buraya Adalet Kulesi denirdi. Bu kuleden bütün İstanbul ve liman gözlemlenirdi. Kulenin tek girişi harem kısmında bulunmaktadır.

HAREM

16 yy. ortalarına kadar şehrin başka semtindeki Eski Sarayda yerleşikti. Topkapı Sarayı Haremi dar uzun koridorlar, küçük iç avlular etrafında serpiştirilmiş 400 kadar odadan oluşmuştur. Burası çağlar boyunca değişikliklere uğrayarak gelişmiştir. Sultanın annesi, kız, erkek kardeşleri, ailenin diğer fertleri ve geniş aileye hizmet eden cariye ve harem ağalarının bulunduğu evin özel bölümü durumunda idi Harem. Dışarıya kesinlikle kapalı olan bu özel, Harem bölümü için asırlar boyu pek çok öyküler anlatılmıştır. Sultana ve ailesine hizmet verecek cariyeler, çeşitli ırkların en güzel ve sıhhatli kızları arasından seçilir veya hediye edilirdi. Çocuk yaşta hareme giren kızlar yıllar süren katı disiplin içinde yetiştirilirdi. Saray usullerini öğrendikten sonra, belirli sınıflara ayrılmış bu caryelerden

sultanın gözüne girebilirdi, onun karısı bile olabirdi. İmparatorlukta kraliçe unvanı yoktu. Haremün bütün idaresi sultanın annesinin elinde idi. Zenginlik ve ihtişamın yanında dedikodu, kin ve sultana daha yaklaşabilmek için mücadele, yaşamın bir parçası idi. Yeni bir sultanın tahta geçişi, eski sultanın haremünün bir başka saraya gönderilmesine sebep olurdu. İdaresi ve kişiliği zayıf sultanlar devirlerinde harem kadınları ve harem ağalarının yönetime etkileri ve çevirdikleri entrikalar hemen ortaya çıkardı. Bütün güzellikler, entrikalar ve çirkinlikleri ile birlikte hareme yaşam, çağdaş kadın dünyasından üstün bir yaşam şekli idi. Harem bölümünün ancak bir kısmı ziyarete açıktır. Hareketli ve renkli eşyalarının tam tersine loş koridorlar, boş odalar ziyaretçinin ancak hayal gücünde canlanabilir. Harem gezisi sultan annesine tahsis edilen bölüm ile 40 odalı kısımdan başlar. Büyük hamam ve kubbeli, geniş sultan salonu sonraki bölümlerdir. Her münasip yere çeşme ve ocak yerleştirilmiştir. Enteresan çeşmelerin aktığı havuzlu, büyük salon 16. yy. şahane çimileri ile süslü olup, III. Murat devri eseridir. Küçük kütüphane odasına ve çok enteresan meyve ve çiçek serimleri ile bezeli "yemiş odasına" salonun dip tarafından girilir. Harem turunun sonunda gezilen iki 16. yy. odası, camları güzel vitraylar ve duvarları zengin dekorla kaplıdır. Bu çift oda şehzadeye tahsis edilmiştir.

SİLAH KOLEKSİYONU VE DIVAN ODASI

Geniş saçaklı "Divan-ı Hümayun" bölümünün yanındaki büyük yapı devlet hazinesi idi. 8 kubbeli bina eski silahların modern biçimde sergilendiği zengin bir koleksiyondur. Sultanların kullandığı zırh ve silahlarla, saray ve ordu mensuplarının değişik çağlarda kullandıkları silahlar, diğer ülkelerden ele geçirilenlerle birlikte teşvurdendir. Hükümet üyelerine tahsis edilmiş Divan bölümü yanında sarayın tek kulesi Adalet Kulesi yükselir. Divan toplantıları Sadrazam başkanlığında toplanan Vezirler ve katipler ile yapılırdı. Sultanlar toplantıya katılmaz ancak, duvarda harem bölümüne açılan yüksek, perde ile kapalı bir pencereden toplantıyı dinleyebilirdi. Elçi kabullerinde ziyafet sofrası da burada kurulurdu.

HAZINE

Topkapı Sarayı müzesinin hazine koleksiyonu dünyanın en zengin, bir numaralı koleksiyonudur. 4 odada teşhir edilen eserler otantik ve orjinaldir. Değişik yüzyıllardaki Türk mücevherat işçiliğinin şaheserleri, Uzak-Doğu, Hint ve Avrupa eserleri ile birlikte seyredeni büyüler. Hazine Bölümü sergilemesi 2001 yılında modernize edilerek değiştirilmiştir. İlave bir ücret ile gezilebilen bölümde ilk odada Osmanlı İmparatorluğunun değişik çağlarda kullandığı biri som altın kaplamalı diğeri benzersiz mine ve kıymetli taşlarla süslenmiş, bir diğeri abanoz ağacı ve üzerine filizi kaktama motifli, ötekisi bağa ve sedef kaktımlı, kıymetli taşlarla süslü dört taht ve sultanların nadide taşlarla süslü sorguçları, iri taşlı zümrüt askıları yer alır. İkinci odada Rus-Çin-İran-Hind el işi güzel eserler, devlet

madalyonları sergilenmektedir. Üçüncü salon vitrinlerini Yeşim, tuya ve neceten yapılmış eşsiz eserler, bir 16 yy. merasim mifresi, her biri 48 kg som altından yapılan iki büyük şamdan süsler. Dördüncü salonda merasim kılıç ve hançerleri, takı ve yüzükleri yanında Sarayın sembolü Topkapı hançeri, Kaşıkçı Elması, III Mustafa'nın süslü zırhı ve altın üzeri değerli taşlarla süslü beşik sergilenmektedir. Üçüncü odayı dördüncüye bağlayan, Boğaziçi'nin girişine ve Asya sahiline hakim şahane manzaralı bir balkon vardır.

KUTSAL EMANETLER BÖLÜMÜ

16 yy. Mısırın fethini takiben saraya getirilen İslam'ın kutsal emanetleri o tarihten beri bu bölümde muhafaza edilmektedirler. Emanetlerin sergilenmesinden önce, bötüm Taht Odası olarak kullanılmış. Kubbeli odaların duvarları çimlerle kaplıdır. Hz. Muhammed'in kılıçları, yayı ve değerli bir kutu içerisinde muhafaza edilen hırkası koleksiyonun önemli parçalarıdır. Odadaki büyük, süslü işlemeli, kubbeli kafes gümüşten mamuldür. Diğer oda vitrinlerinde Peygamberin, mührü, sakal kulları, mektup ve ayak izlerini sergilenmektedir. İlk el yazma Kur'anından birisi, Kâbe'nin anahtarları, önemli kişilerin kılıçları diğer eserlerdir.

DÖRDÜNCÜ AVLU

Sarayın üçüncü avlusundan koridorlar ile dördüncü avluya, bahçeler içindeki

pavyonlara geçilir. Burada sarayın tek alışveriş pavyonu, 17. yy. zengin işlemeli ve çimlerle süslü Bağdat ve Revan köşkleri ve nihayet saraya inşa edilen en son yapı olan Mevdiye köşkü yer alır. Köşkün alt katı ziyaretcilere ayrılmış lokantadır. Bağdat köşkünün öndeki teras Halic, Galata bölümü ve Eski İstanbul'un kubbeler ve minarelerden oluşan eşsiz manzarasının birlikte seyredilebileceği en uygun yerdir. Saray yamaç bahçeleri halka tahsis edilmiş büyük bir şehir parkıdır.

KAYNAKLAR

www.istanbul.gov.tr
www.wikipedia.org
www.sehirdiyar.com

Sağlıksız yaşam,
uyarıları dikkate almamama,
düzensiz beslenme gibi nedenler
her yıl çok sayıda kişinin
kalp damar hastalıklarından biriyle
karşı karşıya kalmasına sebep oluyor.

➤ KALP SAĞLIĞI

➤ Dr. Ali Eryavuz
Özel Selçuklu Hastanesi
Kardiyojeli Uzmanı

Kalp - damar hastalıkları dünyada en fazla ölüme neden olan hastalıklardan biridir. Hastalık koroner arterlerin duvarlarında oluşan plaklar dolayısıyla ortaya çıkar, bu plaklar damarları tıkar, yada sertleşmesine neden olur. Damar duvarlarında lipid (yağ) parçacıklarının birikimi sonucu gerçekleşen süreç ise Ateroskleroz denir. Bu durum koroner damarlarda meydana gelmesiyle de koroner arter hastalığı ile karşı karşıya kalırız .

Hastalığın nedenleri kişisel ve çevresel faktörler olmak üzere sıralanabilir. İş adamları, bankacılar, politikacılar ve gazeteciler risk gruplarının başında gelmektedir. Bu yüzden iş adamları ve üst düzey yöneticilerde kalp krizi geçirme ve kalp hastalıklarından ölüm oranı fazladır. İş adamları ve yöneticilerle ilgili en büyük sorun aslında egzersiz eksikliğidir. Bir de buna yönetici olmanın getirdiği sorumluluklar eklence stresli bir hayatla gelen kalp sorunları artmaktadır.

Kişisel faktörleri birinci derece akrabalarında koroner arter hastalığı olması, hipertansiyon, kolesterol yüksekliği, şeker hastalığı olması, yaş ve açıklığa kavuşturulamamış genetik faktörler olması gibi nedenler oluşturur. Çevresel risk faktörlerini ise sigara kullanımı, yüksek kolesterol içerikli beslenme, stresli ve pasif yaşam şekli oluşturur.

Kalp - Damar tıkanıklığının belli başlı ortaya çıkış şekillerinden söz edecek olursak yokuş çıkmak, koşmak, stresli anlar gibi kalbin kan ihtiyacının arttığı durumları sıralayabiliriz. En fazla görülen şikayet ise göğüs daralması, sıkışması, yanmasıdır. Şayet koroner damardaki daralma ani şekilde oluşursa ve kan akımı başka bir yerden sağlanamazsa kalp krizi gerçekleşebilir.

Artık zamanımızda koroner arter hastalığının tanısında hastanın hikayesi, EKG, efor testi, nükleer tıp tetkikleri, radyolojik tetkikler, koroner anjiyografi çok ileri şekilde kullanılmakta ve önemli sonuçlar alınabilmektedir. Tıkanmanın yerini ve miktarını belirlemede ve kesin tanıya ise en etkili tetkik koroner anjiyografidir. Tedavisinde ilaçlar cerrahi (By Pass) ve perkütan müdahaleler (balon, stent) kullanılmaktadır. Hangisinin uygulanacağına koroner anjiyografide tespit edilen darlığın yeri - miktarı, hastanın durumu ve hasta ile doktorun alacağı karar önemlidir. Fakat bu hastalık hangi tedavi şekli seçilirse seçilsin ömür boyu tedavi gerektiren bir hastalıktır. Öyle ki dünyada şu an en fazla ölüme neden olan hastalık koroner arter hastalığıdır.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- Sigara, alkol gibi zararlı alışkanlıklardan kesinlikle uzak durulmalı. Sigara içilen ortamlarda bile bulunulmamalı.

- Yolda en az bir kez gerekli kontrollerin yapılması önemlidir. Özellikle de ailesinde kalp hastalıkları bulunan kişiler bu konuda hassas olmalıdırlar.

- Düzenli egzersizler yapılmalı, günlük aktivitenin dışında spora yer ayrılmalı ve günde en az yarım saat temiz havada yürüyüş yapılmalı,

- Beslenmeye özen gösterilmeli, günde üç ana öğün üç ara öğün olmak üzere az az sık sık beslenilmeli. Çoğu kişi bu durumu bir lüks olarak düşünüp vakit ayırma konusunda tedirgin olabılır. Yoğun iş temposu içinde yanında taşıyacağınız kraker, kuru yeşil vs. ...gıdalar ile ara öğünlerinizi düzenleyebilirsiniz.

- Düzenli bir uyku saati belirlenmeli.

- Ağır, yağlı yemeklerden uzak durulmalı. Tekdüze beslenmeden kaçınılmalı, besin çeşitliliğine dikkat edilmeli.

- Hayvansal yağlarla yapılmış yemeklerden uzak durulmalı.

- Yüksek kalorili besinlerin tümünden uzak durulmalı.

Konya'nın manevi mimarlarından "Hacı Veyiszade Mustafa Efendi ve Ailesi"

Mehmet Ali Uz

Hacı Veyiszade Mustafa Efendi, Osmanlı'nın son döneminde yetişmiş, genç yaşlarda müderris olmuş, bir fetret döneminde sonra beklenen yeni nesle sadece hoca değil aynı zamanda bir mürit, manevi bir mimar ve örnek insan olarak, onların yetişmesinde büyük emek harcamıştır. Ladiklî Hacı Ahmet Ağa'ya göre Hacı Mustafa Efendi, "Zirvesine ulaşılmayacak ulu bir dağ", bazılarına göre de "Konya'nın ikinci bir Mevlâna'sı"dır.

Makine Mühendisleri Odası Konya Şubesi, Araştırmacı-Yazar Mehmet Ali Uz'un yazdığı "Menkıbe ve Hatıralarla Hacıveyiszade Mustafa Efendi" isimli kitabını önemli bir kültürel hizmete imza atarak yayın hayatına kazandırdı. Konya'nın önemli şahsiyetlerinden biri olan Hacıveyiszade Mustafa Efendi'nin hatıralarının anlatıldığı kitabı yayın hayatına kazandırarak, Konya kültürüne katkı sağlayan Makine Mühendisleri Odası, kitabın tanıtımı için oda binasında toplantı düzenledi.

Makine Mühendisleri Odası Konya Şubesi Başkanı Doç. Dr. Mete Kalyoncu, manevi zenginliklerin karanlık gecelerde yıldızlar gibi parlaklıklarıyla insanlığın yolunu aydınlatığını ve inanç dünyasının şekillenmesinde büyük paya sahip olduklarını söyledi. İlim ve irfanıyla gönüllerde taht kurmuş Hacıveyiszade Mustafa Efendi'nin Konya'nın en önemli değerleri arasında yer aldığını ifade eden Kalyoncu, "Hayatının her anında Allah aşkı ile yaşamış, hak dostu olmuş, insanların gönüllerini aydınlatmıştır. Büyük küçük, yaşlı genç ayırt etmeden toplumun her alanında kişilerin kulaklarından hiç eksilmeyen selam alışverişi, 'İncitmek hüner değil, asıl maharet incinmemek' sözünden hareketle hoşgörü, sapaşaklam bir imanın neticesi olarak ortaya çıkan samimiyeti ve ihlâsı, sürekli gülümseyen çehresi hoca efendiyi diğer insanlardan ayıran önemli özellikleridir. Bu bakımdan tarihimizde önemli bir yere sahip olan Hacı Veyiszade Mustafa Efendi vesilesiyle bir takım menkıbe ve hatıraları sergilemeyi gayret edindik" dedi. "Sevgi, barış ve kardeşliğe ihtiyaç duyduğumuz bu günlerde Hacı Veyiszade Mustafa Efendi'nin yaşantısını, sadece bizler değil tüm insanlık örnek almalıdır" değerlendirmesinde bulunan Mete Kalyoncu, "Hoca Efendi'nin menkıbe ve hatıraları hayat yolunda bizlerine yolunu aydınlatan ışık olmalıdır. Bu itibarla yakın tarihimizin en önemli araştırmacılarından olan Mehmet Ali Uz'un kaleme aldığı bu değerli eseri kamuoyunun istifasına sunuyoruz" diye konuştu.

Araştırmacı-Yazar Mehmet Ali Uz, Hacı Veyiszade Mustafa Efendi'nin toplumda önemli bir şahsiyet olarak tanındığını ve O'nu 1960 yılında insanlığın kaybettiğini anlatarak, bugün kendisinin menkıbeleri ve örnek yaşamayla gönüllerde yaşamaya devam ettiğini aktardı. Selçuklu Belediyesi tarafından Hacı Veyiszade Mustafa Efendi'nin hayatını anlatan eserinin birincisi 3 bin ikincisi 5 bin olmak üzere 2 defa bastırdığını aktaran Uz, "Makine Mühendisleri Odası, O'nun hayatını farklı bir şekilde anlatan bir eseri benden istedi. Bende O'nu en iyi menkıbeleriyle anlatacağımı düşündüm ve bu eseri hazırladım" diye konuştu.

DÜNYADAN İŞ BİRLİĞİ TEKLİFLERİ

TARIM, BAHÇIVANLIK, AVCILIK VE İLGİLİ ÜRÜNLER

KAZAKİSTAN

Kayıt Tarihi: 03.03.2011

Firma Adı: RAMSTORE KAZAKHSTAN LTD.

Adres: Almaty, Furmanov str., 226 KAZAKHSTAN

Yetkili Kişi: Kurmanbek Karabaev / Pazarlama, Taze Ürün Grup Müdürü

Tel: +7.701.7337121 e-mail: kurmank@ramstore.kz web: www.ramstore.kz

Kazakistan'da 1999 yılında faaliyete başlayan Ramstore Kazakistan LTD. hormonsuz ve güvenilir ürün alımı için Türkiye'deki sebze ve meyve üreticileriyle bağlantı kurmak istiyor. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 23-25 Şubat 2011'de Antalya'da düzenlenen "Türkiye Mezanları Buluşma Günleri Projesi"nin ilk buluşma toplantısına gelen Kurmanbek Karabaev (Pazarlama, Taze Ürün Grup Müdürü), TOBB koordinatörlüğünde gerçekleştirilen Ticaret Çalışma Grubu'na katılmıştır.

GIDA MADDELERİ VE İÇECEKLER

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

Kayıt Tarihi: 23.03.2011

Firma Adı: Al Dahra Agricultural Company

Adres: Al Meshref St (Street#12), Villa 1, Area 17/18 west 1/15, P.O. Box: 130455, Abu Dhabi, U.A.E

Yetkili Kişi: Siju Varughese / Purchasing Manager

Tel: +971.2.6565016 Faks: +971.2.6565002 e-mail: siju@aldhra.com web: www.aldhra.com

Firma aşağıda belirtilen hayvan yemi çeşitlerini Türkiye'den ithal etmek istemektedir; 1. Concentrate pellets for animal consumption, 2. High fibre pellets for animal consumption, 3. Alfalfa (Medicago sativa) Hay bales, 4. Timothy Hay bales, 5. Rye Grass Hay bales, 6. Rhodes Grass Hay bales, 7. Oat Hay bales, 8. Blue Grass Hay bales, 9. HAY pellets for animal consumption. Siju Varughese ile +971 50 2151819 numaralı cep telefonundan da bağlantı kurulabilir. Söz konusu talep, T.C. Abu Dhabi Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği aracılığıyla iletilmiştir.

KAZAKİSTAN

Kayıt Tarihi: 03.03.2011

Firma Adı: RAMSTORE KAZAKHSTAN LTD.

Adres: Almaty, Furmanov str., 226 KAZAKHSTAN

Yetkili Kişi: Kurmanbek Karabaev / Pazarlama, Taze Ürün Grup Müdürü

Tel: +7.701.7337121 e-mail: kurmank@ramstore.kz web: www.ramstore.kz

Kazakistan'da 1999 yılında faaliyete başlayan Ramstore Kazakistan LTD. hormonsuz ve güvenilir ürün alımı için Türkiye'deki sebze ve meyve üreticileriyle bağlantı kurmak istiyor. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 23-25 Şubat 2011'de Antalya'da düzenlenen "Türkiye Mezanları Buluşma Günleri Projesi"nin ilk buluşma toplantısına gelen Kurmanbek Karabaev (Pazarlama, Taze Ürün Grup Müdürü), TOBB koordinatörlüğünde gerçekleştirilen Ticaret Çalışma Grubu'na katılmıştır.

TEKSTİL VE TEKSTİL MALZEMELERİ

PAKİSTAN

Kayıt Tarihi: 23.03.2011

Firma Adı: PROGRESSIVE MULTI TRADE INTERNATIONAL

Adres: P.O.Box No. 10646 Karachi-75400-Pakistan

Yetkili Kişi: M.LAHMED

Tel: +92.21.3.2085.216 e-mail: mia.progintl@yahoo.com

Firma, temsilciliğini yaptığı şirketler adına aşağıdaki ürünleri ithal etmek istediğini bildiriyor. 1-Kumaşlar: Bitmemiş/bitmiş (beyazlatılmış / boyalı / baskılı) % 100 pamuklu / karışık, 2-Giyisler: iç çamaşırları-bayan / bay (örülmüş ve dokunmuş), 3- Ev tekstili: havlu, havluluk ürünler, mutfak havluları, toz bezleri, yatak çarşafı, hastane malzemeleri, kirpinti kumaş / pamuk, tekstil aksesuarları, 4-İplik: dokuma / örme için karde ve taranmış. Firma yetkilisine +92 332 322 52 33 numaralı cep telefonundan da ulaşılabilir.

AHŞAP, AHŞAP ÜRÜNLER, MANTAR ÜRÜNLERİ, SEPETÇİLİK MALZEMELERİ VE HASIR İŞLERİ

KATAR

Kayıt Tarihi: 23.03.2011

Firma Adı: PromerQatar Trading and Services Co. W.L.L.

Adres: Jabr Bin Muhammed St. Building No.3 Floor 5, New Market Area Zone P.O.B. 31747 Doha

Yetkili Kişi: Kezban Onay

Tel: +974.443.10.547 Faks: +974.444.171.187 e-mail: kezban@promerqatar.com web: www.promerqatar.com

Katar'da ticaret ve danışmanlık hizmetleri veren firma, Türkiye'deki 1. Silikon mastik ve silikon tabancası, 2. Ahşap ve beton çivi ve bağlama teli, 3. Laminat parke ve süpürgelik, 4. Fabrikasyon kapı, 5. Yanma dayanımı yüksek (fire retardant) PVC doğrama, 6. Granit, 7. Yol aydınlatmaları ve 8. Su yalıtım malzemeleri üreticileri ile bağlantı kurmak istiyor. Kocaeli Kadın Girişimciler Kurulu üyesi de olan Kezban Onay ile +974-661 81 206 numaralı cep telefonundan da bağlantı kurulabilir.

MSHR

Kayıt Tarihi: 22.03.2011

Firma Adı: MISR AFRICA INTERNATIONAL TRADE

Adres: I, OKASHA ST. EL GANNAH TOWER OFF EL MOSTASHFA ST.12111 HARAM, GIZA – EGYPT

Yetkili Kişi: M. NOUR ELDDIN / GENERAL MANAGER

Tel: +20.37.42.69.70 **Faks:** +20.33.88.12.05 **e-mail:** misrafrica@link.net

Mısırli firma, I- Silikon: (I- Asetoksit silikon dolgu, 2- HT RTV Silikon) ve II- Poliüretan: (I-PU dolgu, 2- PU Köpük) üreticisi Türk firmalarla bağlantı kurmak ve işbirliği yapmak istediğini bildiriyor. Firma yetkilisi ile +20 12 618 33 60 numaralı cep telefonundan da bağlantı kurulabilir.

KAUCUK, PLASTİK VE PELİKÜLFİLM ÜRÜNLER

BOSNA HERSEK

Kayıt Tarihi: 17.03.2011

Firma Adı: EUROMAS d.o.o.

Adres: Sarajevska bb, 7200 Zenica/Bosna Hersek

Yetkili Kişi: Edin Mehicic

Tel: +387.32.203180 **Faks:** +387.32.203181 **e-mail:** edin.mehicic@euromas.ba **web:** www.euromas.ba

Firma, strez folyo üreticisi ve ihracatçısı olan Türk firmalarıyla bağlantı kurmak istiyor. Söz konusu talep Birliğimize T.C. Saraybosna Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği aracılığıyla iletilmiştir.

METALİK OLMAYAN DİĞER ÜRÜNLER

KATAR

Kayıt Tarihi: 23.03.2011

Firma Adı: PromerQatar Trading and Services Co. W.L.L.

Adres: Jabr Bin Muhammed St. Building No.3 Floor 5, New Market Area Zone P.O.B. 31747 Doha

Yetkili Kişi: Kezban Onay

Tel: +974.443.10.547 **Faks:** +974.444.17.187 **e-mail:** kezban@promerqatar.com **web:** www.promerqatar.com

Katar'da ticaret ve danışmanlık hizmetleri veren firma; Türkiye'deki 1. Silikon masuk ve silikon tabancası, 2. Ahşap ve beton çivi ve bağlama teli, 3. Laminat parke ve süpürgelek, 4. Fabrikasyon kapı, 5. Yanma dayanımı yüksek (fire retardant) PVC doğrama, 6. Granit, 7. Yol aydınlatmaları ve 8. Su yalıtım malzemeleri üreticileri ile bağlantı kurmak istiyor. Kocaeli Kadın Girişimciler Kurulu üyesi de olan Kezban Onay ile +974-661 81 206 numaralı cep telefonundan da bağlantı kurulabilir.

MAMUL ÜRÜN VE MALZEMELER

KATAR

Kayıt Tarihi: 23.03.2011

Firma Adı: PromerQatar Trading and Services Co. W.L.L.

Adres: Jabr Bin Muhammed St. Building No.3 Floor 5, New Market Area Zone P.O.B. 31747 Doha

Yetkili Kişi: Kezban Onay

Tel: +974.443.10.547 **Faks:** +974.444.17.187 **e-mail:** kezban@promerqatar.com **web:** www.promerqatar.com

Katar'da ticaret ve danışmanlık hizmetleri veren firma; Türkiye'deki 1. Silikon masuk ve silikon tabancası, 2. Ahşap ve beton çivi ve bağlama teli, 3. Laminat parke ve süpürgelek, 4. Fabrikasyon kapı, 5. Yanma dayanımı yüksek (fire retardant) PVC doğrama, 6. Granit, 7. Yol aydınlatmaları ve 8. Su yalıtım malzemeleri üreticileri ile bağlantı kurmak istiyor. Kocaeli Kadın Girişimciler Kurulu üyesi de olan Kezban Onay ile +974-661 81 206 numaralı cep telefonundan da bağlantı kurulabilir.

OFİS VE BİLGİSAYAR MAKİNE, EKİPMAN VE PARÇALARI

LİTVANYA

Kayıt Tarihi: 03.03.2011

Firma Adı: Ege İş ve Yenilik Merkezi (EBIC - Ege)

Adres: Ege Üniversitesi Bilim Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi (EBİLTEM) 35100 Bornova - İzmir

Yetkili Kişi: Çağatay Çalı

Tel: +90.232.343.44.00/150 **e-mail:** cagatay.cali@ebiltem.edu.tr **web:** www.ebicege.org.tr

Litvanyalı bir firma, kalıcı renkli baskılar yapabilecek yazıcılar aramaktadır. Yazıcılar, hazır üretilmiş giysilerin üzerine baskı yapabilmeli ve baskılar kalıcı, yüksek kaliteli ve farklı kumaşlarda hazırlanmış giysiler üzerinde kullanılabilir. Firma yazıcı almak ve teknik destek talep etmektedir. Söz konusu duyuru Birliğimize, Ege İş ve Yenilik Merkezi vasıtasıyla iletilmiştir. Firma ile bağlantı kurmak isteyen kuruluşların 11 LT 57AB 3KDH referans numarasını belirterek Ege İş ve Yenilik Merkezi'ne başvurmaları gerekmektedir. Teklifin son başvuru tarihi: 31.01.2012'dir.

ELEKTRİKSEL MAKİNELER, DÜZENEKLER, DONANIMLAR VE TÜKETİM MALZEMELERİ

KARADAĞ

Kayıt Tarihi: 04.03.2011

Firma Adı: VUNKO A.S.

Adres: TRSOVA 10, BİJELO POLJE 84000 – CRNA GORA MONTENEGRO

Yetkili Kişi: Asmir Spahić / Manager

Tel: +382.67.609813 **e-mail:** spahic.asmir@hotmail.com

Firma, Türkiye'den elektrikte kullanılan kablolar almak istediğini bildirmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 23-25 Şubat 2011'de Antalya'da düzenlenen "Türkiye Mezunları Buluşma Günleri Projesi"nin ilk buluşma toplantısına gelen firma yetkilisi Asmir Spahić, TOBB koordinatörlüğünde gerçekleştirilen Ticaret Çalışma Grubu'na katılmıştır. Asmir Spahić ile +382 69 264 835 numaralı telefonun da bağlantı kurulabilir.

Kaynak: "TOBB Yurt Dışından İşbirliği Teklifleri" <http://isbirilan.tobb.org.tr/>

MAYIS Ayı Vergi Takvimi

İlk Tarih	Son Tarih	Konu
01/04/2011	02/05/2011	2010 Yılına İlişkin Kurumlar Vergisinin Ödemesi
01/04/2011	02/05/2011	Mart 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
01/04/2011	02/05/2011	Mart 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
01/04/2011	02/05/2011	Mart 2011 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	10/05/2011	16-30 Nisan 2011 Dön. Ait Petrol ve Doğalgaz Ürün İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	10/05/2011	16-30 Nisan 2011 Dön. Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Öd. Ait Beyannamenin Veril. ve Öd.
01/05/2011	16/05/2011	2011 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
01/05/2011	16/05/2011	2011 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
01/05/2011	16/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	16/05/2011	Nisan 2011 Dön. Ait Dayanıklı Tük. ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	16/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	16/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	16/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	16/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
01/05/2011	17/05/2011	2011 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
01/05/2011	17/05/2011	2011 I. Geçici Vergi Dönemine (Ocak-Şubat-Mart) Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Müsterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	20/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/05/2011	23/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
01/05/2011	23/05/2011	GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Beyanı
01/05/2011	23/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
01/05/2011	24/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
16/05/2011	25/05/2011	1-15 Mayıs 2011 Dön. Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Öd.
16/05/2011	25/05/2011	1-15 Mayıs 2011 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödemesi
01/05/2011	26/05/2011	Nisan 2011 Dön. Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Öd.
01/05/2011	26/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
01/05/2011	26/05/2011	GVK Geçici 61. Madde Uyarınca Hesaplanan Yatırım İndirimi Stopajının Ödemesi
01/05/2011	26/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
01/05/2011	31/05/2011	Veraset ve İntikal Vergisi 1. Taksit Ödemesi
01/05/2011	31/05/2011	2011 Yılı Emlak Vergisi 1. Taksit Ödemesi
01/05/2011	31/05/2011	Vergi Levhası Tasdiki
01/05/2011	31/05/2011	2011 Yılı Çevre Temizlik Vergisinin (İşyeri ve Diğer Şekilde Kullanılan Binalar ile Su İhtiyaçını Belediyeye Tesis Edilmiş Su Şebekesi Haricinden Karşılama Konutlar İçin) 1. Taksit Ödemesi
01/05/2011	31/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
01/05/2011	31/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
01/05/2011	31/05/2011	Nisan 2011 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

baskıda kalitenin ölçüsü

KBA

70x100 cm 5 RENK
KBA Rapida 105 Universal

ölçü ofset
kasaplarçil matbaa san. tic. ltd. sti.

HEIDELBERG
50x70 cm 4 RENK Heidelberg Speedmaster

Kodak
CTP
KALIP POZLANDIRICI
Speedmaster 20 1003/00 cm

MÜLLER MARTINI
TEL DİKİS
MAKİNESİ
Müller Martini

stahl
KIRIM KATLAMA MAKİNESİ
Stahl KCM 700/300 cm

aster 2000
EPLİK DİKİS
MAKİNESİ
Aster 2000

SOMTAS
TAM OTOMATİK SELEFON
MAKİNESİ
Somtas

Super Binder 150
KAPAK TAKMA MAKİNESİ
Super Binder 150

www.oiucoiset.com

Formülasyon
Araştırma
Kalite Yönetimi Sistemleri
Beyoğlu - İstanbul

+90 332

**345
15
17**